

หยั่งลงกับมหาสมุทร

หนังสือที่ประกาศพระอมตธรรมอันวิเศษสูงสุด
ของพระพุทธองค์

หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล

อกิวกา

บาทบวงสุ

องคสิมพุทธ

ทีดลใจ

ให้รู้จุด

ชุดอนุสัย

พาพันห้วง

บ่วงโลกิย

รากิไฟ

พบโลกใหม่

ได้ขึ้นชม

ร่วมโพธิ์ทอง

หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธรรมปาโล

หยั่งลงกัณมหาสมุทฺร

หนังสือที่ประกาศพระอมตธรรมอันวิเศษสูงสุดของพระพุทธองค์

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๓๒ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๒ พุทธศักราช ๒๕๕๓ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๓ พุทธศักราช ๒๕๕๙ จำนวน ๒,๐๐๐ เล่ม

พิมพ์ครั้งที่ ๔ พุทธศักราช ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย

คณะศิษย์หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธรรมปาโล

รับฟังธรรมะที่ www.sawoklokudorn.com

ออกแบบ/พิมพ์ที่

วนิดาเพรส ๑๔/๒ เทศบาลตำบลสันผีเสื้อ

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐

โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๕๓๑๑ ๐๕๐๓-๔

๐๘ ๑๗๘๓ ๘๕๖๙

คำนำ

คำบรรยายบางสำนวนในหนังสือเล่มนี้ บางที่ท่านผู้อ่านอาจจะเข้าใจไปว่าเป็นคำพูดที่หนัก ๆ คล้ายกับเป็นคำโอ้อวด หรือเป็นคำพูดยกตนข่มท่าน ในเชิงบรรยาย ขอรับรองว่า ศวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างอาตมานี้ไม่เคยมีที่ฐิธอันสามหาวลามก ไปข่มใคร ๆ ในโลกนี้เป็นอันขาด

แต่ถ้าหากมีผู้มาเหยียบย่ำพระอมตธรรมอันวิเศษสูงสุดของพระพุทธรองค์จนเกินไป หมายความว่า จะโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือเพื่อความอยากโตงอยากดั่ง หรือเพื่อทำเป็นสินค้าพาณิชย์ก็แล้วแต่ ถ้ามาอธิบายพระอมตธรรม คือ นิโรธธรรม และปฏิจฺจสมุปบาทของพระพุทธรองค์ ทำให้ชาวพุทธหลงทิศหลงทางหลงฟ้าหลงดินจนเกินไปแล้ว จำเป็นก็ต้องมีการขอร้อง หรือเตือนสตินิดหน่อยเท่านั้นเอง

หนังสือเล่มนี้ อาตมาเรียบเรียงแต่งขึ้นมาเพื่ออุทิศบูชาและทดแทนพระคุณอันวิเศษสูงสุดของพระพุทธรองค์ และเพื่อสืบต่อพระพุทธศาสนาในทางปฏิบัติให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อ ๆ ไป

เพราะก่อนบวช อาตมาได้ตั้งสัจจะอธิษฐานปฏิญาณตนเอาไว้ว่า ลูกบวชครั้งนี้ จะขอฝากชีวิตไว้กับพระพุทธศาสนาเป็นชาติที่สุดท้าย ลูกจะไม่ขอต่อภพต่อชาติให้มันยืดยาวกลับมาเวียนวนทนทุกข์คลุกเคล้าไปกับกิเลสต้นหาอุปาทานต่อไปอีกเป็นอันขาด พอทันทีเรื่องแสวงหาสมบัติพัสถานและกามสุขอันจอมปลอม ซึ่งมีรังไชยของมัน คือ ป่าช้าเท่านั้นเอง

หากลูกประพฤติพรหมจรรย์ให้รู้ยิ่งเห็นจริง จนเป็นที่รู้แจ้งแทงตลอด ในอริยสัจ ๔ และ ปฏิจจสมุปบาท ให้กระจ่างแจ้งขึ้นในใจของตนได้แล้ว ก็ขอให้ลูกได้เผยแผ่พระสัจธรรมของพระพุทธองค์ ให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป

บัดนี้ อาตมาไม่รู้ว่า จะเอาพระธรรมอันวิเศษสูงสุดของพระพุทธองค์ ไปแสดงไปเทศน์ให้ใคร ๆ ฟัง เพราะเมืองไทยของเราในยุคนี้สมัยนี้ ทั้งฝ่ายภิกษุสามเณร และฝ่ายอุบาสกอุบาสิกา ก็ล้วนแต่มีครูบาอาจารย์ของตนเองเป็นสาย ๆ อยู่แล้ว อาตมายังเคยนึกอยู่ในใจอยู่ว่า ถ้าเผื่อว่ามีพระพุทธเจ้าองค์ใดองค์หนึ่ง ท่านเสด็จลงมาเมืองไทยของเราในยุคเช่นนี้ พระพุทธเจ้าองค์นั้นก็คงก้าวกายสายของเขาไม่ได้อย่างแน่นอน ข้อนี้แปลว่า จะผิดหรือถูก จะชั่วหรือดี จะสวรรค์หรืออเวจี ท่านก็เป็นครูบาอาจารย์ของเรา เป็นสายของเรา เราจะกระเสือกกระสนดี้นรนแสวงหาความพ้นทุกข์ ให้มันเกินหน้าเกินตาครูบาอาจารย์ของเรา มันก็เท่ากับเนรคุณครูบาอาจารย์ของเราเท่านั้นเอง

ความคิดเช่นนี้พระพุทธองค์ทรงเรียกว่า สัตถ์พตปรามาส คือ ลูบ ๆ คลำ ๆ ในตัวอาจารย์ หรือตามศิลปพรตแบบอาจารย์ จัดเข้าอยู่ในจำพวกโมฆะบุรุษ คือบุรุษต้นกล้วย บุรุษเปล่า บุรุษปลอม เป็นบุรุษหาแก่นสารอะไรไม่ได้เลย

สำหรับอาตมาเอง ก็มีครูบาอาจารย์เหมือนกับพวกท่านนั้นแหละ แต่นิสัยใจคอของอาตมาผิดกับใคร ๆ ในโลกนี้ทั้งหมด เพราะอาตมาไม่ยอมนั่งดูคนมนอนดูคนมอยู่กับใคร ๆ โดยไร้เหตุผล และทำให้ตัวเองหลุดพ้นไปจากกองทุกข์ไม่ได้เลยเป็นอันขาด

แต่พระคุณอันสูงสุดของพระอุปัชฌาย์และอาจารย์ผู้ได้เคยสั่งสอน
อบรมมา อาตมาเคารพและกราบไหว้บูชาเหนือเศียรเกล้าตลอดมา
แต่เมื่อเข้าไปพิสูจน์ทดลองหยั่งดูแล้ว ถ้าหากไม่ถึงวิมุตติหลุดพ้นไปจาก
กองทุกข์กองกิเลสได้แล้ว เราก็ไม่จำเป็นจะเอาชีวิตอันมีค่านี้ ไปนั่งดูคนม
นอนดูคนมอยู่กับใคร ๆ เป็นอันขาด

ท่านผู้ใฝ่ความพ้นทุกข์จากกองกิเลสทั้งหลาย หากท่านสลัด
ความเห็นอันลุ่ม ๆ คลำ ๆ ออกได้แล้ว ท่านจงลองอ่านหนังสือเล่มนี้ดูเถิด
หากท่านเป็นผู้มีสติจะความจริงใจ กล้าปฏิญาณตนเป็นสาวกของ
พระพุทธเจ้าอย่างเด็ดเดี่ยวจริง ๆ และหากท่านผู้ตั้งปณิธานไว้อย่างแน่วแน่
ว่าจะเอาชาตินี้เป็นชาติที่สุดท้ายของการเวียนว่ายตายเกิดในโอฆะสงสาร
อันมีตมนอนธการนี้ อย่างเด็ดเดี่ยวเอาเป็นเอาตายจริง ๆ จัง ๆ แล้ว
พระอมตธรรมอันวิเศษสูงสุดของพระพุทธองค์อยู่ในหนังสือเล่มนี้จะเป็น
ที่พึ่งอันเกษมของท่านได้เป็นอย่างดี

โดยเฉพาะ ขอให้ท่านอ่านตอนบรรลุนิโรธธรรม และตอนบรรยาย
ปัจจุสมุปบาท และตอนสรุปท้ายเล่มให้เข้าใจในคำบรรยายทุก ๆ ตัวอักษร
หากท่านขัดข้องอย่างไร จะไปถามอาตมาเป็นส่วนตัว* ก็ยินดีให้คำตอบ
ตามที่ท่านต้องการทุกโอกาส

หลวงปู่สวางโลกอุดร ธมฺมปาโล

* หลวงปู่ละสังขารเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๔

สารบัญ

คำนำ.....	ก
ปรีศนาธรรมพุกทาวิมุตติ.....	๑
ปรีศนาธรรมเตื่อนใจ.....	๒
ความหมายหรือคำแปลบางศัพท์.....	๓
ความหมายแต่ละตอนในปฎิจจสมุปบาท.....	๔
ประวัติโดยสังเขป หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธรรมปาโล.....	๕
หยั่งลงกัณมมหาสมุทร.....	๑๐
หยั่งรู้ด้วยญาณรอบที่หนึ่ง.....	๔๖
ญาณหยั่งรู้รอบที่สอง.....	๔๙
ญาณหยั่งรู้รอบที่สาม.....	๕๐
ญาณหยั่งรู้รอบที่สี่.....	๕๕
ปฎิจจสมุปบาท.....	๗๒
สรุป.....	๑๐๕

ปริศนาธรรมพุทธาวิมุตติ

พระพุทธเจ้าของเรา และพระอรหันต์ทุก ๆ พระองค์ ท่านได้ดับกอง
นามรูปในมโนทวารให้ขาดสะบั้นไปในวิถีบัตตลั่นเอง

จึงได้บรรลุเข้าสู่นิโรธธรรม คือเข้าถึงซึ่งพระนิพพาน อันเป็น
ยอดพระอมตธรรม เสวยวิมุตติศานติสุข ไปชั่วนิรันดร

ฉะนั้น ในหนังสือเล่มนี้ ตอนบรรยายปฏิบัติจสุมุขบาท อาตมา
จะบรรยายตีگونามรูปแบบเผาผลาญให้พินาศอดวายไปในวิถีบัตตล
ั่นเอง

หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล

ปริศนาธรรมเตือนใจ

โดยเฉพาะ ระดับความรู้สึกของผู้ปฏิบัติธรรมเพื่อความหลุดพ้น
จากกองทุกข์กองกิเลสนั้น

หากท่านผู้ใดใครผู้หนึ่งมีทิวทัศน์เห็นว่า ตอนนี้เป็นรูปจึงจะถูก ตอนนี้เป็นนามจึงจะถูก หรือสิ่งนี้เป็นรูปจึงจะถูก สิ่งนี้เป็นนามจึงจะถูก

ถ้าท่านมีความเห็นเกาะเป็นสนิมดิ่งลงสุดโต่งตายตัว ลูบ ๆ คลำ ๆ อยู่เช่นนี้

ก็แปลว่า ท่านได้กลิ่นเอาตัวอวิชชา ความโง่เขลา อย่างน่าทุเรศเข้าไป
ในจิตในใจในไส้ในพุงของท่านแล้ว ถึงแปดหมื่นสี่พันอรรคมรรณันต์นั่นเอง

.....
โดยเฉพาะ ระดับจิตของผู้ปฏิบัติธรรม เพื่อความหลุดพ้นจาก
กองทุกข์กองกิเลสนั้น

หากท่านผู้ใดใครผู้หนึ่งมีทิวทัศน์เห็นว่า อันนี้เป็นรูปจึงจะถูก อันนี้เป็นนามจึงจะถูก หรือสิ่งนี้เป็นรูปจึงจะถูก สิ่งนี้เป็นนามจึงจะถูก

หากท่านมีความเห็นเกาะเป็นสนิม ดิ่งลงสุดโต่งตายตัว ลูบ ๆ คลำ ๆ
อยู่เช่นนี้ นันให้พึงรู้เถิดว่า ตัวถูกของท่านนั้นแหละ มันเป็นตัวสัตสสตทิวฐิ
เป็นตัวอุปาทาน เป็นตัวอหังการ มมังการ ปรั้งการ เป็นอาตมันตัวตน
เต็มบ้านเต็มเมือง เต็มจิตเต็มใจ เต็มไส้เต็มพุงของท่านอย่างสง่าผ่าเผย
เต็มภาคภูมิเลยทีเดียว

หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล

ความหมายหรือคำแปลบางศัพท์ในหนังสือเล่มนี้

ศัพท์

ปฏิจักษุสมบัติ

นิโรธ

นิมมารกาย

โอบปาดิกะ

ธรรมารมณ

อุคหนิมิต

ล่องหนเข้าไป

สัญญา

วิญญาน

นิมมารผิว

ผิวโอบปาดิกะ

อวิชชา

สัทธินทรีย์

วิริยินทรีย์

สตินทรีย์

สมาธินทรีย์

ปัญญาในทรีย์

รูปราคะ

อรุปราคะ

ภพ

ชาติ

สังขาร

ความหมายหรือคำแปล

สิ่งที่อาศัยกันเกิดขึ้นเป็นไป

ความดับ

กายที่มองเห็นทางใจ

สิ่งที่เกิดผลุดขึ้นทางใจ

อารมณ์ที่เกิดกับใจ

นิมิตติดตา

หายตัวเข้าไป

ความจำ

ธาตุรู้

ผิวที่มองเห็นทางใจ

ผิวที่เกิดผลุดขึ้นทางใจ

ความโง่เขลา

ศรัทธาเป็นใหญ่ไม่หวั่นไหว

ความเพียรเป็นใหญ่ไม่หวั่นไหว

สติเป็นใหญ่ไม่หวั่นไหว

สมาธิเป็นใหญ่ไม่หวั่นไหว

ปัญญาเป็นใหญ่ไม่หวั่นไหว

ยินดีในตัวตนเราเขา

ยินดีในความคิด

ที่เกิดขของความคิด

การเกิดขของความคิด

การคิด หรือความคิด

ความหมายแต่ละตอนในปฏิจฺจสมุปบาท (ลงรวม ๆ ไว้ทั้ง ๖ ทวาร)

อวิชชา	ความไม่รู้หรือริบสัจ ๔ คือ ไม่รู้ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค
สังขาร	ความเจตนาใส่ใจถึงรูป ความเจตนาใส่ใจถึงเสียง ความเจตนาใส่ใจถึงกลิ่น ความเจตนาใส่ใจถึงรส ความเจตนาใส่ใจถึงโผฏฐัพพะ ความเจตนาใส่ใจถึงธรรม
วิญญาน	จักขุวิญญาน โสตวิญญาน ฆานะวิญญาน ชิวหาวิญญาน กายวิญญาน มโนวิญญาน
นามรูป	ความจริงใจ ความดำริ ความครุ่นคิด เป็นนาม ความเข้าใจ อันดิ่งลงสู่กันพิภพของใจอันมีดดำล้าลึกนั้น ว่ารูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะธรรม ว่าเป็นของเที่ยง ว่าเป็นรูปปร่าง เป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นตัวเป็นตน เรียกว่ารูป รวมนามกับรูปเข้ากัน จึงเรียกว่านามรูป
สพายตนะ	คือ ประสาทตา ประสาทหู ประสาทจมูก ประสาทลิ้น ประสาทกาย ประสาทหทัย
ผัสสะ	คือ จักขุสัมผัส โสตสัมผัส ฆานะสัมผัส ชิวหาสัมผัส กายสัมผัส มโนสัมผัส
เวทนา	คือ การเสวยอารมณ์อันเป็นสุข ทุกข์ อุเบกขา ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ
ตัณหา	คือ กามตัณหา ภวตัณหา วิภวตัณหา
อุปาทาน	กามุปาทาน ทิฏฐิอุปาทาน สีลัพพตอุปาทาน อัตตวาทุอุปาทาน
ภพ	กามภพ รูปภพ อรูปภพ
ชาติ	หมายเอาการเกิดหรือการหยังลงเป็นอุปาทานขั้นห้าอายตนะ ของใจที่เป็นทุกข์ อันมีผลมาจากตัณหาอุปาทานภพนั่นเอง

ประวัติโดยสังเขป

หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล

หลวงปู่โลกอุดร เกิดวันเสาร์ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ปีเถาะ พ.ศ.๒๔๘๒
เกิดที่บ้านสงเปลือย หมู่ ๗ ตำบลหลุบ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
ปัจจุบันเข้าในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ไปแล้ว บิดาชื่อสมบุรณ์ มารดา
ชื่อที นามสกุล ดลอารมย์

อุปสมบท ณ พัทธสีมาวัดชัยสุนทร อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์
โดยพระครูโสภณสุตกิจ เจ้าคณะอำเภอเมืองเป็นอุปัชฌาย์ พระทองอินทร์
โกวิท เป็นกรรมวาจาจารย์ พระระมัดศักดิ์ สิริโร เป็นอนุสาวนาจารย์

บวชได้ ๒ วันก็ไปเข้าวิปัสสนากับอาจารย์มหาฯ พิมพ์ หรือ
พระครูสุคลศณารักษ์ ที่วัดบ้านหนองริวหนั่ง ตำบลโคกเครือ อำเภอ
หนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ นั้นเอง

ออกจากวัดหนองริวหนั่งแล้ว ก็ออกเดินธุดงค์ไปทางภาคเหนือ
เดินธุดงค์เรื่อยลงไปจนถึงจังหวัดจันทบุรี ได้ไปปฏิบัติธรรมอยู่ที่ป่าลึก
สำนักสงฆ์เขาช่องลม ตำบลสองพี่น้อง อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี
ออกจากเขาช่องลมแล้วก็เข้าไปจำพรรษาอยู่ที่วัดอ่างหินในตัวเมืองจันทบุรี
แล้วออกธุดงค์ไปจำพรรษาอยู่ที่สำนักสงฆ์บ้านนาเบี้ย ตำบลนาหอ อำเภอ
ด่านซ้าย จังหวัดเลย จนถึง พ.ศ.๒๕๓๒

ปางสัมพันธยุคลอยวิงตที่สุข

ประวัติเพิ่มเติม

หลังจากนั้นได้จาริกเผยแผ่ธรรมไปตามสถานที่ต่าง ๆ ตามแต่จะมีผู้อาราธนานิมนต์ เช่น ในงานเข้าปริวาสกรรม และงานปฏิบัติธรรมตาม
ที่ต่าง ๆ

ต่อมา พ.ศ.๒๕๓๕ ได้กลับมาโปรดโยมที่วัดชัยสุนทร อำเภอเมือง
จังหวัดกาฬสินธุ์ พ.ศ.๒๕๓๖ จำพรรษาที่วัดบ่อสร้างพระอินทร์
อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยการอาราธนานิมนต์จากพระมหาเชื้อ

พ.ศ.๒๕๓๗ จำพรรษาที่วัดป่าศรีรัตนพุทธาราม ตำบลโคกหินแฮ่
อำเภอเรณูนคร จังหวัดนครพนม ซึ่งที่นี่ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์-
๗ มีนาคม พ.ศ.๒๕๓๗ หลวงปู่ได้เป็นประธานจัดงานปริวาสกรรมเป็น
ครั้งแรก และครั้งที่สองที่วัดป่าอู่ทุมพร บ้านนามท่า อำเภอเรณูนคร จังหวัด
นครพนม ในวันที่ ๒๕ พฤษภาคม-๓ มิถุนายน ในปีเดียวกัน และครั้งที่สาม
ที่บ้านโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยมีหลวงพ่อสุด
พุทธญาณิเณ เจ้าอาวาสวัดเขาทองนพคุณอาราธนานิมนต์

พ.ศ.๒๕๓๘-๒๕๔๐ จำพรรษาที่วัดเขาทองนพคุณ (ภูเก้า)
บ้านตาดไฮ ตำบลโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภูในระหว่างนี้
หลวงปู่ได้เป็นประธานจัดงานปริวาสกรรม ดังนี้

- เดือนมีนาคม พ.ศ.๒๕๓๘ ที่วัดประตู่ทรงธรรม อำเภอวาปีปทุม
จังหวัดมหาสารคาม
- วันที่ ๑๙-๒๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๓๘ ที่สระไทยธรรมสถาน
ตำบลวังสรรพรส อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

- วันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๘ หลวงปู่ได้แสดงธรรมที่อภิธรรมมูลนิธิวัดโพธิ์ท่าเตียน (วัดพระเชตุพน) กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ.๒๕๓๙ หลวงปู่ได้ประกาศ “สภาธรรมดับทุกข์”

ท่ามกลางคณะสงฆ์อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๓๙ และเรียกองค์ท่านเองว่า “สาวกโลกอุดร” เป็นต้นมา

- วันที่ ๙-๑๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๐ จัดงานปรีวาสากรรมที่ป่าช้าบ้านหนองจิก ตำบลหนองบัว อำเภอศรีขรภูมิ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ.๒๕๔๑-๒๕๔๒ จำพรรษาที่พักสงฆ์วัดเทพโลกอุดร

บ้านซับกระตังใต้ ตำบลหนองย่างเสือ อำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี ในระหว่างนี้หลวงปู่ได้เป็นประธานจัดงานปรีวาสากรรม ดังนี้

- วันที่ ๓๐ มกราคม-๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๑ ที่ป่าช้าบ้านน่าน้อย ตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม
- วันที่ ๒๕ มีนาคม-๓ เมษายน พ.ศ.๒๕๔๓ ที่ป่าช้าบ้านน่าน้อย ตำบลเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม

พ.ศ.๒๕๔๓ จำพรรษาที่วัดป่าโพธิ์ชัย บ้านหนองเป่ง ตำบลฝั่งแดง อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

พ.ศ.๒๕๔๔ จำพรรษาที่สำนักสงฆ์บ้านหนองเรือ หมู่ ๑๐ ตำบลท่าตะเกียบ อำเภوتاตะเกียบ จังหวัดฉะเชิงเทรา และที่นี่เป็นที่หลวงปู่ได้ละสังขาร เมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๔ สิริรวมอายุ ๖๒ ปี

ปัจจุบันเจดีย์อัฐิธาตุของหลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมมปาโล ได้สร้างไว้ ณ สำนักสงฆ์บ้านหนองเรือ ซึ่งปัจจุบันมีสถานะเป็นวัดนามว่า “วัดบ้านหนองเรือ”

คณะผู้จัดพิมพ์

“...ตัวความคิดนั้นแล เป็นตัวสมุทัย
เมื่อคิดแส้ไปหาความ ยินดี ยินร้าย มันก็เป็นทุกข์
ดับไอ้ตัวความคิด อันเป็นตัสมุทัยนั้นแล
เรียกว่าดับความทุกข์เป็นนิโรธธรรม
การเพียรเพ่งปลงฉานสติ
เข้าไปประหารความคิดนั้นแล
คือ อริยมรรคสมังคี...”

หยังลงกันมหาสมุทร

การปฏิบัติธรรมของอาตมา เป็นไปด้วยความลำบากอย่างแสนสาหัส ส้มยออยู่เขาช่องลมกิเลสมันเผาจนอย่างหนัก พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสไว้ว่า เหมือนเราจับปลาโยนขึ้นจากหนองน้ำ ปลานั้นมันก็จะกระเสือกกระสน ถลันกลับคืนสู่หนองน้ำนั้นตามเดิม จิตของอาตมาตอนนั้นเหมือนกับ ปลา มันใจจะขาดนั้นแหละ มันอยากจะกลับคืนสู่แม่น้ำกามตามเดิมของมัน คิดถึงเรื่องเก่าก่อนที่ไรแทบใจจะขาดทุกที กำหนดอะไรก็ได้ไม่ผล พองหนอ แล้วก็แล้ว ยุบหนอแล้วก็แล้ว พุทก็แล้ว ไรก็แล้ว จะกำหนดยังงี้ก็สู้กิเลส มันไม่ไหว

ตอนนี้ก็ได้นึกดีขึ้นมา เลยมาท่องอาการ ๓๒ ท่องเอาแต่ภาษาไทย คำบาลีไม่ต้องท่อง แล้วก็มาบริกรรมเพ่งสติไปตามจุดนั้น ๆ เพ่งบริกรรม จุดละ ๗ คำตลอดไป ใช้เวลาเกือบ ๒ ชั่วโมงจึงจะจบ การบริกรรมก็ให้ สมมุติถามมันดูไปในตัวทุก ๆ จุด เช่น

บริกรรมธาตุคิน

ผม	๑๑๑๑๑๑	ผมแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
ชน	๑๑๑๑๑๑	ชนแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
เล็บ	๑๑๑๑๑๑	เล็บแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
ฟัน	๑๑๑๑๑๑	ฟันแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
หนัง	๑๑๑๑๑๑	หนังแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร

เนื้อ	๓๓๓๓๓๓	เนื้อแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
เอ็น	๓๓๓๓๓๓	เอ็นแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
กระดูก	๓๓๓๓๓๓	กระดูกแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
เยื่อในกระดูก	๓๓๓๓๓๓	เยื่อในกระดูกแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
ม้าม	๓๓๓๓๓๓	ม้ามแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
หัวใจ	๓๓๓๓๓๓	หัวใจแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
ตับ	๓๓๓๓๓๓	ตับแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
พังผืด	๓๓๓๓๓๓	พังผืดแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
ไต	๓๓๓๓๓๓	ไตแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
ปอด	๓๓๓๓๓๓	ปอดแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
ไส้ใหญ่	๓๓๓๓๓๓	ไส้ใหญ่แกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
ไส้เล็ก	๓๓๓๓๓๓	ไส้เล็กแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
อุจจาระใหม่	๓๓๓๓๓๓	อุจจาระใหม่แกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
อุจจาระเก่า	๓๓๓๓๓๓	อุจจาระเก่าแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
เยื่อมันในสมอง	๓๓๓๓๓๓๓	เยื่อมันในสมองแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร

ธาคูน้ำ

ดี	๓๓๓๓๓๓	ดีแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
เสลด	๓๓๓๓๓๓	เสลดแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
หนอง	๓๓๓๓๓๓	หนองแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
เลือด	๓๓๓๓๓๓	เลือดแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
เหงื่อ	๓๓๓๓๓๓	เหงื่อแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
มันชั้น	๓๓๓๓๓๓	มันชั้นแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร

น้ำตา	๗๗๗๗๗๗	น้ำตาแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
เปลวมัน	๗๗๗๗๗๗	เปลวมันแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
น้ำลาย	๗๗๗๗๗๗	น้ำลายแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
น้ำมูก	๗๗๗๗๗๗	น้ำมูกแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
ไขข้อ	๗๗๗๗๗๗	ไขข้อแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร
น้ำเยี่ยว	๗๗๗๗๗๗	น้ำเยี่ยวแกเป็นอะไร แกเป็นของใคร

คำถามทั้งหมดมันไม่มีเสียงตอบใด ๆ ลอดออกมาเลย มีแต่ความคิดอันโง่เขลาที่มีดมนอนกรณีนี้อะไร มั่นเข้าใจว่าเป็นเราเป็นตัวตนของเรา แล้วก็ให้บริกรรมต่อไปอีก นึกในใจถามมันดูเหมือนกัน

ความคิดแกเป็นอะไร	๗๗๗๗๗๗
ประสาทตาแกเป็นอะไร	๗๗๗๗๗๗
ประสาทหูแกเป็นอะไร	๗๗๗๗๗๗
ประสาทจมูกแกเป็นอะไร	๗๗๗๗๗๗
ประสาทลิ้นแกเป็นอะไร	๗๗๗๗๗๗
ประสาทกายแกเป็นอะไร	๗๗๗๗๗๗
ประสาทหทัยแกเป็นอะไร	๗๗๗๗๗๗

จะถามยังงี้สิ่งเหล่านี้มันก็ไม่มีเสียงตอบใด ๆ ลอดออกมาเลย ตอนนั้นถ้ามันคิดหนัก ๆ เข้า อาตมาก็บริกรรมกันตายไว้ก่อน คือก็นึกเลสมันกินตายไปเป็นวัน ๆ เท่านั้น ถ้ามันคิดก็เพ่งบริกรรมในใจเบา ๆ ว่า

ธาตุคิด	๗๗๗๗๗๗
ธาตุเห็น	๗๗๗๗๗๗

ธาตุไฉน	๗๗๗๗๗๗
ธาตุรู้กลิ่น	๗๗๗๗๗๗
ธาตุรู้รส	๗๗๗๗๗๗
ธาตุรู้ (ทางกาย)	๗๗๗๗๗๗

เพื่อฝึกจิตให้มันเคยชิน ให้เห็นว่ามันเป็นสักแต่ธาตุ สักแต่ว่า
 อายตนะเท่านั้นเอง ทั้งหมดที่บรรยายมานี้ อาตมาตั้งใจทำอย่างไม่ขาดตอน
 การทำความเพียรเพื่อทำลายล้างวิภวภูณทนต์ทุกขันธ์นั้น จะทำแบบปล่อยๆ
 วางๆ ไม่ได้เป็นอันขาด ทำจากนาฬิกาเป็นชั่วโมง, ๒๔ ชั่วโมงเป็น ๑ วัน,
 ๗ วันเป็น ๑ สัปดาห์, ๔ สัปดาห์เป็น ๑ เดือน, ๑๒ เดือนเป็น ๑ ปี,
 เว้นแต่เวลาหลับนอนตามปกติของธาตุของขันธ์ ถ้าไม่ละความเพียร
 ความพยายาม อาตมาคิดว่าคงไม่นานเกินรอรอกในที่สุดกิเลสทั้งหลาย
 มันก็จะเบาบาง สภาวะของจิตก็จะไหลเข้าสู่จุดบรรลุนั้นที่สุด

วิธีบรรยายมานี้ อาตมาทำสลับกับวิธีพองยุบ และทำสลับกับ
 วิธีกำหนดรู้รูปนามมาก่อน เช่นกำหนดว่า

สีเป็นรูป	รู้เป็นนาม
เสียงเป็นรูป	รู้เป็นนาม
กลิ่นเป็นรูป	รู้เป็นนาม
รสเป็นรูป	รู้เป็นนาม
เครื่องมากระทบกายเป็นรูป	รู้เป็นนาม
คิดเป็นนาม	หัวใจเป็นรูป

อานาปานสติ

และกัมมัญฐานที่ขาดไม่ได้เลย ก็คือ อานาปานสติ คือ กำหนดรู้ ลมหายใจเข้าออก เอาสติไว้ปลายจมูกที่จมูกุด้านใน หายใจออกก็กำหนด ว่ารู้ หายใจเข้าก็กำหนดว่ารู้ หรือกำหนดว่า หายใจออกกำหนดว่า ลม หายใจเข้าก็กำหนดว่าลม แล้วก็กำหนดปลงสังเวชว่า ลมหายใจ ภายนอกฉันใด ลมอยู่ปลายจมูกก็ฉันนั้น ลมพัดอยู่ตามยอดไม้ฉันใด ลมพัดเข้าออกอยู่ปลายจมูกก็ฉันนั้น ลมไม่ใช่คน คนไม่ใช่ลม ลมไม่ใช่สัตว์ บุคคล สัตว์บุคคลไม่ใช่ลม ลมไม่มีชีวิต ชีวิตไม่มีในลม สักแต่ว่าเขาเป็น อย่างนั้นเท่านั้นเอง

การกำหนดลมหายใจเข้าออกนี้ มีอานิสงส์มากมายเลยทีเดียว สามารถระงับความฟุ้งซ่านรำคาญใจได้เป็นช่วง ๆ พอสมควร เมื่อถึง สภาวะผ่อนคลายเข้าออกให้ละเอียดได้แล้ว บางครั้งถึงกับแน่นิ่งไปเลยก็มี ระยะเวลาอยู่เขาช่องลมนั้น การปฏิบัติธรรมก็เป็นไปอย่างลุ่มลึกคลุกคลาน และ ก็ได้เฟื่องร่างกายของตนและผู้อื่น คือเฟื่องตามจุดต่าง ๆ ในอาการ ๓๒ นั้น ให้เห็นเป็นซากศพ หรือเป็นซากของธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นซากเป็นเศษ เป็นเดน เป็นซากที่ไม่มีใคร ๆ เขาต้องการ เป็นอสุภกรรมฐานไปด้วย

สาวกโลกอุดรได้เป็นพระอรหันต์ (ปลอม)

ตอนนั้น เกิดความเบื่อหน่ายต่อสังขารร่างกายของตนเอง และ ของผู้อื่นอย่างแรงกล้าสุดขีด

อานิสงส์ของอสุภกรรมฐานให้ผลอย่างอัมมะทันทตา เกิดปีติอิมอก อิมใจอย่างแรงกล้า นี้กว่าตนเองสำเร็จเป็นพระอรหันต์ จึงได้ประคอง

อสุภกรรมฐาน และกำหนดรู้อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เห็นแจ้งการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ของรูปนามทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ตลอดมา ธรรมะนั้น ยิ่งนึกว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์จริง ๆ เพราะตัวกามราคะและปฏิฆะ ไม่มีวีแววว่าจะโผล่มารบกวนอีกเลย

แต่ยังดีอยู่หน่อยหนึ่ง เพราะยังเฉลียวใจอยู่ว่า เอ...ถ้าเราเป็น พระอรหันต์จริง ๆ ทำไมเราจึงไม่รู้แจ้งแทงตลอดอริยสัจสี่ในใจของตน ให้ได้ และเราก็กังยังไม่รู้แจ้งแทงตลอดในวงศ์ปฏิจฺจสมุปาบาท ที่มันหมุน เป็นกิเลสอยู่ที่ใจของตนให้กระจ่างแจ้งได้

หรือว่า พระอรหันต์ชนิดที่ไม่รู้ปฏิจฺจสมุปาบาทก็มีเหมือนกัน ตอนนี้น่าสมเพชและน่าขำเอาเหลือเกิน แต่ก็ช่างเถอะ รู้ไม่รู้ก็ช่าง ขอให้อาสวะกิเลส มันหมดไปก็เป็นพอ เรียกว่าเราได้เป็นพระอรหันต์ ลั่นอาสวะกิเลส เสียแล้วคราวนี้

จู่ๆ เมื่อปลายปี ๒๕๒๘

จู่ๆ เมื่อปลายปี ๒๕๒๘ ตอนออกธุดงค์ไปกึ่งอำเภอน้ำอูน จังหวัด สกลนคร พลาดท่าเสียทีอย่างไรก็ไม่รู้ กิเลสตัวกามราคะ และปฏิฆะเชื้อ แห่งโกรธ มันพากันไหลมาเทมาเท่าภูเขาเลากาทั้งโลกก็ไม่ปาน อสุภกรรมฐาน เขาหมดอานิสงส์ลงเสียแล้ว จะกำหนดพิจารณาให้เห็นเป็นปฏิภูมโลโครก ในอาการ ๓๒ อย่างไรก็ไม่ได้ผล และกำหนดรู้รูปนาม ให้เห็นเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา มีแต่เกิดกับดับไปเท่านั้นเอง ถึงจะทำอย่างไรก็ไม่อยู่เลย เรียกว่ากรรมฐานใด ๆ ในโลกนี้ก็ได้ผลเลยแม้แต่ชนิดเดียว หลายปีที่ผ่านมา มองเห็นตนเองและผู้อื่นเป็นสิ่งปฏิภูมโลโครก เป็นซากอสุภะ เปื้อนหน่วย สะอิดสะเอียนไปหมดทั้งแผ่นดิน

ตอนนี้มองเห็นสีกิงสีกา สวยงามเป็นนางฟ้านางเทวดาไปหมด ทั้งแผ่นดินเลย ระยะนี้ตัวกามราคะ ปฏิฆะ เพลสนแทบใจจะขาดตาย กำหนดรู้รูปนามทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ก็พร้อมจะเ็นบ้ำตายอยู่แล้ว กำหนดเท่าไหญ่ ก็เลส ตัณหา ราคะ มันก็กระหน่ำมาเท่านั้น เป็นร้อย เท่าพันทวี มีแต่หนอไปหนอมาจะเป็นบ้ำตายให้ได้จริง ๆ

ตอนนี้ น้ำตาของผู้พายแพ้แห่งกิเลส ตัณหา ราคะ น้ำตาของสาวก ผู้อภักซ์อับโชค ก็เริ่มไหลซึมอาบรดกระแเสใจโดยไม่มีวันเวลานาที่ที่จะขาดสาย แต่ก็เก็บความรู้สึกภายในเอาไว้โดยไม่ให้ใคร ๆ เขารู้ด้วย เพราะอาตมาก็ไปอยู่องค์เดียวก็เลยเก็บเอาไว้องค์เดียวเท่านั้นเอง ในคำของคืนวันนั้น ณ สถานขอดเขาภูพานด่านแต่ ที่เขาเล่าลือกันว่าเป็นด่านฝีกุมภันท์ที่ดุร้ายที่สุดในเขตภูพาน ตอนนั้นฝีกุมภันท์มันก็ไม่ยกมากินกิเลสให้มันตายเสียบ้าง หรือว่าฝีกุมภันท์มันก็กลัวกิเลสเหมือนกันก็ไม่รู้ จึงไม่เห็นมันมาเยียมมาตามข่าวกันเลย

นั่งอยู่ในกลดของคืนวันนั้น อาตมาได้นึกน้อมเอาพระคุณของบิดามารดาผู้บังเกิดเกล้าทั้งสอง และได้นึกน้อมเอาพระพุทธรคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรามาบูชาไว้ที่เหนือเศียรเกล้า แล้วจงใจก้มกราบนมัสการนอบน้อมลงไป ต่อเบื้องหน้าเขตหินนั่นเอง

ตั้งสัจจะอธิษฐาน

อาตมาได้ตั้งสัจจะอธิษฐาน วิงวอนถึงบุญกุศลบารมีแต่ปางก่อนขึ้นว่า (เป็นภาษาอีสาน)

“ตั้งแต่ชาติก่อนก็ หากผู้ข้าเคยได้สร้างสมอบรม
บุญกุศลบารมีเอาไว้ หากผู้ข้านี้เคยได้กระทำทานไว้กับ

ภิกษุสามเณรในศาสนาของพระพุทธเจ้าองค์ได้อ่องค์นี้
ถึงผลทานส่วนนั้นสนิทอเมตงา ขาอื่นกะตามถ่อน ขอจงลง
มาบันดลบันดาล ให้เป็นแสงแก้วแสงทองป่องสว่าง จงมา
ชี้ช่องป่องทาง ให้ผู้ข่าเห็นทางปฏิบัติอันถักต้อง ตามครอง
พระพุทธเจ้า ให้ผู้ข่านี้ได้บรรลุ เข้าสู่มรรค ผล นิพพาน
ในปัจจุบันชาตนี้ ให้ผู้ข่านี้ได้ทำลายล้างอาสวะมลทิน
สิ้นกิเลส ตัณหา ราคะ ในชาตนี้แต่... ถ่อน

ขอกุศลบารมีแต่ปางก่อน อย่าได้ปล่อยวางทอด
ถีมผู้ข่า... ถ่อน ใจจริงแล้ว ผู้ข่ายังบ่อทนได้อยากสึก
ไปเป็นเหยื่อ เป็นทาสรับใช้ ของกิเลส ตัณหา ราคะ
มันอีกต่อไป... สาธุ”

เธอจะรักษาใจอย่างเดียวได้ไหม

บาปบุญนั้นมิจริง ใครทำใครได้ ตื่นเช้าขึ้นมา ตอนออกเดินบิณฑบาต
นึกถึงเรื่องหนึ่งขึ้นมาได้ เพราะตัวเองก็เคยอ่านพระไตรปิฎกมาบ้าง นึกถึง
พระดำรัสที่พระพุทธองค์ทรงตรัสกับภิกษุรูปหนึ่ง ที่มีความกระสันจะสึก
อย่างแรงกล้า เพราะท่านยุ่งยากลำบากใจในการเล่าเรียนพระธรรมวินัย
คือ ตอนเช้าก็เรียนพระวินัย ตอนบ่ายก็เรียนธรรมะ ตอนกลางคืนก็นั่ง
สมาธิภาวนา ท่านเกิดความยุ่งยากปั่นป่วนจิตใจ อยากจะสึกหนีไปให้
มันพ้น ๆ พอดีพระพุทธองค์ทรงทราบเหตุจึงให้ภิกษุอื่นไปตามมาเฝ้า
พระพุทธองค์จึงตรัสถามถึงสาเหตุที่อยากจะสึก ภิกษุรูปนั้นก็ตอบโดยตรงว่า
ข้าพระพุทธเจ้าทนไม่ไหว เดี่ยวเรียนโน่น เดี่ยวเรียนนี่ ยุ่งยากลำบากใจ
เหลือเกิน

พระพุทธองค์จึงทรงตรัสว่า

“เธอจะรักษาอย่างเดียวได้ไหม?”

ภิกษุรูปนั้นก็ทูลตอบว่า ถ้าให้ทำอย่างเดียวก็น่าจะทำได้

พระพุทธองค์จึงทรงตรัสว่า

“ต่อแต่นี้ไปให้เธอรักษาใจอย่างเดียวก็น่าพอ”

ภิกษุรูปนั้นเมื่อรับโอวาทแล้วก็มาบริกรรม คือมาเพ่งอยู่ที่ใจ จนได้บรรลุเป็นพระอรหันต์รูปหนึ่งในพระพุทธานุชาของเรา

และนึกถึงเรื่อง สามเณรสอนกรรมฐานให้พระโง่งมว่า มีจอมปลวกอยู่อันหนึ่ง มีรูอยู่ ๗ รู มีเหยี่ยวเข้าไปทางรูอันหนึ่ง ให้ท่านปิตุรุทั้งห้าหนีเสียแล้วมาบริกรรมอยู่ที่ใจ แล้วให้จับเอาตัวเหยี่ยวอยู่ในระหว่างทวารทั้งสองนั้นแล

เพ่งที่หัวใจด้านซ้ายจนออกแสง

เอ...มารักษาใจ มาบริกรรมอยู่ที่ใจ อาตมาทำไม่ถูก เพราะไม่รู้ว่าจะมันอยู่ตรงไหนกันแน่ จึงลองเพ่งสติเข้าไปกำหนดดู แล้วก็เพ่งอยู่ที่หัวใจด้านซ้าย ลองเพ่งทำให้มันใสเหมือนแก้วอย่างเขาว่านั้นแหละ ถ้าเรานึกสร้างนิมิตให้มันใส มันก็ใส ถ้าเรานึกสร้างนิมิตให้มันมืด มันก็มืด ไปตามความนึกเอาคิดเอาเท่านั้นเอง ผลสุดท้ายก็กันกิเลสอะไรไม่ได้ตามเคยกันได้ก็แต่เฉพาะเวลาเรานั่งเพ่งอยู่เท่านั้นเอง เมื่อเลิกเพ่ง พวกกิเลสมันก็พากันรุมเข้ามาตามเดิม เพ่งหัวใจด้านซ้ายอยู่ตั้งหลายเดือนก็ไม่เห็นผลคืบหน้าคืบหลังอะไรเลย เป็นอันว่า แพ้กิเลสช่วยไปตามเดิม

เพลงที่หน้าผาก

หลายวันต่อมา นึกได้นึกดีอย่างไรก็ไม่รู้ เลยลองมาเพลงที่หน้าผาก ลองดู คือ เพลงสติเข้าไปจดจ่ออยู่ตรงหน้าผากเจ้าของนั้นแหละ ว่าความคิดมันคงเกิดจากสมองตรงหน้าผากนี่แหละว่านั่นแหละ เพลงวันแรกฟังนานไปหน่อย คือ เอาสติฟังเข้าไปที่หน้าผากเกือบสองชั่วโมง ตอนนั้นเกือบหัวสมองจะระเบิดแตกตาย วันนั้นตื่นเช้าขึ้นมา หัวสมองมีนงง หูตาลายทั่วไปหมด เอ๊ะ...เรานี้ชักจะบ้าใหญ่แล้วคราวนี้ ถ้าหัวสมองมันระเบิดแตกตายจริง ๆ เราจะทำยังไง คิดไปคิดมาเลยตกใจ กลัวตนเองจะเป็นบ้าตาย แต่ก็ยังทำอีก

วันต่อ ๆ มา ฟังประมาณ ๒๐-๓๐ นาทีก็พอ เวลานอนนั้นก็ไปทำกรรมฐานอย่างอื่นที่เคยทำมาก่อน ถึงจะฟังยังไง ก็เลส ตัณหา ราคะ มันก็ไม่ยอมลดยอมละ แต่ก็ใช้วิธีฟังอยู่เช่นนี้ สลับกับกรรมฐานอย่างอื่นเรื่อยไป ฟังไปฟังมา ฟังวันละนิดละหน่อย ประสาทสมองก็หายมีนงง

จนถึง พ.ศ.๒๕๓๑ เพลงที่กระบอกตา

จนถึง พ.ศ.๒๕๓๑ จวนจะเข้าพรรษา เหลืออยู่อีกสี่ห้าวันเท่านั้น ที่นี้จับได้พอราว ๆ แล้ว เลยเปลี่ยนที่ฟังเสียใหม่ แต่ก่อนเคยฟังตรงหน้าผาก ทีนี้มาฟังสติเข้าตรงกระบอกตาเสียเลย เป็นไงเป็นกัน เพลงวันแรกฟังนานไปมาก คือฟังในราวเกือบสองชั่วโมง ตื่นเช้าขึ้นมาตาทั้งสองข้างแดงโรไปหมด เหมือนกับเป็นตาแดงเลยทีเดียวนะ เลยตกใจ เอ๊ะ...เรานี้ชักจะบ้าใหญ่ไปแล้ว ครูปาอาจารย์ประเทศไหนเขาพากันทำอย่างนี้ เรานี้อุตริไม่เข้าเรื่อง เพื่อเป็นบ้าขึ้นมาจริง ๆ เราจะทำยังไง วันแรกที่

อาตมาฟังนั้น ประสาทตาประสาทสมองตึงเครียด มึนงง หูตาลายก็
ไปหมดเลย เพราะฟังมากเกินไป

ถ้าอาตมาไม่ทำวิธีนี้ มันก็หมดวิธีที่จะทำเสียแล้ว วันต่อ ๆ มากี่
ฟังให้น้อยลง ฟังประมาณ ๒๐-๓๐ นาทีก็เลิกฟัง อาตมาเพียรฟังอยู่
เช่นนี้ถึงกลางพรรษา ฟังต่อ ๆ มาประสาทตา ประสาทสมองก็หาย
ตึงเครียดมึนงง อยู่ในสภาพปกติเหมือนเดิม

วันต่อมา อาตมาขึ้นไปเที่ยวบนยอดเขาภูชี้แก้ว (เขาช่วงนั้นเขาเรียก
ดอยอ่างข้าวเจ้า) ขึ้นไปเดินเล่นตามหน้าผาตามโขดหิน ทำใจเบิกบานให้
สดชื่นไปตามธรรมชาติ เดินไปเดินมาก็ไปเจอขอนไม้ขนาดใหญ่ที่มันนอน
ขวางทางอยู่ อาตมาพินิจพิจารณาหัดรอยที่เขาเลื้อยไม้ขอนนั้น มีรอยที่เขา
เลื้อยอยู่ตั้งห้าหกแห่ง แต่รอยอื่น ๆ นั้นไม่มีรอยขาด มีขาดอยู่รอยเดียว
เท่านั้นเอง อาตมาเลยนึกน้อมเข้ามาเปรียบเทียบกับใส่ใจดู การเลื้อยหลาย
ที่หลายแห่ง ไม้ขอนใหญ่นั้นก็ไม่มีทางขาดได้เลย เพราะการเลื้อยโดด
โน่นโดดนี่ เลื้อยไปเลื้อยมามันก็เหนียวหรือหมดกำลังไปเท่านั้นเอง
แต่ถ้าเขาเลื้อยเจาะจงลงทีเดียว อย่างไม่ทอดถอย ไม้ขอนใหญ่นั้นก็ขาด
ได้โดยง่าย

อาตมาเลยนึกน้อมเข้ามาใส่ใจเปรียบเทียบกับพระกรรมฐานดู
เดี๋ยวนี้เรากำหนดดวงนโปตาม ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อย่างไม่มีจุดมีที่
ให้แน่นอน เราแทบจะเป็นบ้าประสาทตายอยู่แล้วก็ไม่ได้ผลอะไรเลย

**อย่างเก่ง ก็เพียงรู้จักรู้จัก รู้ไปตามสมมุติบัญญัติของรูปนาม
รู้การเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ของรูปธาตุ นามธาตุ ของรูปขันธ์ นามขันธ์
เท่านั้นเอง** รู้แบบนี้มันก็เป็นกรู้ไปตามกันสภาวะ หรือรู้ตามหลังสภาวะ

หรือรู้ไปตามกันตามหลังของอารมณ์รูปนามเท่านั้นเอง และมันก็ไม่ผิดอะไรกับรู้ไปตามสัญญาความจำ เหมือนกับเราที่องสวดมนต์สวดพรเท่านั้นเอง ความรู้เพียงระดับนี้เราก็เคยได้ฟังพวกชาวบ้านทั่วทุกภาค เขาวิพากษ์วิจารณ์ สนทนาถกเถียงกัน เรื่องรูปนาม ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ จนเราจะอื้อแตกตายอยู่แล้ว

ที่คนยุคนี้เขาคุยโอ้อวดว่า เขารู้แจ้ง...รู้แจ้งนั้น มันแจ้งอยู่ที่ริมฝีปากเท่านั้นเอง (ความรู้แจ้งแทงตลอดในสังขะทั้ง ๔ และปฏิจตุสมุปบาทที่จะเข้าไปตัดภพตัดชาติลงได้นั้น เขาเกิดมีเฉพาะอยู่ในปลายห้วงองค์ฌาน สัญญาเวทียตนิโรธ เกิดอยู่ที่อื่น ๆ ไม่มีเลยเป็นอันขาด)

ถ้าเป็นความรู้เกิดอยู่ที่อื่น ๆ ต่อให้เขารู้หมดเกลี้ยงทั้งสามโลก คือ มนุษย์โลก เทวโลก พรหมโลก ก็ตามที่ หรือมาตรแมนเขาจะรู้ขึ้นไปให้ทะลุยอดฟ้าฝั่งข้างโน้นก็ตามเกิด

ถ้าเป็นความรู้ระดับเพียงแค่นี้ มันก็ไม่มีทางเกิดญาณวิมุตหลุดพ้นจากกองทุกข์กองกิเลสไปได้เลย เมื่อไม่มีทางหลุดพ้นจากกองทุกข์กองกิเลสไปได้ เราก็ไม่จำเป็นต้องบวชเข้ามานุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ ซึ่งเป็นธงไชยของพระอรหันต์ให้เสื่อมเสียเลย ถึงเราเป็นชาวบ้านธรรมดา เราก็เรียนรู้จักรู้จำได้ดีเหมือนกัน

ทางด้านความรู้สึกส่วนลึก อย่างเก่งอย่างดีก็ทำให้เราเกิดสังเวชสลดใจ เบื่อหน่ายเป็นชั่วครั้งชั่วคราวเท่านั้น ถ้ารู้อนิจจัง ทุกขัง อนัตตาก็รู้อย่างระยิบระยับอย่างพยับแดด มันเป็นการรู้อย่างกะปริดกะปรอย ชั่วนี้แปลว่า มันนึกมันคิดให้เป็นอนัตตาธาตุ เป็นสิ่งว่างเปล่า นึกให้เห็นว่าไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา นึกให้มันเห็นอยู่ในห้วงของความนึกเอาคิดเอาเท่านั้นเอง แต่เปล่าหรืออก สิ่งเหล่านี้เขาไม่ได้เป็นไปตามที่เรานึกเอาคิดเอา หรือนึกรู้คิดรู้แต่ประการใด ๆ ทั้งสิ้น ตรงกันข้ามเขาก็

เป็นตัวเป็นตนของเรา เป็นเราอยู่วันยังค่ำคืนยังรุ่ง ตามอำนาจตัวอวิชชา พามีติดบอดนั้นเอง รู้อย่างนี้มันก็เป็นอาการรู้ของสติญาณการรู้จัก รู้จำ รู้ไป ตามจินตนาการที่เราเคยศึกษาเรียนรู้มา หรือเคยได้ยินได้ฟังมาเท่านั้นเอง

รู้แบบนี้ รู้ชนิดนี้ มันก็เท่ากับรู้เสียเห็นเสีย แต่เราไม่มีทางหลุดพ้นหนีออกจากเสียไปได้เลย มีแต่เสียคือกิเลสมันคาบคอกินทุก ๆ วัน

ระยะนี้ เราก็เลิกคำบริกรรมมาตั้งสองสามปีแล้ว เพียงแต่ตั้งสติให้รู้เท่าทันกับอารมณ์ในทวารทั้งหก และพิจารณาให้เห็นการเกิดขึ้นตั้งอยู่ดับไป ของรูปธาตุนามธาตุ เพื่อยกเพื่อปลงให้เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ตลอดมา ถึงจะอย่างไรก็ไม่ได้ทำให้เราเป็นผู้รู้แจ้งแทงตลอดนอกเหนือยิ่งขึ้นไปกว่านี้ได้เลย ตอนนี่แปลว่า ยังไม่มีเกราะ คือ วิมุตติญาณอันวิเศษ เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำกิเลสมันท่วมตายได้เลย

อภิปุจฉา

ขณะนั้น อุปมาอุทาหรณ์พุทธภาษิตอันแสนจะยากเย็น ก็ได้เตือนอาตมาขึ้นว่า พระพุทธองค์ทรงตรัสสอนภิกษุไว้ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เรื่องนี้ได้เคยมีมาแล้ว มีศาสดาเจ้าลัทธิคนหนึ่งชื่ออภิปุจฉา เป็นคนปราศจากความกำหนัดยินดีในกามคุณ และสาวกของอภิปุจฉาดานั้นมีหลายร้อยคน อภิปุจฉาดานั้นแสดงธรรมแก่สาวกได้เฉพาะอนิจจะลักษณะ และทุกขลักษณะเท่านั้น ส่วนอนัตตาธาตุเป็นของลึกลับ” สอนไม่ได้เลย

แม้...ขนาดอภิปุจฉาพร้อมทั้งสาวก เป็นผู้ไม่มี ความกำหนัดยินดี ไม่มีติดหนากามราคะในกามคุณทั้งหลาย ยังไม่มีปัญญารู้แจ้งแทงตลอด

ในอนัตตาทฐาตุได้เลย อันตัวเรานี้จะขนาดไหนกันแน่ และตอนนี้เรากียังไม่มีขนาดอะไรเลยแม้แต่นิดเดียว

พอเกิดธรรมะวิตกมาถึงตอนนี้ รู้สึกว่าโลกทั้งโลกมันมีดมิดไปทันที หัวใจเหี่ยวแห้ง มองไปอนาคตเบื้องหน้า มีแต่ความมืดมนอนธการไปหมด แต่ด้วยความตั้งสัจจะปณิธานเอาไว้ว่า จะขอฝากชีวิตไว้กับพระพุทธศาสนา เป็นชาติที่สุดท้าย เพียงชาติเดียวนี้นี้เท่านั้น จะผิตถูกอย่างไรก็ขอให้แล้วแต่ปุระชาติवासนาบุญกุศลบารมีอันเก่าก่อน เขาจะติดตามอุปถัมภ์ค้ำชูเอาเถิด

ประวัติพระจักขุบาล

หลายวันต่อมา พลันก็นึกถึงเรื่องราวของภิกษุสงฆ์ครั้งพุทธกาล นึกถึงประวัติของพระจักขุบาล ท่านได้บำเพ็ญเพียรอย่างแรงกล้า จนตาของท่านแตกทั้งสองข้าง จึงได้บรรลุมรรค ผล นิพพาน ในตอนท่านตาแตกนั่นเอง

อ้อ...ท่านพระจักขุบาล ท่านคงเพิ่งสติเข้าไปที่ดวงตา หรือเพิ่งตั้งจมูกหักเป็นแน่แท้ ท่านคงเพิ่งหนักจนเกินไป จนไม่มีเวลาจะพักผ่อนหลับนอน เพราะท่านอธิษฐานไม่นอนตลอดพรรษา ถ้าลำพังตาของท่านเป็นโรคอย่างอื่น คงไม่ดับตนอุทริปาฏิหาริย์มาแตกเอาพร้อม ๆ กันกับตอนบรรลุถึงองค์ฌานสัญญาเวทิตนโรธเช่นนี้เลย และก็คงไม่แตกพร้อม ๆ กันทั้งสองข้างอย่างนี้โดยเด็ดขาด หรืออาจจะเป็นด้วยบุญกรรมของท่าน และประกอบกับท่านเป็นโรคตาเรื้อรังมาก่อน จึงได้มาแตกเอาตอนบรรลุธรรมพอดี

เรื่องพระจักขุบาลตาแตกนี้ อาตมาจะขอพูดเอาไว้ตอนนี้เสียเลย คือตามความเป็นจริงแล้ว ตาของท่านพระจักขุบาลจะแตกพอดีกับตอน บรรลุถึงองค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธนั้น เป็นไปไม่ได้อย่างที่คิดขาด ถ้าตาของท่านแตกตอนนั้น ก็เป็นอันว่าท่านไม่ได้บรรลุอะไรเลยเป็นอันขาด ถ้าแตกก็คงจะแตกอยู่ในระหว่างสภาวะขององค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธทรง สภาวะแก่กล้าอย่างสุดขีด คือ ต้องเลย ๓๐ นาที หรือหนึ่งชั่วโมงขึ้นไป ตาถึงจะแตกได้ เพราะสภาวะขององค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธได้ทรงสภาวะ แก่กล้าสุดขีดอยู่ในระหว่างนั้น

ตัวอย่างที่บรรยายผ่านมานี้แหละ พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า

สัตว์ที่จะแหวกว่ายให้หลุดรอดออกจากตาข่าย คือบ่วงกามโหชะ ไปได้นั้น มีน้อยเท่าเขาโค ส่วนสัตว์ที่จมปลักติดอยู่ในตาข่าย คือบ่วงกามโหชะนี้ มีมากเท่าชนโค และสัตว์ผู้ที่จะเพียบพร้อมด้วยกุศลบารมี หรือ มีอุปนิสัยอันแก่กล้า มาบำเพ็ญเพียรเพื่อกระทำตนให้หลุดรอดไปจาก ตาข่าย คือดินแดนแห่งบ่วงกามโหชะนั้น ย่อมเป็นของหาได้โดยยาก อย่างยิ่ง และก็เป็นที่กระทำได้โดยยากอย่างยิ่งทีเดียว ดังเรื่อง พระจักขุบาลนี้เป็นตัวอย่าง

ตาในหรือใจ

เมื่อธรรมะวิจัยเกิดขึ้นตั้งนี้แล้ว อาตมาจึงแน่ใจว่า ท่านพระจักขุบาล ท่านคงเพ่งสติเข้าไปที่กระบอกตา หรือที่ที่ตั้งจุ่มกหักอย่างแน่นอน เพราะ ตาในหรือใจ จะเกิดจากประสาทส่วนสมอง หรือที่ท่านสมมุติเรียกว่า หทัยประสาทก็ตาม

ถ้าสิ่งใดให้สำเร็จความนึกความคิดได้แล้ว ท่านก็เรียกว่าหทัย
ประสาทเหมือนกัน

และตาในหรือใจ มันก็อาศัยจำเอานิมิตจากตานอกนี้เอง แต่มัน
ทำงานกันคนละวิถีเท่านั้น คือตานอกต้องมองผ่านแสงสว่างออกไป
จึงจะเห็น ส่วนตาในนั้นไม่เกี่ยวกับแสงสว่างจากภายนอกว่าจะมีหรือไม่มี
ก็ตาม คือตาในมันอาศัยจำเอา เก็บเอามาคิด จึงจะเห็น ข้อนี้แปลว่า
ตาในมันเก็บมันจำเอานิมิตจากปัจจุบันอารมณ์ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย
คือมันเก็บมันจำเอารูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ตามธรรมชาติแห่งความจำ
ของมัน หรือตามประสีประสาของมัน แล้วถ่ายทอดเข้าไปถึงประสาทสมอง
หรือหทัยประสาทที่เลยลูกนัยน์ตา หรือเลยกระบอกตาเข้าไป หรืออยู่
แถว ๆ ข้าง ๆ กระบอกตา หรือส่วนใดส่วนหนึ่งในประสาทสมอง ที่ท่านสมมุติ
เรียกว่าหทัยวัตถุนั้นแหละ และตาเนื้อหรือตานอกนั้นมันเป็นปัจจุบัน
อารมณ์ ส่วนตาในนั้นมันเลยวิถีปัจจุบันอารมณ์ไปแล้ว และก็ไม่ได้เกี่ยวอะไร
กับประสาทตานอกเลย

เมื่อเลยวิถีปัจจุบันอารมณ์ไปแล้ว ท่านเรียกว่า สัจญญาเจตสิก หรือ
ใจสัจญญา ใจความจำ จำเอานิมิตปัจจุบันอารมณ์ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย
คือมันจำเอารูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ อันน่ายินดียินร้าย มาเก็บผนึก
ไว้เป็นอนุสัยให้มันอนเนื่อง ติดอยู่ในกันบึงส่วนลึก ๆ ของความรู้สึก มาผนึก
กันเข้าเป็นดีเป็นชั่ว เป็นอัตตาตัวตน เป็นคนเป็นสัตว์ เป็นเราเป็นเขา
เป็นกิเลส ตัณหา อุปาทาน พาให้เกิดสังขารคือความคิด เวียนวนเป็น
มลทินติดจำเจอยู่กันบึงส่วนลึก ๆ ของความรู้สึกนั่นเอง ต่อไปก็เกิดเป็น
พินเป็นไฟลุกไหม้เผาผลาญราญณตัวตนผู้คิด คือสันดานของตนนั่นเอง
ให้ทนทุกขเวทนาพามีดับอดไปตลอดกาล

ขอยกตัวอย่างให้ดู เช่น ตอนเรานั่งอยู่กับเพื่อน หรือตอนเราไหว้พระสวดมนต์ บางครั้งปัจจุบันอารมณ์ทางตานอกไม่รู้พระรู้เณรว่าเท่าไร ด้วยเข้าไป เพราะตอนนั้นตาในมันไปเที่ยวหาอยู่หากินตรงไหนก็ไม่รู้ จะหลับตาหรือลืมตามันก็ยังไม่เห็นบุคคลและสถานที่...ที่มันเคยไปหาอยู่หากินมาแล้วเช่นเดิมนั่นเอง

ตอนเราฝัน

หรือตอนเราฝัน จนบางคนเข้าใจว่าเป็นกายทิพย์ ความฝันนั้นแหละ เป็นกายไปเกิดมาเกิด เพราะตอนเราฝันนั้น มันก็ยังเห็นโน้นเห็นนี้ เห็นเราเห็นเขาตามความจำเจ ตามความเคยชิน ตามประสีประสาอัน บ้า ๆ เป๋อ ๆ ของธาตุของขันธ์เท่านั้น **แท้ที่จริงมันไม่ใช่เรื่องของคน มันเป็นเรื่องที่สมมุติ ตามประสีประสาของธาตุ ๆ ขันธ์ ๆ เท่านั้นเอง**

เราจะสังเกตได้อีกวิธีหนึ่ง

คือเมื่อตอนเราหลับตา หรือตอนกลางคืนมีด ๆ นั้น เมื่อเราคิดไปถึงใคร หรือคิดเรื่องใดก็แล้วแต่ จะสังเกตได้ว่า นัยน์ตาของเรามันยังดันไปตื่นมา กลิ้งไปกลิ้งมา หรือล่อง ๆ แล่ ๆ ไปมาไม่หยุดหย่อน

แต่สำหรับพระผู้ที่ผ่านการบรรลุนิโรธธรรมมาแล้ว นัยน์ตาของท่าน จะนอนอยู่ในอาการสงบ ไม่ตื่นนอนอะไรเลยเป็นอันขาด ทั้งกลางวันและกลางคืนอีกด้วย

ที่บรรยายแนวความคิดมาโดยย่อ ๆ นี้ ตามความเป็นจริงแล้วใจเขา ไม่ได้ออกไปเที่ยวที่ไหน ๆ หรอกนะ เป็นแต่มันคิดปรุงแต่ง สร้างเรื่อง สร้างราว สร้างสวรรค์วิมานอยู่ในกระแสของความนึกเอาคิดเอาอยู่ในใจของมันนั่นเอง

หมายเหตุ-ย่ำหัวตะปู

ส่วนรูปหัวใจที่มันแขวนติดอยู่ด้านซ้ายของทรงอกนั้น มันเป็นหัวใจหรือหัวใจวัดดูของศาสนาพราหมณ์เขาต่างหาก และมันก็ไม่มีส่วนรับรู้อะไรกับความนึกคิดใดๆ ทั้งสิ้น เป็นแต่ว่ามันเกี่ยวโยงกันทางร่างกาย หรือสายเส้นสายเอ็น หรือสายเลือดสายลมมันเกี่ยวโยงไปถึงกันเท่านั้นเอง คือเป็นแต่ว่า รูปหัวใจที่ติดอยู่ด้านซ้ายนั้น มันเป็นศูนย์กลางการทำงานของร่างกายเท่านั้นเอง แต่ถ้าวระบบการทำงานของหัวใจไม่เป็นไปตามปกติ ก็อาจจะทำให้ประสาทส่วนต่างๆ ของร่างกายนี้ปรวนแปรไปด้วย และด้วยบาปกรรมของความโง่เขลาในอวิชชา ในฐานะที่ความคิดความเข้าใจมันอวดอูฐริไปแบกเอาไปยึดเอาส่วนต่างๆ ของร่างกายนี้ว่าเป็นของมัน ก็อาจจะทำให้ประสาทหทัยในส่วนสมองนั้นเกิดคลุ้มจิตคลุ้มใจ ปรวนแปรวิปลาสไปด้วยเหมือนกัน หรือบางครั้งได้รับความกระทบกระเทือนไปตามประสีประสาของธาตุของขันธ์ ตามธรรมชาติธรรมดาของมันเท่านั้นเอง

และเรื่องนี้เมื่ออยากจะบรรยายให้มันเปลืองหน้ากระดาษเลย จะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ตามใจเถิด แต่เอาตามบรรยายเพื่อให้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ที่จะเป็นพุทธโอรสของพระพุทธองค์โดยตรงเท่านั้น คือให้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้ที่มีกุศลบารมี หรือมีอุปนิสัยอินทรีย์อันแก่กล้าที่จะเดินทางเข้าสู่มรรค ผล นิพพาน ตามเยี่ยงอย่างของพระพุทธองค์จริง ๆ เท่านั้น

ส่วนผู้ที่มงายสอนกันตามหนังสือ หรือเข้าใจว่าความคิดมันเกิดจากหัวใจด้านซ้ายนั้น ตลอดพระผู้ไม่ชวนชวายเป็นไรเลย ก็ให้ท่านอยู่ดีมีสุขไปตามทางของท่านเถิด

และหากท่านผู้ใด จะมีความคิดเห็นขัดแย้งกับอาตมา ก็ขอให้ท่านไปแปลพระธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ให้เข้าใจความหมายทุก ๆ ตัวอักษรเสียก่อนด้วย หากท่านยังมีทิฐิขัดแย้งต่อไป ก็แปลว่าท่านเป็นสัตัพัญญูโดยตรงเสียแล้ว หรือแปลว่า ท่านเป็นคนละศาสนากับพระพุทธเจ้าของเราไปเสียแล้ว

ทั้งนี้บอกไปตามธรรมชาติความเป็นจริงของธาตุของขันธ คือชี้แจงแสดงธรรมออกไปอย่างหมดเปลือกสิ้นเชิง โดยไม่มีการปิดบังอำพรางหรือผิดพลาดแต่ประการใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าใครมีความเห็นไม่ตรงไม่ตามความเป็นจริง ก็แปลว่า ท่านมีความเห็นตรงไปตามความเป็นปลอม โดยไม่ต้องสงสัยเลยเท่านั้นเอง

เมื่อเกิดธรรมะวิจัยถึงเรื่องพระจักขุบาลขึ้นตั้งนี้แล้ว อาตมาชักกั๊ก ๆ กั๊ก ๆ เหมือนกัน แต่ก็จนด้วยเกล้าหมดทางเลือกเสียแล้ว เพราะกรรมฐานใด ๆ ในโลกปัจจุบันนี้ เราก็ทดลองอย่างเอาจริงเอาจังผ่านมาทุก ๆ วิธีแล้ว มีแต่นึกในใจขึ้นว่า ถ้าบุญวาสนาเรามีก็คงไม่ตาแตกถึงขนาดนั้น และเราก็ได้ฝึกฝนวิธีฟังอย่างนี้มาแล้วตั้งสามปีเศษ ๆ

จึงตัดสินใจอย่างเด็ดเดี่ยว แยกเป็นแตก ตายเป็นตาย
บ้าเป็นบ้าละคราวนี้

วิธีเพียรฟังพลังฉานสติปริมาณสายฟ้าผ่า

ตอนนี้กรรมฐานอย่างอื่นเพียงประคองไว้ให้เป็นไปตามปกติเท่านั้น ขณะนี้มีแต่ฟังสติเข้าไปที่จุดเดียวเท่านั้น ระยะเวลาหลัง ๆ นี้ไม่ได้ฟังให้เข้าไปถูกนัยน์ตาเหมือนตอนแรก ๆ

คือเพ่งสติให้จดจ่อตรงตั้งจุ่มกัทัก หรือกึ่งกลางระหว่างนัยน์ตา ทั้งสองข้างนั่นเอง

การเพ่งก็ไม่ได้เพ่งเข้าไปให้ชิดตั้งจุ่มกัทักและ ก็ไม่ห่างนัก

เรียกว่าเพ่งให้พอดีพอเหมาะกับความรู้สึกอันเป็นที่สะดวกสบายแก่การเพ่งนั้นแหละ ทำนัยน์ตาทั้งสองข้าง ให้อนสงบนิ่งอยู่กับที่เฉย ๆ ไม่มีการเลื้อยไปเลื้อยมา แต่ประการใด ๆ ทั้งสิ้น พยายามอย่าให้นัยน์ตามันเดินไป ดิ้นมาเป็นอันขาด แต่ไม่ใช่ว่าเป็นการบีบบังคับหรือ กดนัยน์ตาลงแน่น ๆ แรง ๆ นะ คือทำให้นัยน์ตาอยู่ในลักษณะ อันเป็นที่สบายนั้นแหละ ให้หลับตาพอเบา ๆ ให้หลับหรือ เลื้อยนัยน์ตาเข้าด้านในพอประมาณเท่าที่จะทำได้ แต่ไม่ใช่ให้ไปมองหานิมิตหรือวัตถุอะไรอยู่ในใสในพุงนะ และถ้าเป็นกลางคืนตอนมืด ๆ ไม่ต้องหลับตาลงก็ได้ ส่วนการหลับนัยน์ตาเข้าด้านในนั้นทำไม่ได้ก็ไม่เป็นไร

การเพ่งสติวิธีนี้ ท่านเรียกว่าเพ่งฌาน หรือเพียรเพ่งสติของตน ให้เป็นพลังฌาน ฌาน..แปลว่า..เพ่ง ข้อนี้หมายความว่า ให้เพ่งฌาน สติไว้จำเพาะตรงกลางใบหน้านั่นเอง

ส่วนลึนก็วางไว้ตามปกติธรรมดา และพยายามอย่าให้ลึนมันเดินไป ดิ้นมาเป็นอันขาด แต่ถ้ามันเดินไปดิ้นมาไม่หยุด ก็ให้ยกลึนกดขึ้นไว้ บนพาดาน แต่ก็เชื่อว่าจะให้กดจนเกือบตายไปเลยนะ คือกดให้พอดีพอเหมาะ ให้ลึนเป็นอยู่อย่างสบายนั้นแหละ

อาตมาเพียรเพ่งโดยวิธีนี้

อาตมาเพียรเพ่งโดยวิธีเช่นนี้ จนตลอดออกพรรษา จนกระทั่งถึงวันที่ **๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๑**

วันนั้นรู้สึกสดชื่นเป็นพิเศษ อากาศของอำเภอด่านซ้าย จังหวัดเลย ก็เริ่มหนาวเยือกเย็นขึ้นมาแล้ว อาตมารีบสรองน้ำตั้งแต่บ่ายสองโมง เป็นประจำ ตอนจะสรองน้ำในวันนั้นบังเอิญอย่างไรก็ไม่รู้ อาตมาได้แหงนหน้าขึ้นไปดูดวงตะวัน แล็บเดียวเท่านั้นแหละสายตาก็ไปหมดเลย ตอนนั้น เลยนึกย้อนไปถึงพุทธกาล คือนึกให้รู้ตามอนุพุทธประวัติ นั่นแหละว่า นักบวชสมัยก่อนพุทธกาลโดยมากพากันออกบวชเป็นฤๅษีไซ้ไพร่ ตั้งตนเป็นศาสดาอยู่ตามป่าเขาลำเนาไพร และก็มีการบวงสรวงบูชายักษ์ และมีการเพ่งกองไฟกันแทบทั้งนั้น คือเพ่งไฟเพื่อทำให้ตนมีตบะแก่กล้า เพื่อให้ตบะอันแก่กล้านั้นร้อนขึ้นไปถึงเทวโลกพรหมโลก เพื่อให้เทพเจ้า เบื้องบนสรรวรสวรรค์เสด็จลงมาประทานพรพระอมตธรรมให้ตนตามปรารถนา อาตมาเลยนึกน้อมเข้ามาใส่ใจดูว่า ฤๅษีไซ้ไพร่เหล่านั้นท่านพากันอย่างพินเพ่งไฟเป็นประจำ เพ่งเป็น ๑๐ ปี ๒๐ ปี หรือจนแก่ตายไปก็มี สายตานอกและสายตานิของท่านคงคมกล้าเอากการ เพราะสายตาที่สู้กับเปลวไฟแสงไฟโดยไม่มีการกะพริบตานั้น คงเป็นสายตานอกและสายตานิที่คมกล้าที่สุด และคงเป็นสายตานิที่ควรแก่การงานเบื้องสูง โดยไม่ติดขัดหรือขัดข้องอะไรเลย

ชฎิล ๓ พี่น้อง

ยกตัวอย่างเช่น ชฎิล ๓ พี่น้อง พร้อมบริวาร รวมเป็น ๑,๐๐๓ คน ชฎิลทั้งสามพี่น้องพร้อมบริวารนี้ ก็มีข้อวัตรปฏิบัติบูชาขัยญ และเพ่งไฟเป็นประจำ แม้อ่อนกลางวันแสงแดดจะกล้าสักปานใด ท่านก็พากันนั่งรอบกองไฟเพ่งไฟกันทั้งนั้น แต่ท่านเหล่านี้ล้วนเป็นผู้มีบารมีชนิดดอกบัวพ้นน้ำ เพราะถูกคัดเลือกมาแล้วจากหัวหน้าชฎิล

เมื่อพระพุทธองค์ทรงแสดงบทพระธรรมอาทิตตะปริยายสูตร เพื่อฟอกจิตของชฎิลสามพี่น้องพร้อมบริวารให้สะอาดปราศจากกามมลทินแล้ว พระพุทธองค์ทรงตรัสบอกให้เพ่งฌานสติจี้จุดเข้าไปตรงความคิดนั้นแล คือเพ่งฌานสติจี้จุดเข้าไปตรงสังขารปรุงใจให้คิด ที่มันคิดวับๆ แวมๆ อยู่ นั่นแล

ด้วยอานุภาพของสายตาคือสติในทรีย์ฌานอันคมกล้าสุดขีดอยู่แล้ว ชฎิลทั้งสามพี่น้องพร้อมบริวาร จึงได้บรรลุถึงสัญญาเวทียตินโรธพร้อมๆ กัน ในวิถีสัตถ์ตนเอง นี่แหละคือสายตาคือพร้อมที่จะเพ่งเข้าไปตัดภพตัดชาติ คือสังขารการปรุงใจให้คิด ให้ขาดกระเด็นในทันทีทันใดนั่นเอง และเป็นสายตาคือพร้อมที่จะเกิดธรรมจักขุ ปัญญาวิชชาญาณขึ้นในบัดดลนั่นเอง

พอใกล้เวลาห้าโมงเย็น

พอใกล้เวลาจะห้าโมงเย็น ก็เริ่มเตรียมตัวเข้าห้องกรรมฐาน นึกถึงธรรมะวิจัย ข้ออุปมาอุทาหรณ์ตอนกลางวันนั้นแล้ว ยิ่งเพิ่มกำลังใจให้มีความเชื่อมั่นขึ้นไปอีก วันนี้ถึงจะเป็นจะตายยังงี้ก็ยอมทั้งนั้น สำรวจดูอายุ

อานามของตนเองก็แก่มาแล้ว อายุตอนนี้ก็ ๔๙ ปีพอดี ถึงจะตายวันนี้ หรือจะตายวันพรุ่งนี้ก็คงมีค่าเท่ากัน เราจะมัวกังวลบ้างกลัวตายอยู่มันจะสำเร็จอะไรได้ คนปัญญาทึบ คนไม่มีความเพียร คนอ่อนแอ คนหลงแหงนชีวิต ย่อมตกเป็นทาสของกิเลส ตัณหา ราคะ อย่างไม่มีชาติจะสงบจบสิ้นลงได้เลย ชาติแล้วชาติเล่า เรายืนเกิดมาเพื่อสังเวยกิเลส ตัณหา ราคะ และเอาร่างกายอันกว้างคอกยาววาวหนาคับนี้ มาสังเวบบำบวงป่าช้าทุกภพทุกชาติตลอดไป โลกอันไม่มีประมาณกับประมาณกัลป์นี้ มีแต่ครองทุกข์อย่างมหันต์ จนหลงลืมภพชาติแห่ง อนันตกาล มาตราว่าจะเอาเศษกระดูกแห่งร่างกายเรานี้มารวมกันเข้า คงกองพะเนินเทินทึกมหึมา คงสูงใหญ่ยิ่งกว่าภูเขาเลากาเป็นแสนเท่า อันป่าช้าเรามีไว้สำหรับเผาอมวลมนุษย์เรา จะสุดแสนค้นหาป่าช้าอยู่ท่าไม เมื่อธรรมะวิตถมาถึงตอนนี้ โดยไม่มีการฟังเสียงนกเสียงกาใด ๆ อีกแล้ว ได้เวลาห้าโมงเย็นก็รีบเข้ากลดนั่งขัดสมาธิฟังทันที

ยมฺหิ ฌานญจ ปญญา จ สเว นิพฺพานสนฺตฺติเก

ฌานและปัญญามีในผู้ใด ผู้นั้นปฏิบัติใกล้นิพพาน

เต ฌายิโน สาทติกา นิจุจํ ทพฺหปรกุกฺมา

ผู้สนฺติ ธีรา นิพฺพานํ โยคกฺเขมํ อนุตฺตรํ

ธีระเหล่านั้นเข้าฌาน

มีเพียรติดต่อกัน

มีความบากบั่นเป็นนิจ

ย่อมถูกต้องพระนิพพาน

อันเกษมจากโยคะ

หาธรรมอื่นยิ่งกว่ามิได้ฯ

ต่อไปนี้เป็นข้อพูดเป็นสำนวนบ้าง เพื่อถ่ายแก้การอ่าน และการเข้าใจ
ที่ถูกต้อง

พอได้เวลาห้าโมงเย็นของวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช
พระพุทธานุศาสนยุคล่วงไปแล้วได้ ๒๕๓๑ ปี วันนี้ตรงกับวันแรม ๓ ค่ำ
เดือน ๑๒ ปีมะโรง

วันนี้เป็นวันเสียงบารมีของสาวกผู้อภักษ์อัปโซค
วันนี้เป็นวันเสียงบารมีของสาวกผู้เกิดมาสุดท่ายภายหลัง
วันนี้เป็นวันเปิดศึกชิงบัลลังก์ ระหว่างสองขุนพลผู้ยิ่งใหญ่ใน
พิภพจักรวาล

ขุนพลหน้าเก่าเจ้าเล่ห์

ขุนพลหน้าเก่าเจ้าเล่ห์ ผู้ครองภพครองชาติมาแล้วเป็นอนันตกาล
จนนับประมาณแห่งภพชาติไม่ได้มัน มันชื่อ..อิริชชาพาโง มันเป็นเอกอัคร
สาวกของเทพเจ้าผู้มีนามว่าสะวัตตีพญามาร มันมีกองพลสมุนคู่พระทัย
หรือมีกองทัพอันแสนยานุภาพมากมายก่ายกองเหลือจะพรรณนา เช่น
สักกายทิฏฐิ วิจิจฉา สัตัพตปราชาส กามราคะ ปฏิฆะ รูปราคะ อรูปราคะ
มานะ อุทธัจจะ และกิเลส ตัณหา อาสวะอนุสัย ทิวทั้งพิภพแผ่นดินหมด
ทั้งโคตรทั้งเียง รวมเข้าเป็นกองทัพบันลือโลกอันแสนยานุภาพของมัน

กับขุนพลหน้าใหม่ ผู้ทำชิงตำแหน่ง ซึ่งประกาศตนเองเป็นสาวก
ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าซึ่งมีนามกระเดื่องดินแดนพุทธจักร มีสมณนาม
ก้องพิภพโลกันตร์ มีพระปัญญินทรีย์ฉานอันแก่กล้า อย่างเอาเป็นเอาตาย

มอบกายถวายชีวิต หวังจะถล่มบัลลังก์ช่วงชิงตำแหน่งให้ได้ มีสมุนเอกคูใจ ล้วนเป็นขุนพลระดับแนวหน้าเข้าร่วมกองทัพ คือ สัทธินทรีย์ วิริยินทรีย์ สตินทรีย์ สมารินทรีย์ เข้าร่วมพลังแห่งกองพล หวังจะพิชิตป้อมปราการของพญาสะวัตตีมารให้ราบคาบลงให้ได้

จุดสมรภูมิ คือ สังขารการคิด หรือสังขารการปรุงใจให้คิดนั่นเอง ขอให้ท่านผู้อ่านทำความเข้าใจว่า ถ้าเรียกว่าสังขารการปรุงแต่งใจแล้ว ก็พึงรู้เถิดว่านั่นมันเป็นชื่อแทนของอวิชชาโดยตรงทีเดียว เพราะมันเป็นผลอันล่องหนมาจากอวิชชาโดยตรงนั่นเอง และมันเองก็ผืนีกันเข้าอยู่จุดเดียวกันนั่นแหละ

เปิดศึกลงสู่สมรภูมิ

พอเปิดศึกลงสู่สมรภูมิ เฉ่าอวิชชาหน้าเก่าเจ้าเล่ห์จนเคยตัว โดยมันไม่คำนึงถึงกติกากติกาอะไรเลย มันก็แผ่นเข้าคว่ำบัลลังก์ไปครองภพครองชาติตามเดิม โดยมีได้รอซ้ำเหมือนกันฝ่ายปัญญาอินทรีย์ฉาน หรือปัญญาพลังฉานอันแก่กล้า ก็แผลงศรคือพลังฉานสติประมาณอันแก่กล้าพุ่งเข้าถล่มทลายบัลลังก์ทันที ระหว่งนั้นสองขุนพลพยายามต่อสู้กันอย่างใจจดใจจ่อ

บางครั้งผลอแพ้สืบเดียวเท่านั้นแหละ เฉ่าอวิชชาหน้าโง่มันก็ไปคว้าเอารูปภาพที่ลามกจกhabแต่ปางไหนก็ไม่รู้ มาให้เราดูเพลินไปเลยกว่าจะรู้สึกตัวเกือบพลาดท่ามันจนได้ ไฉนนี้เหลือผีเหลือริบประทานจริง ๆ บางทีผลอแพ้สืบเดียวมันพาเราคิดไปรอบจักรวาลก็มี กว่าจะรู้ตัวมันพาเราไปคว้าเอานางฟ้านางเวทดามาเป็นฝูง ๆ ก็มี บางทีมันพาเราไป

ดูเรื่องราวที่เคยเจ็บแสบน้ำใจ และเคยอาฆาตมาดร้ายตั้งแต่ก่อน ๆ จนทำให้เราเกือบเกิดปฏิฆะโทสะไปเลยก็มี

ฝ่ายปัญญาปิ่นตรีย์ฉานหรือปัญญาพลังฉานสติประมาณผู้กล้าหาญชาญชัยก็ได้ย่อท้อหวั่นไหวใด ๆ ทั้งสิ้น พยายามใช้ความรอบคอบอย่างหนัก ถ้ามันส่งนิमितหรือรูปภาพอันลามกจกhabมาให้เราดู ก็รีบเฟ่งพลังฉานสติประมาณอันแก่กล้า อันเคลือบด้วยอสุภกรรมฐาน ฟุ้งเข้าเผาผลาญให้มันเป็นจนวนอดวายไปอย่าได้รอช้า

ถ้ามันส่งรดแก๊งคั่นงาม ๆ ตึกรามบ้านช่องใหญ่โตหรูหรา โรงแรมราคร้อยล้าน โรงหนัง โรงละคร โรงนาสาโท มาประเคนให้เรา ก็รีบเฟ่งอานุภาพของพลังฉานสติประมาณอันแก่กล้า ที่เคลือบด้วยธาตุกรรมฐาน ฟุ้งเข้าเผาผลาญอย่าให้มันเหลือต่อไปอีกเลย

ถ้ามันส่งเรื่องที่เคยเจ็บแสบน้ำใจ หรือเรื่องอาฆาตมาดร้ายมาก่อกวน เราก็รีบเฟ่งพลังฉานสติประมาณอันแก่กล้าอันเคลือบด้วยธาตุกรรมฐาน ฟุ้งเข้าถล่มทำลายมันทันที

อ้าว...เผลอแพล็บเดียววงวงอีกแล้ว ทีนี้มันขาดอะไร ไ้...มันขาดสัมปชาโน ความรู้สึกตัวทั่วพร้อมนี้เอง ต่อไปนี้เราต้องทำความรู้สึกตัวอยู่เสมอ เราต้องทำความตื่นตัวตื่นใจอยู่ตลอดเวลา

ทีนี้มันขาดอะไรอีก อือ...มันขาดโยนิโสมนสิการ มันขาดความแบบคายนีเอง ถึงได้พลาดท่าเสียที่เจ้าอวิชาหน้าโง่มันอยู่ตลอดเวลา

ในสภาวะเช่นนี้ จะขออธิบายถึงพระพุทธานุชาต ที่พระองค์ตรัสไว้ว่า

**“เราเรียกมหาภูตรูปทั้ง ๔ นี้ว่า จิตบ้าง มโนบ้าง
วิญญาณบ้าง จิตดวงหนึ่งเกิดขึ้น ดวงหนึ่งดับไป
ทั้งกลางวันและกลางคืน บุคคลผู้ไม่ได้สดับเรื่องจิต**

หรือเรื่องมโน หรือเรื่องวิญญาณจากสัตว์บุรุษ ให้รู้เห็น
อย่างแจ่มแจ้งแล้ว จะไม่เกิดความรู้ จะไม่เกิด
ความเบื่อหน่ายคลายกำหนดได้เลย”

พระพุทธรูปนี้ ก็บ่งบอกโดยชัดอยู่แล้วว่า

จิตมันเกิดคิดขึ้นมาทีละหนึ่งครั้ง หรือหนึ่งดวง หรือหนึ่งสภาวะเท่านั้น
มันจะเกิดซ้อน ๆ กัน หรือพร้อม ๆ กัน ทีละหลาย ๆ ครั้ง หรือทีละหลาย ๆ ดวง
หรือทีละหลาย ๆ สภาวะนั้นไม่ได้เป็นอันขาด คือ สภาวะหนึ่งเกิดขึ้นแล้ว
ดับไปเสียก่อน ดวงอื่น หรือสภาวะอื่น หรือดวงหลัง ๆ หรือสภาวะหลัง ๆ
จึงจะเกิดใหม่ขึ้นมาได้ แต่การเกิดของจิตมันเร็วมาก จนไม่มีเครื่องมือใด ๆ
ในโลกนี้จะไปจับมันทันได้ นอกจากพระผู้ท่านผ่านการบรรลุถึง
องค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธธรรมมาแล้วเท่านั้น จึงจะเกิดมีวิชาญาณ
ไปจับจิตมันทัน นอกนั้นไม่มีเลยเป็นอันขาด

ฉะนั้น สรรพสัตว์น้อยใหญ่ทุกหย่อมหญ้าฟ้าดินนี้ จึงมองเห็นจิตว่า
เป็นดวง ๆ หรือเป็นสาย ๆ หรือเป็นตัว ๆ หรือเป็นตน ๆ

หนัก ๆ เข้าก็พากันเหมาเอาสภาวะรู้ของจิต และเหมาเอาอารมณ์
ของจิตว่าเป็นกายทิพย์กายละเอียด เป็นกายไปเกิดมาเกิดไปซะเลย เรียกว่า
เขาพากันนับถือแบบอัญญาสัตตฤทเทส คือนับถือคำสอนนอกพระพุทธศาสนา
และมีทิวทัศน์ความเห็นพากันสอนแบบศาสนาอื่น ๆ ไปหมดเลย เมื่อเขา
รู้ว่าจิตมันเป็นเช่นนี้ บุคคลผู้รู้มันแหละจึงมีดบอดไปตลอดกาล

เปรียบเทียบเจตสิก

จะเปรียบเทียบเจตสิกเครื่องประกอบจิตให้ดู เช่น ความโกรธเกิดขึ้นเมตตาก็หายไป เมื่อเมตตาเกิดขึ้นความโกรธก็หายไป เมื่อโลภะเกิดขึ้นความมกน้อยก็หายไป เมื่อความมกน้อยเกิดขึ้นความโลภก็หายไป เมื่อความใคร่เกิดขึ้นอุเบกขาวางเฉยก็หายไป เมื่ออุเบกขาเกิดขึ้นความใคร่ก็หายไป และการคิดทั้งสมมุติว่าดีและชั่วนั้น มันก็เป็นสภาวะของจิตอันเดียวกัน และก็มี ความหมายตกอยู่ในกฎอันเดียวกัน คือเกิดขึ้นแล้วก็ต้องดับไปเหมือนกันหมด เราจะพอใจหรือไปบังคับบัญชาให้มันเป็นของเราตั้งแต่ฝ่ายดี ๆ ก็ไม่ได้ ทั้งฝ่ายดีและฝ่ายชั่วมันก็ไม่ได้เป็นของเรา และมันก็ไม่ได้เป็นของเขาทั้งสิ้น และมันก็ไม่ได้เป็นของมันอีกด้วย จะว่ามีก็ไม่ได้ จะว่าไม่มีก็ไม่ถูก ควรจะกล่าวแต่เพียงว่า สักแต่ว่าเมื่อสิ่งหนึ่งมี สิ่งหนึ่งจึงมี เท่านั้นเอง

ดึกสงัดของคืนวันนั้น

ดึกสงัดของคืนวันนั้น รวากับฟ้าดินเขาเป็นใจให้อาตมาเป็นอย่างดีนาน ๆ จะได้ยินเสียงนกมันร้องสักทีหนึ่ง เพราะสถานที่สำนักสงฆ์ที่ไปพักปฏิบัติธรรมจำพรรษานั้นอยู่ติดเชิงดอยอ่างข่าว้าว ดินเขาดอยอ่างข่าว้าว นั้นเป็นป่าช้าเก่าแก่ของชาวบ้านนาเบี้ยมาแต่ดึกดำบรรพ์ หมู่บ้านก็ราว ๆ ๓๐ กว่าหลังคาเรือน การบิณฑบาตขบฉันก็พอทรงตัวอยู่ได้

การทำสมาธิเพียรวันนี้ไม่ได้กำหนดเวลาเวลาที่อะไรเลย ระหว่างทำการเพ่งอยู่นั้น ก็ไม่รู้เลยว่าผลจะลงเอยเป็นประการใด เพราะกรรมฐานที่ใช่

วิธีฟังอย่างนี้ไม่มีใคร ๆ ในโลกปัจจุบันเขาทำกันเลย แต่อาตมาหมดที่ฟังหมดหนทางเลือกเสียแล้ว จึงตัดสินใจทำเช่นนี้ในคืนวันนั้นรู้สึกว่สติปัญญาคล่องแคล่วเป็นพิเศษ สายตาในและหัวสมองก็ปลอดโปร่งเป็นพิเศษ จะฟังนาน ๆ เท่าไหร่ก็ไม่รู้สึกตึงเครียด หรือมีนั่งแต่ประการใด ๆ เลย

ดีกส่งดแล้ว ประมาณกัในราวสี่ทุ่มเศษ ๆ (ตอนนั้นนาฬิกาปลุกเรือนเล็ก ๆ ก็วางอยู่ข้าง ๆ นั้นแหละ แต่ไม่มีโอกาสบีบไฟฉายดูมันเลย)

ตอนนั้นอินทรีย์ของสติปัญญาก็แก่กล้าขึ้นทุกขณะ เรียกว่าแก่กล้าจนจะถึงสุดขีดอยู่แล้ว ขณะนั้นแทบจะไม่มีกการเปลอเอาทีเดียวระหว่างนั้นความคิดปรุงแต่งกับสติก็ต่อสู้กันอย่างใจจดใจจ่อ อย่างไม่มีลดละ มีแต่ฟังสติเข้าไปอย่างเดี๋ยวเท่านั้นนะ ไม่มีกการกำหนดรู้หรือพิจารณาใด ๆ ทั้งสิ้น

พอพลังฉานสติปรมาณูพุ่งเข้าไป

พอฉานสติอันแก่กล้าพุ่งเข้าไป ความคิดก็หายไป เมื่อสติเปลอการปรุงคิดก็เกิดขึ้น เมื่อการปรุงคิดเกิดขึ้นสติก็หายไป เมื่อสติเกิดขึ้นการปรุงคิดก็หายไป สลับกันไปสลับกันมาอยู่เช่นนี้

การคิดครั้งสุดท้ายในคืนวันนั้น เฒ่าอวิชาจอมโง่เขลา มันพาเราไปดูเรื่องราวที่เคยเจ็บแสนน้ำใจให้เกิดอาฆาตมาดร้ายกันแต่ปางก่อน โดยไม่มีกการนับหนึ่งสองสาม ฝ่ายปัญญินทรีย์ฉาน หรือปัญญาพลังฉานอันแก่กล้าสุดขีด ก็แผลงศรพุทธบันดาล คือพลังฉานสติอันแก่กล้าสุดขีด พุ่งเข้าถล่มทลายบัลลังก์ทันที ในวิถีจุดเดี๋ยวกันนั้นเอง ยอดปราสาททองของขุนพลพญามาร คือป้อมปราการของกองนามรูป

ได้ขาดสันตติความสืบทอดลงในบัดดลนั่นเอง ตอนนี้อย่างท่านผู้อ่าน
ทั้งหลายคงไม่เข้าใจหรือกว่า ขาดสันตติความสืบทอดของกองนามรูป
อะไรกัน ตอนนี้อย่างคนละโลกเสียแล้วกับศัพท์บัญญัติ

ใครหนอ...ในแผ่นดินนี้ จะเป็นผู้มีวาสนา

(พอเขียนมาถึงตอนนี้ ชักระอาใจ ถ้าไม่ได้ตั้งสัจจะปฏิญาณตนเอง
ไว้ก่อน จะไม่เขียนเรื่องนี้ขึ้นมาเลย เพราะเมื่อเขียนขึ้นมาแล้ว ตัวเองก็เป็น
พระหลวงพ่หลวงตา เป็นพระป่าพระดอย ไม่รู้จักสังคัมอันทันสมัย
จึงไม่รู้ว่าจะไปหาเงินที่ไหนไปจ้างเขาพิมพ์ และเมื่อพิมพ์ออกมาแล้วก็ไม่รู้ว่าจะ
ใครหนอ...ในแผ่นดินนี้ จะเป็นผู้มีวาสนาบุญญาธิการ ยอมซื้อยอมทำ
ตามนี้ ดีไม่ดีก็หาว่าอาตมาเป็นบ้าเสียสติไปเท่านั้นเอง จับมันสึกไป
เสียเลย เรื่องนี้ไม่เป็นไรหรอกครับ เพราะของแท้ของจริงย่อมเป็นสิ่ง
ที่ไม่ตาย ธรรมดาการที่จะเผยแพร่ของดีของวิเศษอันสูงสุดของพระพุทธเจ้า
เพื่อให้ผู้ปฏิบัติได้รู้ยิ่งเห็นจริงตามนั้น ก็ต้องมีการระมัดระวังเป็นธรรมดา
ตามยุคตามสมัยของมัน กระผมทำประโยชน์ต่อชาวพุทธของเราทั่วโลก
เพื่อให้ชาวพุทธของเราได้ดื่มกินรสแห่งพระอมตธรรมของพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าของเรา หรือเพื่อชี้ช่องทางในการปฏิบัติ ให้พระพุทธศาสนา
ของเราเจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป)

บรรยายต่อไป เพื่อความเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น จะขอเรียกสภาวะ
เช่นนี้ว่า ขาดสันตติความสืบทอดของความคิด หรือขาดสันตติความสื
ต่อของสังขารการปรุงคิดนั่นเอง ส่วนคำว่านามรูป กับรูปนามนั้น มันคนละ
ความหมายกัน เพื่อไม่ให้สับสนจะอธิบายให้เข้าใจตอนบรรยาย
ปัจจุสมุปปาทในตอนข้างหน้า

สภาวะอันมีนามว่า สังสารวัฏ

สภาวะอันมีนามว่า สังสารวัฏแห่งการปรุงใจให้คิด มาขาดสันตติ ความสืบทอดดับลงอย่างกะทันหันเช่นนี้ อาตมาไม่เคยรู้เคยเห็น มาก่อนเลย เพิ่งมารู้มาเห็นเอาต่อนั่นเอง เรียกว่าเพิ่งมารู้มาเห็นสิ่งที่ ไม่เคยรู้เคยเห็นมาก่อนเลย แต่ไม่มีการตกตะลึงแต่ประการใด ๆ เลย เพราะ ตอนนั้นความแก่กล้าของอินทรีย์ได้ถึงสุดขีดเสียแล้ว จึงไม่มีการ สะทกสะท้านหรือหวั่นไหวไปมาใด ๆ ทั้งสิ้น

สภาวะเช่นนี้ อาตมาก็อธิบายเป็นตัวหนังสือไม่ถูก เพราะเขาไม่มี นิमितไม่มีเครื่องหมายใด ๆ พอจะหยิบออกมาพูดมาอธิบายเป็นตัวหนังสือได้ นี้แหละท่านเรียกว่าเป็น “ปัจเจตตัง” คือ รู้ได้เฉพาะผู้ปฏิบัติรู้ปฏิบัติเห็น เท่านั้น คนอื่นจะรู้ด้วยเห็นด้วยไม่ได้ จะอธิบายให้ฟังก็ไม่รู้ว่าจะพูดจะเขียน อย่างไร ท่านผู้ฟังจึงจะเชื่อ จึงจะเข้าใจได้ดี เพราะสภาวะเช่นนี้ได้เลยสมมุติ บัญญัติไปเสียแล้ว และสภาวะเช่นนี้จะพออธิบายได้ พูดได้เขียนได้ ก็พอเป็นรางวัล เป็นเงา ๆ เท่านั้นเอง

ตอนขาดสันตติคดับลง

ตอนขาดสันตติดับลงทรงตัวอยู่นั้น ไม่มีลักษณะของการนึกคิดนึกรู้ ไม่มีลักษณะของการพิจารณาใด ๆ เลย ไม่มีอาการหรือการกระทำชนิด ที่นึกให้รู้ คิดให้รู้ ไม่มีจิตและอุบัติ ไม่มีการมาการไป ไม่มีการเข้าการออก ของทุกข์ของสุข หรือของอะไรทั้งนั้น ไม่มีนิमित ไม่มีเครื่องหมายใด ๆ ทั้งสิ้น

ในสภาวะแห่งความดับ หรือสภาวะแห่งองค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธ
เปล่งรัศมีทรงสภาวะอยู่เช่นนั้นประมาณเกือบชั่วโหมง สภาวะนั้น
จึงค่อยๆ คลายออกหน่อยเดียว จึงเกิดปัญญา ชนิดหยั่งรู้ได้ทันทีเลยว่า
สภาวะเช่นนี้เขาคืออะไร

จึงได้ฟังปัญญาเข้าพินิจดู จะเรียกว่าพิจารณาเลยก็เดี๋ยวก็นำไม่ได้
เพราะสภาวะเช่นนี้เขาไม่มีสภาวะเสียแล้ว ท่านจึงได้เรียกว่า หยั่งเข้าไปรู้
หยั่งเข้าไปเห็นด้วยญาณอันละเอียดนั้นแหละ

ถ้าจะเรียกว่าพิจารณา ก็ต้องสมมุติเรียกว่า พิจารณาในญาณ
อันละเอียดนั้นแหละ เพราะการพิจารณาในขั้นหยาบๆ นั้น ถ้าไม่ผ่าน
วิชาญาณในองค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธมาโดยเฉพาะแล้ว ส่วนมาก
ยังอยู่ในขั้นจินตนาการ คือนึกว่านี่ก็คิดเอาเอง หรือนึกว่าคิดรู้ไปตาม
ตัวหนังสือ หรือนึกว่าคิดรู้ตามที่ได้ยินได้ฟังมา หรือคำนวณเอาเอง ลงความ
เห็นเอาเอง ยังประกอบด้วยลักษณะของความดำริที่มีวิจิกิจจายู่ทั้งนั้น

ส่วนคำว่าญาณอันละเอียด

ส่วนคำว่าญาณอันละเอียดสุขุมคัมภีรภาพนั้น ไม่มีอาการของวิจิกิจจา
ความลังเลสงสัยแต่ประการใดๆ ทั้งสิ้น จึงมีการหยั่งเข้าไปรู้ หยั่งเข้าไป
เห็นได้โดยแยบคาย โดยไม่มีการผิดพลาดแต่ประการใดๆ โดยเด็ดขาด
ลักษณะที่หยั่งรู้หยั่งเห็นโดยแยบคายอย่างไม่มีการผิดพลาดนี้แหละ
พระพุทธองค์ท่านทรงเรียกว่า หยั่งรู้หยั่งเห็นด้วยญาณ นี้เอง

ระหว่างหรือขณะที่สภาวะแห่งความดับ หรือสภาวะขององค์ฌาน
สัญญาเวทิตินิโรธ ลดรัศมีลงหน่อยเดียวนั้น ก็ไม่มีอะไรเข้าไป
ปรุแงแต่ใดๆ นะ ข้อนี้หมายความว่า ไม่มีอารมณ์ภายนอกใดๆ เข้าไป

รบกวนทั้งสิ้น สภาวะเช่นนี้ถ้าจะเรียกว่าเป็นสังขาร ก็ต้องเรียกว่าเป็น
วิสังขารนั่นแหละ คือวิสังขารนี้เป็นวิสังขารฝ่ายตัด คือตัดภพตัดชาตินั่นเอง
หรือเป็นวิสังขารการหยั่งเข้าไปตัด คือตัดวงจรของปฏิจุสมุปบาทไม่ให้
มันหมุนไปเป็นทุกข์เป็นกิเลสนั่นเอง

คำว่าวิสังขารนี้ไม่ได้เป็นสังขารฝ่ายต่อภพต่อชาติเหมือนการปรุงใจ
ให้คิดไปกับอารมณ์ที่น่ารักน่าใคร่ หรือน่ายินดียินร้าย

ขอให้ทำความเข้าใจว่า สังขารการคิดด้วยอำนาจอวิชชาพาไปนั้น
เป็นสังขารหรือเป็นความคิดที่เหตุทวนบุญชารมณืไว้เหนือเศียรเกล้าอย่าง
ไม่ต้องสงสัยเลย หรือเป็นสังขารคือความคิดน้อมนมัสการกราบไหว้บูชา
อารมณ์ไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่ หรือจนกว่าแหล่งหล้าฟ้าดินนี้จะสลายไป
เป็นที่สุด

ช่วงนี้ขอฝากแนวความคิด

เป็นคำสอนเฉพาะภิกษุสามเณร ผู้ที่กำลังดิ้นรนเสาะแสวงหาความ
พ้นทุกข์เท่านั้น (ผู้ไม่ปฏิบัติไม่เกี่ยว)

คือสังขารการคิดชนิดต่อภพต่อชาตินี้เปรียบเหมือนกระโดน หรือ
โถงสวมนั่นเอง ใจโถงสวมชนิดนี้ย่อมเป็นที่ถ้ำยรดของกามคุณกามโทษทั้งห้า
ไปตลอดกับตลอดกาลปีอย่างไม่ต้องสงสัยใดๆ เลย คือถ้าเรารักเขาชอบ
เขาคิดถึงเขา แปลว่าเขาถ้ำยรดใจโถงสวมของเราเสียแล้ว ถ้าโกรธเขาเกลียด
เขาชังเขา ก็แปลว่าเขาถ้ำยรดใจโถงสวมของเราเหมือนกัน ถ้าเราเกิดปีติ
ภูมิใจยินดีลำพองผยองชน อยู่ในทรวดทรงรูปกายของตนเองและของผู้อื่น
ก็แปลว่าเราภูมิใจยินดีลำพองผยองชนอยู่ในใจโถงสวมของเรานั้นเอง
ถ้าเรายินดีเพื่อเหิมเกริมใจไปกับเครื่องประดับประดา เช่น สวมใส่แว่นตา

ราคาแพงเดินวางมาดโก้โก้ตามถนนหนทาง เหมือนฆราวาส ก็แปลว่า
สิ่งเหล่านั้นมันถ่ายรตใจโถ่สัว่มของเราอย่างเต็มปลั้เลยทีเดียว

บรรยายต่อไป

ส่วนวิสังขารเป็นปัญญา หรือญาณ หรือ
วิชาญาณ ที่มีอานุภาพยิ่ง ไม่ตกอยู่ได้แอก
ของอารมณ์ใดๆ เป็นอันขาด และเป็นวิสังขาร
ที่มีอานุภาพยิ่งที่จะหยัง หรือแทงทะลุเข้าไป
ให้รู้แจ้งแทงตลอด ให้เห็นตามความเป็นจริง
โดยแยบคาย ให้หมดความสงสัยเลยทีเดียว
และเป็นวิสังขารที่มีอานุภาพยิ่งที่จะแทง
ทะลุเข้าไปทำลาย หรือเผาพเผาชาติให้
พินาศมอดไหม้ไปในบัดดลนั่นเอง

หิยังรู้ด้วยญาณรอบที่หนึ่ง

ทันใดนั่นเอง วิชาญาณอันละเอียดเขาก็หิยังรู้ขึ้นมาว่า...

สภาวะเช่นนี้คือ การขาดสันตติความสืบทอดของความคิดนั่นเอง และความดับชนิดที่ขาดสันตติความสืบทอด แล้วทรงสภาวะเปล่งรัศมีให้เรารู้เราเห็นอยู่นานๆ เกือบชั่วโมงนี้แหละเป็น..นิโรธธรรม คือการดับความคิดอันเป็นตัวสมุทัย..เหตุพาใจให้เป็นทุกข์นั้นแล แล้วก็เกิดวิชาญาณหิยังรู้ขึ้นมาว่าทุกข์มันคืออะไร

แท้ที่จริงกองทุกข์ทั้งหมด มันก็อยู่ที่สนิมของความรู้สึกอันลึกๆ ที่ฝังอยู่กันบึ้งของใจอุปาทาน และวิภวภูษะสังสารการทุกข์ทั้งหมด มันก็เกิดจากพิภพกันบึ้งของการเข้าใจอันมีดดำล้าลึกของความโง่เขลาตัวเอง

แล้วใจอุปาทาน มันก็เข้าใจไปว่า กายเป็นตัวเป็นตนของเรา เราจึงทุกข์กาย แล้วมันก็เข้าใจเหมาเอาอีกว่า ความคิดเป็นตัวเป็นตนของเรา เราเป็นผู้คิดเราจึงทุกข์ใจ

แล้วมันก็เหมาเอาอีกว่า ความคิดเป็นตัวเป็นตน ติดอยู่กับกายของเรา กายของเราเป็นขณะสัญญา เป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นแห่งทึบเป็นตัวตนติดอยู่กับใจนั้นแล

แล้วมันก็เห็นเป็นคนเป็นสัตว์ เป็นผู้เป็นคนที่มีชีวิตจิตใจ มันเข้าใจผิดด้วยอำนาจของสมุทัยใจตัณหา มันจึงพาให้เป็นมหันตะคิด มหันตะทุกข์ อย่างไม่มีการพิจารณาจะสงบจบสิ้นลงได้เลย

ทุกข์มันเป็นผลมาจากอันใด แล้วสาวเข้าไปหาเหตุ เหตุพาใจให้เป็นทุกข์ ก็คือสมุทัย สมุทัยก็คือวิธีการเกิดของปฏิจจสมุปบาท คือ อวิชชา สังขาร วิญญาณ นามรูป สฬายตนะ ผัสสะ เวทนา ตัณหา มาพนักกันเข้ากลายเป็นสมุทัยกำลังแปด แล้วรวมพลังเป็นตัณหาพาให้อยากคิด คิดจนหลงฟ้าหลงดินไปกับความคิด ตัณหาพาให้คิดอยากเสพกามสุขกามารมณ์ คิดอยากเป็นนั่นเป็นนี่ คิดอยากโต่งอยากดังอยากดี ของไม่ดีไม่งาม ไม่อยากเห็น คิดเลือกเฟ้นเอาแต่ยอด ๆ ของดี ๆ งาม ๆ ทั้งนั้นเลย

การคิดชนิดนี้เป็นสมุทัยทำใจให้หลงฟ้าหลงดินนี้แหละ มันพาใจให้เป็นทุกข์ การขาด การดับความคิดอันเป็นตัวตัณหาสมุทัยนี้แหละ คือนิโรธธรรมความดับทุกข์ หรือดับความคิดนั่นเอง เพราะเมื่อเหตุคือความคิดดับไปแล้ว ผลก็ย่อมสลายไปทันทีโดยไม่ต้องสงสัยเลย

มรรค ก็คือ **มรรคสมังคี** ของพลังฌานสติปัญญา ที่เฟ่งเข้าไปทำลายเผาผลาญความคิดนั้นแล เช่น

๑. มีความเห็นถูกต้อง	๒. มีความดำริถูกต้อง
๓. พูดถูกต้อง	๔. ทำการงานถูกต้อง
๕. เลี้ยงชีวิตถูกต้อง	๖. เพียรถูกต้อง
๗. ระลึกถูกต้อง	๘. ตั้งใจถูกต้อง

อริยมรรคทั้งแปดองค์ ผนึกรวมกันเข้าเป็นอริยมรรคสมังคี มีอานุภาพกลายเป็นพลังฌานสติ ฟุ้งทะยานเข้าประหารกิเลสนั้นแล

ญาณหยั่งรู้อบที่สอง

แล้วก็หยั่งรู้ด้วยวิชาญาณในรอบที่สองต่อไปอีกว่า การเข้าใจผิด คิดเป็นอุปาทาน การคิดแส้ไปหาอารมณ์ที่น่ายินดียินร้าย มีความมั่นหมาย ว่าเป็นเราเป็นเขา มีความเข้าใจไปตามอำนาจอุปาทานอวิชชา พาให้มองเห็นว่าเราเป็นทุกข์ เขาเป็นทุกข์ มันจึงเป็นมหันตะคิด มหันตะทุกข์ ก็ทุกข์นี้แหละ..เป็นสิ่งที่ควรกำหนดรู้

ตณหาสมุทัย ความอยากที่ฝังอยู่ในสันดานของความคิด ความอยากคิด คิดอย่างไรไม่รู้ฟ้ารู้ดิน มันคิดอยากเสพกามสุขกามารมณ์ คิดอยากเป็นนั่นเป็นนี่ คิดอยากดังอยากเด่นอยากดี คิดอยากมี อยากได้ ยศสถาบรตราศักดิ์ อย่างไม่มีที่สิ้นสุด สิ่งดี ๆ งาม ๆ จึงอยากเห็น ของเก่า ๆ เหมือน ๆ ไม่อยากพบ ความคิดชนิดนี้เป็น **ความคิดสมุทัย..เหตุพาใจให้เป็นทุกข์..เป็นสิ่งที่ควรกำหนดละ**

นิโรธ การดับความคิด

เมื่อความคิดดับ กิเลสมันจะมาจากไหน

“ยังกัญจิ สมุททะยะธัมมัง สัพพันตัง นิโรธะธัมมัง”

ความคิดมันเกิดขึ้นเป็นธรรมดา แล้วมันก็ดับไปเป็นธรรมดา

ก็ **ความดับของความคิดนี้แหละ..เป็นสภาพที่ควรทำให้แจ้ง** และรู้แจ้งแทงตลอด

มรรค ระหว่างทำการเพ่งอยู่นั้น อย่าได้วิตกหวั่นไหว

จงทำใจให้เป็นหนึ่ง ให้เข้าถึงอริยมรรคสมังคี จงมีความเพียร อันแก่กล้า จงตั้งหน้าเพ่งอย่างถูกต้อง ผองเท่าเข้าสู่ นิโรธธรรม อันเป็นแดนสงบนั้นเทอญ

“โอ้...เจ้ากิเลสต้นหาอาสวะทั้งปวงเอ๋ย
แท้ที่จริง...เจ้าก็เกิดจากความคิด
อันเป็นจอมบรมโง่งนี่เอง
ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
ข้าจะไม่คิดถึงเจ้าอีกเลยเป็นอันขาด
สิ้นสุดกันที พอกันที
สังสารวัฏฏะอันแสนจะจอมปลอม”

ปฐมพุทธอุทาน

ญาณหยังรู้รอบที่สาม

แล้วก็หยังรู้ด้วยวิชาญาณในรอบที่สามต่อไปอีกว่า การทุกข์กาย ทุกข์ใจทั้งมวล หรือกระแสน มหันตะทุกข์ อันเป็นผลมาจากความคิด ที่มันอุตรีแสไปหาอารมณ์ที่น่ายินดียินร้าย เป็นสิ่งที่ควรกำหนดรู้ หรือ พังเข้าไปรู้ ญาณก็ได้หยังรู้แล้ว

สมุทัย ความอยากคิด ความอยากที่หลงไหลอยู่ในความคิด คิดอย่างไม่เกรงพระเกรงเณร มันคิดอยากเสพพงามสุขกามารมณ์ มันคิดอยากเป็นเทพไท้เทวา มันคิดอยากมีหน้ามีตา มันคิดอยากได้ยศถา บรรดาศักดิ์ มันคิดรักในความเด่นความดังจนเหลือที่ สิ่งที่ไม่ดีไม่งาม ข้าไม่อยากเห็น สิ่งเน่า ๆ เหม็น ๆ ข้าไม่อยากพบ **ความคิดชนิดนี้แหละ มันเป็นตัวสมุทัย..เหตุพาใจให้เป็นทุกข์ เป็นสิ่งที่ควรกำหนดละ ญาณก็ได้ละแล้วทุก ๆ ความคิด**

นิโรธ ความดับทุกข์ หรือดับความคิด ต่อแต่นี้ไปเราไม่ต้องไปถามใคร ๆ ทั้งสิ้น จะเป็นโลกนี้หรือโลกใด ๆ ก็ตาม เราไม่ต้องไปเชื่อใคร ๆ อีกแล้ว **ความคิดเขาขาดสันตติความคิดสืบต่อลงเสียแล้ว และความดับคือองค์ฌานสัญญาเวทียตนิโรธ เขาก็เปล่งรัศมีทรงสภาวะให้เรา รู้เรา เห็นอย่างแจ่มแจ้งแห่งตลอดอยู่แล้ว ตั้งเกือบชั่วโงะ องค์ฌานสัญญาเวทียตนิโรธได้เผยความลึกลับปรากฏออกมาให้เราเห็นประจักษ์อย่างเด่นชัดเสียแล้ว**

แต่ก่อนความคิดมันเกิด ๆ ดับ ๆ เพราะวิถีการเกิดดับของความคิดมันเร็วมากจนเราดูเราไม่รู้ไม่เห็น จนเราจับต้นชนปลายไม่ถูก นึกว่ามันเป็นตัวเป็นตน เป็นคนเป็นสัตว์ เป็นเราเป็นเขา นึกว่าความคิดเจ้ามีชีวิตจิตใจเป็นผู้เป็นคน นึกว่าความคิดเจ้าเป็นผู้เป็นคนที่มีชีวิตจิตใจ มันเกิดสืบทอดกันอย่างไม่หยุดยั้งจนถึยิบ จนเรามองไม่รู้ดูไม่เห็นของเงื่อนปมอันแสนจะยุ่งเหยิงนี้เลย

บัดนี้ สังสารวัฏฏะ การเวียนว่ายตายเกิด ของความปรุ้งใจให้คิด หรือของความคิด ชนิดอย่างเป็นจอมบรมโง่งนี้ มันได้สิ้นชาติขาดภพลงเสียแล้ว สังสารวัฏฏะ การเวียนวนของภพชาติอันก่อน ๆ หรือความปรุ้งใจให้คิด หรือความคิดอันก่อน ๆ มันคงไม่มีโอกาสหวนกลับมาคืนมาต่อภพต่อชาติกันขึ้นอีกอย่างแน่นอน คราวนี้มันคงลืมหืมชาติอันเก่า ๆ ก่อน ๆ ของมันอย่างไม่ต้องสงสัยใด ๆ เลย

วาระนี้ ถึงคราวแล้ว ถึงจุดอวสานการสิ้นภพสิ้นชาติของสังสารวัฏฏะอันยาวนาน ที่วังเวียนวนทนทุกข์ คลุกเคล้ามา กับสายน้ำตาแห่งกิเลสตัณหา และป่าช้าอันศิวิไลซ์

ทุกกับทุกกลับ ทุกภพทุกชาติที่ผ่านมา สายน้ำตาของข้าได้หลังไหลลงท่วมทันอาบภพอาบชาติ ภพแล้วภพเล่า ชาติแล้วชาติเล่า จนรวมกันเข้าเป็นห้วงมหรณพ กลายเป็นพิภพทะเลหลวงบ่วงกามมะโคตร สมโภชกันขึ้นเป็นวัฏฏะกาม แแบกหามข้าให้สุขสันต์บรรพชาไปกับป่าช้าตลอดกาล นี่นะ หรือคือวิมานกามสวรรค์มหันตะทุกข์ อย่างแสนสาหัสจกกาจจกรรจ์ จนนับประมาณกาลแห่งภพชาติไม่ได้เลย

บัดนี้ สายสัมพันธ์แห่งวัฏฏะกิเลส อันเวียนวนทนทุกข์ คือยอดมงกุฎทองของขุนพลพญามาร มันได้ขาดสะบั้นพังทลายลงเสียแล้ว ด้วยอำนาจภาพขององค์ฌาน

สัญญาเวทิตินิโรธ พลังงานอันแก่กล้า ซึ่งเป็นแนวทาง
ธรรมะโอสถ เป็นยอดพระอมตธรรมอันวิเศษสูงสุด ของ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งเป็นศาสดาเอกของโลก

ก่อนพุทธศก ๔๕ ปี เมื่อสมเด็จพระพ่อของเราได้ทำลายบัลลังก์กองทัพ
พญามาร ให้แตกพ่ายราบคาบอยู่ ณ คงไม่มหาโพธิ์นั้น สมเด็จพระพ่อของ
เราเปล่งพระอุทานออกมาอย่างไร สวากผู้มีชัยคราวนี้ จะขอนอบน้อมเอา
ปฐุมพุทธอุทานนั้นมารำลึกไว้ด้วยว่า

“โอ้...เจ้ากิเลสตัณหาอาสวะทั้งปวงเอ๋ย
แท้ที่จริง...เจ้าก็เกิดจากความคิดอันเป็นจอมบรมโง่
นี้เอง ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ข้าจะไม่คิดถึงเจ้าอีกเลย
เป็นอันขาด สิ้นสุดกันที่ พอกันที่ สังสารวัฏฏะอันแสน
จะจอมปลอม”

เสียงพระดำรัส ที่พระพุทธองค์ทรงตรัสกับใจของคูลีมาล ดังก้องขึ้น
มาว่า “เราหยุดเสียแล้ว แต่เธอนั้นแหละยังไม่หยุด” (คือยังไม่ได้
หยุดคิด หรือความคิดมันยังไม่ดับนั่นเอง) ทันใดนั้น ดาบอันเป็อนเลือด
กระเด็นหลุดออกจากมือขององคูลีมาลทันที นี่แหละคือการหยุดลง
แห่งสังสารวัฏฏะอย่างแท้จริง และพระพุทธองค์ได้ทรงตรัสว่า “เราไม่ได้
กล่าวว่า คนจะพ้นทุกข์ได้เพราะการไม่รู้ไม่เห็น แต่เรากล่าวว่า คนจะ
พ้นทุกข์ได้ เพราะการรู้การเห็นอย่างแจ่มแจ้งแทงตลอดเท่านั้นเอง”

ข้อนี้เปรียบเหมือนเราที่ไม่รู้เสียเห็นเสีย ที่มันหมอบอยู่พุ่มไม้
ข้างทางนั่นแหละ ถ้าเราไม่รู้ไม่เห็นว่ามีเสือหมอบอยู่ที่นั่น เราก็ไม่ได้
หลีกมัน เมื่อไม่มีการหลีก เสือมันก็กระโจนออกมาตะครุบคอกินเท่านั้นเอง

ข้อนี้ฉันใด เมื่อเราไม่รู้ไม่เห็นว่ามีกิเลสมันมีสมมุติฐานมาจากอะไร เมื่อเราไม่รู้ไม่เห็นตามความเป็นจริง ก็มีแต่กิเลสเท่านั้นเอง มันจะตะครุบคอเรากินเป็นเหยื่อของมัน อย่างไม่มีชาติจะสงบจบสิ้นลงได้เลย

แต่ถ้าเราเห็นสมมุติฐานการเกิดของมันอย่างแท้จริงแล้ว เราก็จะทำได้ทำลายมันให้พินาศสิ้นซากไป เราก็จะอยู่อย่างเป็นผู้เบิกบานถึงแดนศานติสุขปราศจากกิเลสมลทินตลอดชั่วฟ้าดินสลาย

ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา

ดังพระพุทธภาษิตที่ตรัสไว้ว่า “ผู้ใดเห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรา ผู้ใดเห็นเรา ผู้นั้นเห็นธรรม”

การเห็นแจ้งรู้แจ้งแทงตลอดในองค์ฌานสัญญาเวทียตนิโรธนี้แหละ คือเห็นพระองค์อย่างแท้จริง นี่แหละคือการทำนิโรธให้แจ่มแจ้งแทงตลอดอย่างไม่มีที่ปิดที่บังใดๆ ทั้งสิ้น ญาณก็ได้หยั่งรู้หยั่งเห็นโดยแจ่มแจ้งแทงตลอด โดยสิ้นความสงสัยแล้วทุกประการ

อริยมรรคอันวิเศษสูงสุด อันเป็นปฏิปทาสัมมาปฏิบัติ เพื่อให้ถึงซึ่งความดับทุกข์ คือนิโรธธรรมนั้น ญาณก็ได้ทำให้ยังแล้ว เจริญให้ยังแล้ว จนเข้าสู่ถึงนิโรธธรรมความดับทุกข์ และจรรู้แจ้งแทงตลอดในนิโรธธรรมจนสิ้นความสงสัยทุกประการ

บัดนี้ ขุนพลแก้วแนวทางสมังคี เสร็จศึกปราบไพรีหม่มมารมวลงทุกข จึงผ่องแผ้วเบิกบานศานติสุข ลาสั่งทุกข์ชั่วฟ้าดินสิ้นมลาย

ที่บรรยายมานี้ เป็นการหยั่งรู้อริยสัจสี่สามชั้น อาตมาสมมุติเรียกว่า **วิสุทธิญาณ** คือหยั่งรู้หยั่งเห็นด้วยวิชาญาณ อันบริสุทธิ์หมดจดนั่นเอง รวมเรียกเป็น **อาสวัชยญาณ** คือญาณทำลายอาสวะให้สิ้นไป

ญาณหยั่งรู้อบที่สี่

ต่อไปเป็นญาณหยั่งรู้อบที่สี่ เป็นญาณทบทวนรวบยอด เป็นญาณสลัดออกหรือสลัดทิ้ง จะขอบรรยายโดยย่อๆ พอเข้าใจ หรือให้เข้าใจง่ายยิ่งขึ้น การอธิบายมาก ๆ ถ้าจำไม่ได้ก็ไม่มีประโยชน์อันใดเลย

อริยสังขีอันวิเศษสูงสุดล้นฟ้าล้นแผ่นดินนี้ อาตมาจะจี้จุด โดยเนื้อ ๆ โดยแก่น ๆ เพื่อให้เข้าถึงแก่นแท้ของอริยสังขี โดยไม่มีใจลึงเล สงสัยใด ๆ เลย

อริยสังขีทั้งสี่นี้ เราไม่ได้ไปเกิดอยู่ที่อื่นเลย

เขาเกิด ๆ ตาย ๆ อยู่ที่ใจหรือความคิดจุดเดียวเท่านั้นเอง

คือ **ตัวความคิดนั้นแล** เป็นตัวสมุทัย เมื่อคิดแส้ไปหาความยินดี ยินร้าย มันก็เป็นทุกข์

ดับไอ้ตัวความคิดอันเป็นตัวสมุทัยนั้นแล เรียกว่าดับความทุกข์ เป็นนิโรธธรรม การเพียรเพ่งพลังฌานสติเข้าไปประหารความคิดนั้นแล คืออริยมรรคสมังคี และการเสียสละที่ยาวดิ่งนั้น ก็คือ การเสียสละ ความคิดนั้นแล เป็นการเสียสละที่ยาวดิ่งในโลกทั้งสาม

ตอนนี้เป็นญาณทบทวน ต่อไปเป็นวิมุตติญาณ โดยสั้น ๆ คือ

การทุกข์กายทุกข์ใจ ก็ไม่ใช่เราทุกข์ เขาทุกข์

ความทุกข์นั้นมีอยู่ แต่ผู้ทุกข์หาไม่มี

สมุทัย คือความคิดอันพาใจให้เป็นทุกข์นั้นมิใช่

...แต่ผู้คิดหาไม่มี

นิโรธ ความดับทุกข์ หรือการดับความคิดนั้นมิได้อยู่
...แต่ผู้ดับหามีไม่

อริยมรรคสมังคี การเพียรเพ่งสติพลั้งฉันทานั้นมิได้อยู่
...แต่ผู้เพียรเพ่งหามีไม่

อริยสังข์ทั้งสี่ เขาเป็นอนัตตาธาตุ ปราศจากเจ้าของ แลปราศจาก
ตัวตน ปราศจากคน ปราศจากสัตว์

อริยสังข์ทั้งสี่ เขาเป็นสุญญตาธาตุ ปราศจากการมี การเป็น ปราศจาก
สิ่งที่มีชีวิตจิตใจด้วยประการทั้งปวง

การหยั่งรู้ในคำรบที่สี่นี้ อาตมาสมมุติเรียกว่า วิมุตติญาณ
เป็นญาณสลัดทิ้ง สลัดออก คลายออก ให้หลุดพ้นเป็นสมุจเฉทปหาน
สำรอกกิเลสให้ขาดกระเด็นในญาณนี้ หรือเป็นนิสสรณะวิมุตติ คือ
หลุดพ้นด้วยการสลัดออกไป คลายออกไปนั่นเอง

พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสไว้ว่า ญาณทำกิจในอริยสังข์สี่ ย่อมเกิดขึ้น
และทำกิจ ๔ อย่างในวิถี หรือขณะเดียวกันนั่นเอง เปรียบเหมือน
การจุดประทีป ย่อมประกอบด้วยกิจ ๔ อย่างเหมือนกัน คือ

๑. ส่องแสงสว่าง	๒. ทำลายความมืด
๓. ทำน้ำมันให้หมดไป	๔. ทำให้ไส้ให้หมดไป

นี่เป็นคำเปรียบเทียบ จะอธิบายให้เข้าใจตามตัวเลย คือ อริยมรรค
ที่จบกิจในอริยสังข์สี่ ก็เหมือนกัน คือ

๑. เกิดวิชาญาณหยั่งเข้าไปรู้แจ้งแทงตลอด
๒. ทำลายอวิชชาความโง่เขลาให้สิ้นไป
๓. ทำลายอาสวะอนุสัยให้สิ้นไป
๔. ทำลายสมุฏฐานของอาสวะกิเลสให้พินาศไป

ต่อไป...เมื่อบรรลุถึงองค์ฌานสัญญาเวทิตนโรธแล้ว ท่านจะกระทำธาตุขั้นธของท่านไว้อย่างไร ตอนนี้อาตมาจะขออน้อมนำเอาภาสิตตอนหนึ่งของท่านพระสารีบุตร ที่ท่านตอบพระมหาโกฐิตะมาลงไว้เพื่อเป็นอุทาหรณ์ต่อไป ท่านพระสารีบุตรได้กล่าวกับพระมหาโกฐิตะว่า

“ดูก่อนโกฐิตะ ภิกษุผู้ได้สดับแล้ว ผู้ยังศึกษาอยู่ และภิกษุผู้เป็นโสดาบัน ภิกษุผู้เป็นสกทาคามี ภิกษุผู้เป็นอนาคามี และภิกษุผู้เป็นพระอรหันต์ ก็ควรกระทำอุปาทานขั้นห้าเหล่านี้แน่แล ไว้นใจโดยแยบคาย..

โดยความเป็นของไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นดังโรค เป็นดังหัวฝี เป็นดังลูกศร เป็นความคับแค้น เป็นของอาพาธ เป็นของปรวนแปร เป็นของทรุดโทรม เป็นของสูญญ เป็นของไม่ใช่ตัวตน

ดูก่อนท่านโกฐิตะ กิจที่จะพึงทำให้ยิ่งขึ้นไป หรือการสังสมกิจที่ทำแล้วย่อมไม่มีแก่พระอรหันต์ และถึงแม้ธรรมเหล่านี้ ภิกษุผู้เป็นพระอรหันต์ เจริญแล้ว กระทำให้มากแล้ว ก็เป็นไปเพื่ออยู่สุขในปัจจุบัน และเพื่อสติสัมปชัญญะเท่านั้น”

และดังพระพุทธองค์ได้ตรัสพุทธภาษิตส่วนหนึ่งไว้ว่า

“ดูก่อน ภิกษุทั้งหลาย ก็ภิกษุเป็นผู้เพ่งพินิจ โดยวิธีสามประการ เป็นอย่างไร ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ย่อมเพ่งพินิจ..

โดยความเป็นธาตุ ให้เห็นสักแต่ว่า เป็นธรรมชาติของดิน น้ำ ไฟ ลม สักแต่ว่า เขาเป็นอย่างนั้นเท่านั้นเอง ประการหนึ่ง,

โดยความสักแต่ว่าเป็นอายตนะ เท่านั้น ประการหนึ่ง,

โดยความเป็นปฏิจจุสมุปบาท คือสักแต่ว่า สิ่งที่อาศัยกันเกิดขึ้น เป็นไปเท่านั้น ประการหนึ่ง,

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ภิกษุผู้เพ่งพินิจโดยวิธีสามประการนี้ เราเรียกว่า
ว่ายอดบุรุษ ผู้เสรีจกใจอยู่จบพรหมจรรย์ ในธรรมวินัยนี้”

**ต่อไปจะขอเปรียบเทียบให้ผู้อ่านเข้าใจในสถานะนิโรธธรรมให้
ถูกต้องยิ่งขึ้น คือเปรียบเทียบด้วยเครื่องส่ง หรือสถานีถ่ายทอดวิทยุ
และโทรทัศน์ หรือเปรียบเทียบกับเครื่องฉายหนังก็ได้**

สมมุติว่า สถานีถ่ายทอดวิทยุ และสถานีถ่ายทอดโทรทัศน์ มันเกิด
ชำรุดเสียหาย หรือเข้าไม่ถ่ายทอดเสียเลย พวกที่มีเครื่องรับวิทยุ และ
มีเครื่องรับโทรทัศน์นั้น ถึงจะมีเป็นหมื่น ๆ เครื่องก็ตามเกิด อาตมาขอ
รับรองว่า เครื่องรับเหล่านั้นมันก็จะต้องตั้งอยู่ได้ ๆ ไปตามประสีประสา
ของมัน อย่างไม่มีความหมายใด ๆ เลยเท่านั้นเอง และเครื่องฉายหนัง
ก็เหมือนกัน สมมุติว่าเรากำลังดูหนังเพลิน ๆ อยู่ ถ้าเกิดเครื่องฉาย
มันดับปั๊บลงทันที ก็แปลว่า เราต้องดูจอผ้าอันว่างเปล่าเท่านั้นเอง

ฉันใดก็ฉันนั้น เมื่อสถานีใจหรือสถานีความคิดมันดับไป

บรรดานักจัดรายการที่มีชื่อเสียงในทางเดินกินรำกินทั้งหลาย คือ
รูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณ์ มันจะอวดอุตริล่องหนเข้ามา
ปรุงแต่ง หรือมาถ่ายทอดรายการที่ไหนได้ เพราะสถานีใจมันดับไป
หรือสถานีใจมันถูกเผาให้พินาศอดวายไปเสียแล้ว

และทางตา หู จมูก ลิ้น กาย อันเป็นเครือข่ายเครื่องรับอารมณ์
มันก็ต้องตั้งอยู่ได้ ๆ ไปตามยถากรรมของมันเท่านั้นเอง

หลายปีที่ผ่านมา สมัยที่อาตมายังมีน้ำตาอันนองหน้า ได้ท่องเที่ยว
แสวงหาครูบาอาจารย์อยู่นั้น เคยได้ยินเกจิอาจารย์สมัยใหม่ทั้งหลาย
พากันพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า คนไม่คิดก็มีแต่คนตายเท่านั้นเอง

พระนิโรธธรรม ก็คือการดับความคิดนี้เอง เมื่อความคิดดับแล้ว ไม่มีการคิดไปคิดมา เป็นชั่วโง่ บางครั้งเป็นหลาย ๆ ชั่วโง่ก็มี ก็ไม่เห็น อาตมาตาย

ขอให้ท่านทำความเข้าใจว่า การเป็นอยู่ของวัตถุ ดิน น้ำ ไฟ ลม ที่ประกอบกันเข้า ที่สมมุติว่าเป็นร่างกายนี้ กับการปรุงใจให้คิด หรือการคิด ไปต่าง ๆ นานา อยู่ในส่วนมันสมองนี้ เพียงแต่ว่า มันอาศัยกันเป็นไป เท่านั้น มันไม่ได้เป็นตัวเดียวกัน หรือเป็นแห่งเดียวกันชนิดติดกันเลย หรือ มันไม่ได้เป็นของตายตัวติดอยู่กับร่างกายนี้เลย เพียงแต่ว่า สิ่งหนึ่งมี สิ่งหนึ่งจึงมี ถ้าสิ่งหนึ่งหมดไป สิ่งหนึ่งก็หมดไปเช่นกัน จะว่ามีเลยทีเดียว ก็ไม่ได้ จะว่าไม่มีเลยทีเดียวก็น่าแปลก

ส่วนคำที่ชาวโลกเขาพากันพูดว่า คนขาดใจตายนั้น มันหมายถึง ลมหายใจเข้าออก ทั้งชนิดหยาบและละเอียดดับขาดไป คนถึงจะตายได้ หรือก่อนวัตถุหัวใจด้านซ้าย อันเป็นศูนย์กลางการทำงานของร่างกายนี้ มันชำรุดทรุดโทรม หรือหยุดการทำงานเท่านั้น คนถึงจะตายได้

แต่..ถ้าความคิด หรือการคิดอยู่ในส่วนมันสมองนี้ มันดับไป ขาดไป เรียกว่าความคิดใด ๆ ก็ไม่มีเลยนั้น ส่วนลมหายใจเข้าออกทางร่างกาย เขาก็ระรวย ๆ อยู่อย่างละเอียดแผ่วเบาตามธรรมดา ตามประสีประสา ของเขานั้นแหละ

ลมหายใจเข้าออกไม่ได้เป็นพระพุทธรู้

เรื่องการหายใจหรือไม่หายใจนั้น สมเด็จพระพ่อของเราได้เพียรพยายาม กลั้นลมหายใจเข้าออก จนกระทั่งลมทะลักออกตามขุมขนตามผิวหนัง พระองค์เร่งความเพียรอย่างแก่กล้า กลั้นใจไว้ไม่ยอมหายใจใด ๆ เลย

พระองค์เพียรพยายามจะให้ตรัสรู้โดยวิธีที่ไม่หยาใจเลยนี้แหละอยู่ตั้งหกปี แต่ก็ไม่สำเร็จมรรค ผล นิพพาน หรือตรัสรู้ใด ๆ เลย

เพราะลมเขาไม่ใช่ความคิด ความคิดก็ไม่ใช่ลม อันลมหยาใจเข้าออก เขาเป็นเพียงสิ่งสมมุติเรียกว่าเป็นลมเท่านั้นเอง เขาไม่รู้ประสีประสา อันใดเลย เขาเป็นอนัตตาธาตุ ไม่มีใคร ๆ ในโลกนี้ หรือโลกใด ๆ จะไปบังคับบัญชาให้เขาสำเร็จเป็นดีเป็นชั่ว หรือให้สำเร็จมรรค ผล นิพพาน อะไรได้เลย

เพราะลมพัดไปพัดมาอยู่บนยอดไม้ใบหญ้าฉันใด ลมพัดอยู่ ปลายจมูก หรือพัดอยู่ในท้องในไส้ ก็ฉันนั้นแล

ถ้าการดับลม หรือการไม่หยาใจ เป็นพระพุทธเจ้าได้ คนที่ตายไปแล้ว ก็ต้องเป็นพระพุทธเจ้าไปหมดเท่านั้นเอง

แล้วก็ไม่ต้องมีมรรคแปดมรรคเก้าอะไรกันหรอก เพียงแต่กลั่นลมหยาใจไว้ ไม่ต้องหยาใจสักหกเจ็ดวัน ก็ได้เป็นพระพุทธเจ้าไปเลย เท่านั้นเอง หรือเพียงแต่กลั่นใจตายไปเลย ก็ได้เป็นพระอรหันต์ฟรี ๆ ไปเท่านั้นเอง

แต่อย่าลืมนะว่า เมื่อพระองค์ได้ตรัสรู้แล้ว หรือเมื่อพระองค์ดับความคิด ลงได้แล้วนั่นเอง พระองค์ได้เสวยวิมุตติสุขอยู่ตั้งสี่สิบเก้าวัน พระองค์ก็หยาใจเข้าออกเป็นธรรมดาสามัญ เหมือนกับพวกเรา ๆ นี้เอง

ฉะนั้น ขอร้องเถิด คณาจารย์ใหญ่ ๆ ทั้งหลาย อย่าได้เข้าใจหรือ แปลความหมายขององค์ฌานสัญญาเวทียตนิโรธ อันวิเศษสูงสุดล้นฟ้า ล้นแผ่นดินของสมเด็จพระพ่อของเรา ไปปะปนกับรูปธรรมนามธรรมเลย มันจะเป็นบาปอันมหันต์ ดิดสอยห้อยตามท่านไปโดยไม่รู้ตัว เพราะนิโรธ ไม่ใช่รูปธรรมนามธรรม และรูปธรรมนามธรรมก็ไม่ใช่นิโรธ

ไม้้อสองกำลังฟังกันอยู่

พระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า “เปรียบเหมือนไม้้อสองกำลังฟังกันอยู่ ถ้าดึงกำหนึ่งออกแล้ว อีกกำหนึ่งก็ต้องล้มไป” ปริศนาธรรมข้อนี้ก็บ่งบอกอย่างเด่นชัดอยู่แล้วว่า ถ้าดึงสังขารการปรุงใจออกไปแล้ว วิญญาณมันก็ไม่มีการรู้ เมื่อไม่มีการรู้..ก็ไม่มีการคิด เพราะสังขารการปรุงใจให้คิดนี่แหละ มันเป็นอึดตาดัวตนอย่างภาคภูมิเลยทีเดียวนะ ถ้าไม่มีการคิดเกิดขึ้นแล้ว กิเลส ตัณหา อุปาทาน มันจะมาจากไหน มันก็ต้องเอวังฯ ไปเท่านั้นเอง

ปริศนาธรรมข้อนี้ พระองค์ไม่ได้ทรงมุ่งหมายเอากายกับใจเลย แต่พระองค์ทรงมุ่งหมายเอาสภาพการปรุงแต่งกับใจเท่านั้น คือ เมื่อดึงสังขารการปรุงแต่งออกไปแล้ว ใจมันก็ไม่ได้คิด เมื่อไม่มีการคิด ก็ไม่เห็น พระพุทธองค์ท่านปรินิพพานในตอนตรัสรู้นั้นเลย พระองค์อยู่ต่อมาอีกตั้ง ๔๕ ปีจึงปรินิพพาน

ข้อนี้หมายความว่า เมื่อพระพุทธองค์ออกจากสภาวะสัญญาเวทียตินิโรธ หรือออกจากอนุภาติเสสนิพพานธาตุนั้นแล้ว พระองค์ก็เสวยวิมุตติสุขไปตามวิสุทธิขั้น หรือเสวยวิมุตติสุขอยู่ในอนุภาติเสสนิพพาน หรือสอนุภาติเสสนิพพานตลอดมา และพระอรหันต์ทุก ๆ พระองค์ก็เช่นเดียวกัน

แต่ท่านอย่าเข้าใจว่า ฌานนิโรธสมาบัติ หรือสัญญาเวทียตินิโรธนั้น คือการนั่งตายแบบไม่หายใจเข้าออกใด ๆ ตั้งเจ็ดวัน สิบวันนะ เพราะการเข้าใจแบบปรัมปราเช่นนั้น มันเป็นการเข้าใจของเถรสองบาท

คำว่านิโรธสมาบัติ หรือสัญญาเวทียตินิโรธนั้น ก็คือ การเข้าฌานแบบดับความคิดอย่างเดียวเท่านั้น ท่านจะดับได้หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า ชั่วโมง หรือเจ็ดวันสิบวัน ก็แล้วแต่ความแก่กล้าของอินทรีย์ของแต่ละท่าน

เมื่อพระอริยเจ้าเข้านิโรธสมาบัติ หรือเข้าสัญญาเวทิตินิโรธนั้น คือเมื่อถึงจุดดับความคิดลงได้แล้วนั้น ท่านจะไม่คำนึงถึงลมหายใจ หรือไม่มีความคิดใดๆ ไปเกี่ยวกับเบญจขันธ์ หรือไปเกี่ยวกับรูปธรรม นามธรรมใดๆ เลยทั้งสิ้น

เพราะนิโรธกับนิพพาน ก็เป็นศัพท์เดียวกัน และนิพพานก็หมายความว่า การดับความคิดนี้เอง และไม่มีจุดีและอุบัติของความคิดใดๆ ทั้งสิ้น

นิพพานไม่ได้ดับลมหายใจ

และนิพพานก็ไม่ได้แปลว่า หรือไม่ได้หมายความว่าดับลมหายใจ แบบคนตายแต่อย่างใดเลย ส่วนนิพพานที่ตายไปเลยนั้น ท่านเรียกว่า ดับขันธ์ปรินิพพานธาตุ เพราะไม่มีเบญจขันธ์ทรงตัวอยู่ต่อไป

และพระอริยเจ้าที่เข้าสัญญาเวทิตินิโรธนั้น ท่านเรียกว่า อรูปาทิเสสนิพพานธาตุ เหมือนกัน เพราะเป็นสภาวะหรือลักษณะ ไม่เสวยเบญจขันธ์คล้ายคลึงกันนั้นแล เป็นแต่ที่ท่านยังไม่ตายไปเลยจริงๆ เท่านั้นเอง

ส่วนพระอริยเจ้าผู้ทรงสภาวะไปตามวิสุทธิขันธ์ คือ ตอนที่ท่าน ไม่เข้านิโรธสมาบัตินั้น ท่านเรียกว่าอรูปาทิเสสนิพพานธาตุ หรือ เรียกว่าสู่อรูปาทิเสสนิพพานธาตุ นั้นแล

ขอให้ทำความเข้าใจว่า ที่จะเรียกว่า องค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธ ได้นั้น ต้องมีการขาดสันตติความสืบทอดของการปรุงใจให้คิด ดับลงทรงตัว ให้เราดูเราเห็นอย่างน้อยๆ ตั้งแต่ ๓๐ นาทีขึ้นไป หรือเป็นชั่วโมง หรือ มากกว่านั้นแล้วแต่ความแก่กล้า หรือยิ่งหย่อนของอินทรีย์ของแต่ละท่าน

แต่สำหรับพระสารีบุตรนั้น ท่านทรงไว้ได้เป็นวัน ๆ คืน ๆ เลยทีเดียวน ส่วนการกำหนดให้เห็นการเกิดดับเป็นสันตติสืบต่อของรูปนามทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ชนิดวน ๆ เวียน ๆ เกิด ๆ ดับ ๆ ไป ๆ มา ๆ อยู่ นั้น พระพุทธองค์ท่านไม่ได้ทรงเรียกว่า นิโรธธรรมอย่างรู้แจ้งแทงตลอดแต่ประการใด ๆ เลย นั้นมันเป็นนิโรธแบบลุ่ม ๆ ดอน ๆ แบบผลุบ ๆ โผล่ ๆ ถ้าเป็นนิพพานก็มีแต่พาลไปพาลมา มีแต่โรไปโรมา ทำให้เราปวดเศียร เวียนหัว ดีไม่ดีก็เข้าโรงพยาบาลไปเท่านั้นเอง โรชนิดนั้น จะเรียกได้แค่ เจริญสติปัญญาปฏิบัติปทัสมาบัติเท่านั้นเอง คือยังเป็นผู้เจริญ ตามทางมรรคาปฏิบัติเท่านั้นเอง

พูดตรง ๆ เลยว่า ถ้าสภาพการปรุงใจให้คิด ไม่ขาดสันตติดับลง ทรงสภาพอยู่ให้เรารู้เราเห็นอยู่นาน ๆ เป็นชั่วโมงหรือมากกว่านั้น เราจะเกิดวิชาญาณชนิดที่ จะหยั่งเข้าไปให้รู้ยิ่งเห็นจริง ให้รู้แจ้งแทงตลอด ของสัจจะทั้ง ๔ และปัจจุสมุปบาทอันล้าลึก ที่ลึกลับอยู่ในใจของเรา ได้อย่างไรกัน (อาตมายังมองไม่เห็นทางเลย)

ขอยกตัวอย่างให้ดู เช่นเสียงเกิดทางหู ทำให้เราสนใจ เรากำลัง พิจารณาให้เห็นว่า มันไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ยังพิจารณาไม่ทันไร รูปสวย ๆ ก็มาทางตาอีกแล้ว เดียวก็เกิดความพอใจอีกแล้ว เลยกำหนด พิจารณาไม่ทัน ยุ่งเหยิงไปหมด ตกลงไม่ได้อะไรเลย กลุ้มใจเปล่า ๆ

สตินทรีย์ฉานเข้าไปลือกสภาวะ

ขอพูดภาษาชาวบ้านอีกทีว่า เราไม่มีสตินทรีย์ฉานอันแก่กล้า เข้าไปลือกสภาวะของการปรุงใจให้หยุดชะงักลงได้ แต่พระผู้ท่านผ่านการ บรรลุ นิโรธธรรมมาแล้ว ท่านมีฉานสตินทรีย์อันแก่กล้า เข้าไปลือก

สภาวะอันกำลังปรุงคิดอยู่นั้น ให้ชะงักหยุดลงดับลง ขาดลงได้อย่างทันที ทันใดนั้นเอง ท่านจะลือกให้สภาวะขององค์ฌานสัญญาเวทิตนโรธ ทรงสภาพอยู่ได้หนึ่งหรือสองสามชั่วโมง ก็แล้วแต่ท่านจะปรารถนา

ฉะนั้น ท่านจึงมีวิชาญาณอันแก่กล้าบังเกิดขึ้นในปลายห้วงของ องค์ฌานสัญญาเวทิตนโรธนั้น เข้าไปหยั่งให้รู้ยิ่ง เห็นจริง ให้แจ่มแทงตลอดในสภาวะใจอย่างไม่ผิดพลาด แต่ประการใด ๆ ทั้งสิ้น

นี่แหละคือสุดยอดของพระอมตธรรมอันวิเศษสูงสุด ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา จะสรรหาสิ่งใด ๆ ในโลกนี้ ตลอดเทวโลก พรหมโลก มาเสมอเหมือนไม่ได้เลย

ทุกวันนี้ อาตมายังอุทานถึงความวิเศษเสมอว่า **ธรรมะอะไร จึงวิเศษถึงขนาดนี้ ตั้งแต่เกิดมาไม่เคยพบเคยเห็นของวิเศษขนาดนี้ มาก่อนเลย** นี่แหละท่านเรียกว่าวิเศษเกินวิเศษจริง ๆ จะคิดก็ได้ ไม่คิดก็ได้ แต่ก่อนไม่เคยเป็นอย่างนี้เลย บางวันคิดหนัก ๆ เข้าจนหน้ามืด ไปเลยก็มี คิดกลุ้มจิตกลุ้มใจ บางครั้งแทบหัวกระหมองจะระเบิดแตกตาย ก็มี บุญใจที่ไม่เป็นโรคประสาทกินตายไปเสียก่อน ปัจจุบันนี้ไม่รู้ว่าคุณคิด ชนิดนั้นมันหายหน้าหายตากันไปไหนเสียหมด หรือมันคงรู้ตัวของมันดี ถ้ามันขึ้นมาเพ่นพ่านอีกเหมือนแต่ก่อน มันคงเจ็บตัวเป็นแน่

แต่ก่อนแจ่มนิทรีย์ มันเป็นใหญ่ในความคิด

แต่ก่อนแจ่มนิทรีย์ มันเป็นใหญ่ในความคิด มันคิดตะพึดตะพือ คิดอย่างไม่รู้เห็นอู้ได้ คิดอย่างไม่เกรงฟ้าเกรงดินใด ๆ ทั้งสิ้น ขนาดนอนหลับ มันยังอุตริคิดไปแบบบ้า ๆ เป๋อ ๆ อย่างสะบัดหันแหลก เล่นเอาเรารอมร้อ จะเป็นบ้าประสาทตายเพราะความคิดอันโง่ ๆ นี้เอง ถ้าพระอมตธรรม

อันวิเศษสูงสุดของพระพุทธองค์มาช่วยไว้ไม่ทัน ปานนี้คงเข้าโรงพยาบาล โรคประสาทโรงไหนไปแล้วก็ไม่รู้

นิโรธสมาบัติเข้ายึดป้อมปราการ

แต่บัดนี้ นิโรธสมาบัติอันแก่กล้า เขาได้เข้ายึดป้อมปราการแห่งความคิดไว้ได้เสียแล้ว สภาวะของความปรุงคิดจึงตกอยู่ใต้อำนาจการปกครองของนิโรธสมาบัติ อย่างไม่ต้องสงสัยเลย เจ้ามโนทริย์ผู้ทรงไว้ซึ่งความคิดทั้งหลายเอ๋ย ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เจ้าจะมาเป็นใหญ่ในความคิดไม่ได้อีกแล้ว เจ้าจะอุตริมาคิดตะพืดตะพือ แบบไม่เกรงพระเกรงเณร เหมือนแต่ก่อนไม่ได้เป็นอันขาด

นิโรธสมาบัติไม่ได้เป็นตัวตน

เมื่อสภาวะคืบเข้าสู่สภาวะปกติธรรมดาแล้ว หรือขณะเราเดินไปเดินมาอยู่ตามวัดวาอาราม หรือเราไปไหนมาไหนตามกิจอันควรของสมณะ ก็ไม่มีการปรุงแต่งให้เกิดกิเลส ตัณหา ราคะ แต่ประการใด ๆ ทั้งสิ้น

เป็นแต่ที่ว่า เขาทรงไว้ตามความรู้สึกโดยธรรมดาธรรมชาติ อันประกอบด้วยระครองขันธเท่านั้น และหลังจากนั้นเป็นต้นมา หากเพื่ออยู่สุขในปัจจุบัน และเพื่อสติสัมปชัญญะ อาตมาก็เข้าอยู่ในนิโรธสมาบัตินั้นแหละตลอดมา ครั้งละหนึ่งชั่วโมงบ้าง สองชั่วโมงบ้าง สี่ชั่วโมงบ้าง ตามความสมควรของร่างกาย แต่ท่านผู้อ่านอย่าเข้าใจไปว่า สภาวะนิโรธสมาบัติเป็นตัวเป็นตน หรือเป็นสถานที่ที่ใดที่หนึ่งนะ แต่พระภิกษุผู้ท่าน

ผ่านนิโรธสมาบัติมาแล้ว ท่านก็ไม่รู้สึกว่ามี การเข้าอยู่ หรือออกจาก
ฌานนิโรธสมาบัติแต่ประการใด ๆ เลย

ไม่ได้อธิบายทางตา หู จมูก ลิ้น กาย

เท่าที่บรรยายมานี้ บางท่านอาจจะสงสัยไปว่า ไม่ได้อธิบายไปถึง
ทวารทั้งห้า คือตา หู จมูก ลิ้น กายเลย ถูกแล้ว อาตมาไม่ได้อธิบายไปถึงนั้น
และเรื่องการกำหนดรู้จกักรู้จำ การเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป ของรูปนามทางตา
หู จมูก ลิ้น กาย ใจ และทั้งที่เป็นรูปนามขันธห้า ในรูปแบบของอานาปานสติ
กำหนดลมหายใจเข้าหายใจออกก็เหมือนกัน อาตมาผ่านมาแล้วทุก ๆ วิธี
บางครั้งทำอานาปานสติจนแน่นิ่งไปเลยก็มี และอาตมากำหนดพิจารณา
ยกขึ้นสู่ไตรลักษณ์ อย่างเอาเป็นเอาตายมาแล้วตั้งหลายปี ยิ่งยกเท่าไร
ก็ยิ่งจมเท่านั้น เมื่อเราสลัด คือปล่อยวางรูปนามไม่ได้ ก็เท่ากับเราไม่ยอม
ปล่อยวางเสียนั่นเอง อาตมาทำวิธีนี้มาตั้งหลายปี ก็ไม่เห็นสำเร็จมรรค ผล
นิพพานอะไรได้เลย เพราะกรรมฐานทุก ๆ ประเภท ทุก ๆ จริต เขาเป็น
แต่เบื้องบาทของวิปัสสนาพาดังตรงเข้าไปสู่จุดบรรลุถึงสัญญาเวทยิตนิโรธ
เท่านั้นเอง พูดตรง ๆ เลยว่า ทุก ๆ กรรมฐานยังเป็นกรรมฐานที่กำลัง
เดินทางอยู่เท่านั้นเอง แต่สำหรับที่จะให้เราบรรลุถึงองค์ฌานสัญญา
เวทยิตนิโรธได้นั้น ถ้าเราไม่รู้จุดไม่รู้วิธีที่จะพุ่งเข้าไป คือเราไม่รู้วิธีที่จะ
พุ่งสติให้เป็นกำลังฌานได้ เราก็ทำไม่ถูกเท่านั้นเอง

แต่ท่านทั้งหลายอย่าเพิ่งเหมาเอาว่า อาตมามีความคิดเห็นขัดแย้ง
กับอานาปานสติกรรมฐาน และการกำหนดรู้เรื่องรูปนามทางตา หู จมูก
ลิ้น กาย ใจนะ แต่สำหรับพื้นฐานของวิปัสสนาแล้ว เราก็ต้องควรกำหนด
ให้รู้จกักรู้จำเป็นอย่างยิ่ง ถ้าปัญญาทิบ ๆ ปึก ๆ หนา ๆ เช่นอาตมานี้

ก็ไม่ควรกำหนดให้เกินสามสี่พรรษา ถ้าผู้มีปัญญาดีมีความจำแม่น ก็ควรกำหนดให้รู้จักจำเรื่องธาตุสี่ ชั้นห้า อายตนะสิบสอง ธาตุสิบแปด อินทรีย์สิบสอง อริยสัจสี่ สติปัฏฐานสี่ สัมมัปปธานสี่ อิทธิบาทสี่ อินทรีย์ห้า พละห้า โภชณคฺเจ็ด ตามศัพทบัญญัติ ตามสมมุติบัญญัติ ให้รู้จักจำ อย่างแม่นยำ ก็ควรกำหนดไม่เกินหนึ่งหรือสองพรรษาก็เพียงพอแล้ว

หากท่านมีความประสงค์ อยากจะพ้นทุกข์จากกิเลสทางใจ อย่างจริงๆ จังๆ แล้ว ก็จงมาฟังสติเหมือนวิชิอาตมาทำลองดูเถิด เพราะการจะบรรลุเข้าสู่องค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธ มีวิธีเดียวเท่านั้น ถ้าเราดัดการปรุงแต่งลงไม่ได้เมื่อไร ก็อย่าหวังเลยที่จะบรรลุถึงองค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธ

เพราะการปฏิบัติอย่างอื่นนั้น ก็เป็นแต่เพียงพื้นฐาน หรือเป็น แต่เพียงมรรคาปฏิบัติ พาตั้งตรงไปสู่จุดบรรลุเท่านั้น จุดบรรลุมีจุดเดียว หรือวิธีเดียว คือดัดการปรุงแต่งใจลงให้ได้เมื่อใด ก็บรรลุเข้าสู่องค์ฌานสัญญาเวทิตินิโรธเมื่อนั้น ส่วนการปฏิบัติเพื่อให้ใจสงบจากนิวรณ์ธรรมนั้น ก็ให้แล้วแต่จริตของแต่ละท่านเถิด

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่

พระพุทธองค์ได้ทรงตรัสไว้ว่า

“ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นหัวหน้า”

ถ้าเราดัดตัวใหญ่ๆ ดัดตัวหัวหน้าคือใจลงได้แล้ว ลูกน้องมันจะหนี ไปไหนพ้น คือ เมื่อป้อมปราการใหญ่ของใจมันพังพินาศไปเสียแล้ว ระเบิด พลทหารทางแควถ้ามันไม่แตกกระเจิงหนี มันก็ต้องยอมเข้ามา ศิโรราบกราบดิน หรือไม่มันก็ต้องผูกคอตายไปเท่านั้นเอง

ส่วนรูป เสียง กลิ่น รส โผฏฐัพพะ และตา หู จมูก ลิ้น กาย หรือ
ทุกตารางเม็ดงาของร่างกายตนเองและผู้อื่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันไปในทาง
ยินดียินร้าย อันสมมุติว่าเป็นคนเป็นสัตว์ เป็นเราเป็นเขา นี่มันเป็นเพียง
สายใย หรือสายสะพานการท่องเที่ยว ให้เวียนตายเวียนเกิดของกระแสใจ
เท่านั้น ถ้าเราดับการปรุงใจให้คิดลงได้เมื่อใด สายสะพานมันจะไปไหนรอด
สายสะพานอันไม่มีกระแสความพอใจไปท่องเที่ยว มันจะอุตรिल่องหน
เข้ามาปรุงใจได้อย่างไรกัน มันก็ต้องตั้งอยู่ได้ ๆ ไปตามปกติธรรมดา
ธรรมชาติของมันเท่านั้นเอง

กามคุณทั้งห้า มีใจเป็นที่หก

มันจะวิเศษวิไลขึ้นมาได้ มันก็เพราะอวิชชาความโง่เขลา เข้าปรุงใจ
ให้คิดไปถึงมันนี่เอง ถ้าเราดับอวิชชาความโง่เขลา พาปรุงใจให้คิดไปถึงมัน
ลงได้อย่างเด็ดขาดเมื่อใดแล้ว มาตรฐานจะเป็นกามทิพย์กามเทพวิเศษ
วิไลเลอเลิศประเสริฐฟ้าสักปานใดก็ตามเกิด มันจะเกิดมีความหมายใด ๆ
ขึ้นมาไม่ได้เลยเป็นอันขาด ข้อนี้แปลว่า กามคุณทั้งห้าถ้าไม่มีความพอใจ
เข้าไปผูกพันเป็นที่หก กามทั้งห้ามันก็เป็นห้าอยู่ตามเดิมของมันนั่นเอง
มันจะอุตรिल่องหนมาเป็นกามคุณกามโทษขึ้นมาในใจก็ไม่ได้ เพราะ
ไม่มีใจเข้าไปผูกเอาพันเอาเสียแล้ว

พระพุทธรองค์ศรีสุทิวทางตาใน

ฉะนั้น พระพุทธรองค์ได้ตรัสรู้ ก็ได้ตรัสรู้ในมโนทวารนี้เอง คือ พระพุทธรองค์ได้ตรัสรู้ด้วยตาใน พระองค์ไม่ได้ตรัสรู้ด้วยตานอก แต่ประการใด สำหรับตา หู จมูก ลิ้น กายนั้น มันเป็นแต่เพียงส่วนประกอบ ให้เป็นไป มันเป็นเพียงตัวประกอบ เป็นสายใยสายสะพาน ทอดผ่าน เข้ามาหาใจเท่านั้น

จะสังเกตรู้ได้ ในวันที่พระพุทธรองค์ได้ตรัสรู้นั้น ก็เป็นตอนกลางคืน เสียด้วย อันยามดึกตื่นคำคืนในป่าลึกเช่นนั้น ก็คงไม่มีใครอดอุตริหาบ ไหเงินไหคำ และหาบสมบัติพัสถานไปทอดให้พระองค์เห็นด้วยตานอกเป็น ปัจจุบันอารมณ์ในตอนนั้น และยามดึกตื่นก่อนคืนเช่นนั้น ก็คงไม่มีเทพี เมืองไหน ไปเดินแฟนฟ่านให้พระองค์เห็นด้วยตาเนื้อเป็นปัจจุบันอารมณ์ เป็นแน่แท้ ถ้ามี ก็คงมีแต่โอปปาติกะพระราชสมบัติพัสถาน และสามธิดา มารนางเปลือย ที่มันล่องหนมาในโฉมเทพธิดาลาวณีย์ ชนิดที่มันเป็น เทวดาโอปปาติกะ อุบัติผลุดเกิดขึ้นในมโนทวาร ที่ท่านเรียกว่ามารผจญ นั้นแล และก็นิมมารเทวดาโอปปาติกะทั้งสามเทวมารนางเปลือยนั้นแหละ มันได้อุตริล่องหนเข้าไปเดินแฟนฟ่าน สำแดงมารยาสาโดยอยู่ในห้วงหทัย ของพระองค์

พระองค์จึงได้แผ่อำนาจพุทธรังสี หรือเปล่งพุทธานุภาพรัศมีของ สตินทรีย์ผานอันแก่กล้า พุ่งเข้าถล่มหลายเผาผลาญป้อมปราการของกอง นามรูป ที่มันอวดอุตริล่องหนมาในห้วงพิภพอันมืดดำลึกลับของจอมบรม อวิชชาพาโง่ ที่มันเกิดเป็นรูปเป็นร่าง เป็นตัวเป็นตน เป็นผู้เป็นคนแบบ โอปปาติกะ ผลุบ ๆ โผล่ ๆ ว้อบ ๆ แวม ๆ อยู่ห้วงหทัยของพระองค์นั้น ให้กระจุกกระจายวอดวายไปในบัดดลนั่นเอง

พระสัพพัญญุตญาณ ก็บังเกิดขึ้นกับพระองค์ในตอนนั้น พระนิโรธธรรมญาณอันรู้ยิ่งเห็นจริงรู้แจ้งแทงตลอด ก็บังเกิดขึ้นกับพระองค์ในตอนนั้น พระนิพพานอันเป็นยอดพระอมตธรรมศานติสุข ก็บังเกิดขึ้นกับพระองค์ในตอนนั้น

นี่แหละคือการตรัสรู้ใหม่ในทวารอย่างแท้จริง เมื่อพระองค์ได้ตรัสรู้แล้ว ในคืนนั้นเอง พระพุทธองค์ยังได้เปล่งพระอุทานออกมาว่า

“โอ้...เจ้ากิเลสตัณหาอาสวะทั้งปวงเอ๋ย แท้ที่จริงเจ้าก็เกิดจากความคิดนี้เอง ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เราจะไม่คิดถึงเจ้าอีกเลยเป็นอันขาด”

พระพุทธภาษิตบทนี้ อาตมาได้จำเอาไว้ อย่างติดหัวสมองเลยทีเดียว และก็เป็นที่กังขาอยู่ในใจตลอดมา เพิ่งมารู้แจ้งแทงตลอดในพุทธภาษิตบทนี้ เมื่อตอนบรรลุถึงองค์ฌานสัญญาเวทิตนโรธนั่นเอง และก็พระพุทธภาษิตบทเดียวกันนี้แหละ ที่พาชีวิตของอาตมาไปพบกับความสำเร็จจนได้ ส่วนคำบาลีอาตมาไม่รู้ด้วยนะ เห็นแต่ภาษาไทยอยู่ในพระไตรปิฎก ก็เลยจำเอาแต่ภาษาไทยเท่านั้นเอง

“...กัณมมหาสมุทรอันลึกลับลึกซึ้ง
ของปฐวีจุสมุปบาท...”

ปฏิจจสมุปบาท

ต่อไปนี้เป็น การบรรยายปฏิจจสมุปบาท ซึ่งเป็นยอดพระธรรมอันลึกซึ้ง สุขุม คัมภีร์ภาพ เป็นของยากอย่างยิ่ง เป็นของลึกลับอย่างยิ่ง ยากที่มนุษย์ในแผ่นดินนี้ที่มีใจเคลือบไว้ด้วยอวิชชาอาสวะ จะรู้แจ้งแทงตลอดได้โดยง่าย

ความลึกของปฏิจจสมุปบาทนั้น

๑. ลึกด้วยอรรถ คือ ลึกด้วยใจความ
๒. ลึกด้วยเทศนา คือ ยากแก่การจะแสดงให้รู้
๓. ลึกด้วยธรรม คือ ลึกด้วยการสาวไปหาเหตุ
๔. ลึกด้วยปฏิเวธ คือ ลึกด้วยการจะรู้แจ้งแทงตลอด

แม้แต่พระอานนท์เห็นว่าเป็นของง่าย พระพุทธองค์ยังทรงตรัสห้ามว่า

“ดูก่อนพระอนุชาของเรา กำลังจะคิดฝ่ากฎเขาสุนทรราช เข้าไปเอาแก้วผลึกอยู่ในกลางใจเขานั้น”

เพราะต่อนั้นพระอานนท์ยังเป็นพระโสดาบันอยู่ คือยังไม่ได้เป็นพระอรหันต์ เมื่อยังไม่ได้เป็นพระอรหันต์ก็ยังมีสังโยชน์คือกามราคะ ปฏิฆะ รูปราคะ อรูปราคะ มานะ อุทธัจจะ และอวิชชา ให้พินาศขาดจากสันดานไปไม่ได้

เมื่อละสังโยชน์เบื้องต้นยังไม่ได้ ก็จะไม่บังเกิดวิชาญาณเข้าไปรู้แจ้งแทงตลอดในวงศ์ “ปฏิจฺจสมุปบาท” ที่มันหมุ่นเป็นกิเลสเสนห้ำัตถ์หล้าันแปด อยู่ทีใจของตนได้เลยเป็นอันขาด “ปฏิจฺจสมุปบาท” ยอดพระอมตธรรมอันลึกซึ้งแสนยากบทเดียวอยู่ในพระไตรปิฎกนั้น จะรู้แจ้งแทงตลอดหายสงสัยได้นั้น ก็มีแต่พระอรหันต์จำพวกเดียวเท่านั้น นอกนั้นไม่มีเลยเป็นอันขาด

แต่ถ้าจะมี ก็อาจจะไปได้อ่านเห็น ไปได้ยินได้ฟังจากพระอรหันต์ท่านมา แต่จะอุตริอธิบายให้นอกเหนือไปกว่านั้น ก็ไม่ได้อีกนั่นแหละ เพราะสภาวะใจของตนยังถูกกิเลสเสนห้ำัตถ์หล้าันแปด มันเผาผลนให้มีตมนอนธการอยู่ จะไปรู้แจ้งแทงตลอดในวงศ์ “ปฏิจฺจสมุปบาท” ซึ่งเป็นยอดพระอมตธรรมอันวิเศษสูงสุด ให้สิ้นความสงสัยได้อย่างไรกัน

คำบรรยายต่อไปนี่ หากท่านผู้อ่านมีความเห็นว่ อาตมาเป็นพระป่าพระดอย อธิบายไม่ถูก ก็อย่าเพิ่งโทษเพิ่งตำหนิอาตมาเลย เพราะคำตำหนิของท่าน มันยังประกอบด้วยความดำริอันมีวิจิกิจจความล้งล้งสงสัยเป็นแนวหน้าอยู่

คือถ้าเราคิดเข้าไปรู้ คิดเข้าไปเห็น หรือรู้ด้วยการนึกเอา คิดเอาคำนวณเอา ลงความเห็นเอาเอง ก็พึงรู้เถิดว่ นั่น คือการไม่รู้อะไรเลย ถ้าจะเรียกว่ารู้ ก็เป็นการรู้แบบงมพ้างมดิน หรือรู้อย่างงู ๆ ปลา ๆ หรือรู้อย่างผิดทางนั่นเอง

เพราะการหยั่งรู้โดยไม่มีกการผิดพลาดแต่ประการใด ๆ นั้น มันเป็นสภาวะเขาปรากฏอย่างเด่นชัดออกมา ให้วิชาญาณได้รู้แจ้งแทงตลอดอย่างสิ้นความสงสัยเลยทีเดียว และวิชาญาณการหยั่งรู้อันละเอียดสุขุมนี้ ก็มีเฉพาะเกิดอยู่ในห้วงนิโรธธรรมเท่านั้นเอง เกิดอยู่ที่อื่นไม่มีเลยเป็นอันขาด

ขออย่า ตอกหัวตะปูอีกที คือการหยังรู้โดยไม่มีการผิดพลาดแต่ประการใด ๆ นั้น มันเป็นสภาวะเขาปรากฏอย่างเด่นชัดออกมาให้วิชาญาณได้รู้แจ้งแทงตลอดอย่างสิ้นความสงสัยเลยทีเดียว และวิชาญาณการหยังรู้อันละเอียดซุขุมนี้ก็มีเฉพาะเกิดอยู่ในห้วงนิโรธธรรมเท่านั้น เกิดอยู่ที่อื่นไม่มีเลยเป็นอันขาด

ฉะนั้น ถึงจะแสนยากอย่างไร อาตมาในนามสาวกผู้มีชาตินี้เป็นชาติที่สุดท้ายของการเวียนว่ายตายเกิดเสียแล้ว จะขอพลิกความลึกลับออกมาให้ชาวโลกดู และหากท่านผู้ใดมีวาสนาบุญญาธิการ จะได้เป็นผู้หลุดพ้นไปในชาตินี้แล้ว ก็จะได้ตีฆ้องฆานแห่งพระอมตธรรมของพระพุทธองค์ เข้าไปดับกระแสทุกข์ กระแสกิเลส และดับกระแสของการเวียนว่ายตายเกิด ให้หลุดพ้นไปตามวาทนาบารมีของตน

เอหิภัสสิโก ท่านจงมาดูเถิด ท่านจงเข้ามาดู เข้ามารู้ เข้ามาเห็น ของแท้ของจริงเถิด อาตมาขอทำทนายแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าของเรา อาตมาขอทำทนายทั้งสามโลกคือมนุษย์โลก เทวโลก พรหมโลก หรือจะเอาลงไปถึงโลกแห่งเวจีมหานรกเลยก็ได้ อาตมาขอทำทนายด้วยเสียงประกาศก้องว่า ท่านจงเข้ามาดู เข้ามารู้ เข้ามาเห็น ของแท้ของจริง ด้วยตัวของท่านเถิด ไม่ใช่ทำทนายให้มาอวดภูมิอวดดีอวดเก่งกันนะ แต่ทำทนายให้มาปฏิบัติ ปฏิบัติรู้ ปฏิบัติให้เห็นด้วยตัวท่านเอง จึงจะพ้นทุกข์ได้ด้วยตนเอง และไม่ใช่ทำทนายให้ไปถามไปเถียงแบบเอาผิดเอาถูก เอาแพ้อาชนะกันแต่ประการใด ๆ ทั้งสิ้น ถ้าไปถามไปเถียงแบบจับผิดจับถูก เพื่อเอาแพ้อาชนะกันแล้วอย่าหวังเลยที่อาตมาจะให้การต้อนรับคนพรรค์นี้ อาตมาจะขอต้อนรับเฉพาะผู้ที่มีน้ำตาแห่งกิเลสของหน้าของใจจริง ๆ เท่านั้น

ส่วนท่านที่ไม่มีกิเลส ตัณหาอะไรเลย ก็ขอให้ท่านจงอยู่ดีมีสุขไป
ตามวิถีทางของท่านเถิด

ความจริงในปฏิจฺจสมุปบาท มีสองความจริง

ก่อนจะบรรยายต่อไป ขอทำความเข้าใจกับท่านผู้อ่านเสียก่อน คือ
สำหรับการอธิบายปฏิจฺจสมุปบาท ฝ่ายเกิดทุกข์นั้น เป็นการอธิบายฝ่าย
ที่เห็นว่ามึรูปมีร่างเป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นตัวเป็นตน หรือฝ่ายของอวิชา
พาในนั่นเอง ขอให้ท่านทำความเข้าใจว่า ความจริงในปฏิจฺจสมุปบาทนี้
มีสองความจริง จริงอย่างหนึ่ง คือจริงของคนโง่เขลา หรือจริงอย่างมี
ความเห็นถูกต้องด้วยอำนาจกิเลส หรือจริงอย่างมีรูปมีร่าง มีตัวมีตน
ของคนโง่ หรือของกิเลส การมองเห็นเป็นรูปเป็นร่าง เป็นกลุ่มเป็นก้อน
เป็นตัวเป็นตน เป็นผู้เป็นคน ด้วยอำนาจของกิเลส มันก็เป็นความจริง
ของกิเลส

เมื่อกิเลสเป็นผู้มองเห็น เมื่ออวิชา ความโง่เขลา อันมีดดำล้าลึก
เป็นผู้มองเห็น กองทุกข์ทั้งหมดของหมู่สัตว์ย่อมเกิดขึ้นด้วยประการ
ดังนี้แล

ส่วนความจริงอย่างวิเศษ คือความจริงของผู้ฉลาด คือพระอรหันต์
ความจริงอย่างที่สองนี้เป็นความจริงฝ่ายดับทุกข์ เป็นความจริงที่ตัดกระแส
หรือตัดห่วงปฏิจฺจสมุปบาทไม่ให้มีการหมุนไปให้เกิดทุกข์เกิดกิเลสขึ้น
ในใจอีกเลยเป็นอันขาด

และการอธิบายปฏิจฺจสมุปบาทฝ่ายเกิดทุกข์นั้น จะอธิบายแบบแยก
รูปแยกนามอย่างละเอียดลออเหมือนผู้ฉลาดก็ไม่ได้ เพราะกิเลสเขาไม่มี
วิชาญาณไปกระจายรูปนามให้เห็นเป็นส่วน ๆ ได้เลย

หรือกิเลสเขาไม่มีปัญญาไปแยกแยะแยกนามใด ๆ เลย และกิเลสมันก็ไม่ว่าจะรู้ความหมายของรูปนามใด ๆ ทั้งสิ้น

กิเลสมันเข้าใจ หรือมองเห็นแต่ว่า เป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นแห่งที่บีบอัดเดียวกัน และเป็นรูปเป็นร่าง เป็นตัวเป็นตน เป็นเราเป็นเขา เป็นผู้เป็นคนอย่างสวย ๆ งาม ๆ ตา เลิศดินเลิศฟ้า ทั้งนั้นเลย

ฉะนั้น จึงอธิบายไปตามความเป็นจริงของกิเลสอันมีดดำล้าลิกนั้นเอง

ถ้าอธิบายฝ่ายเกิดทุกข์แบบแยกแยะแยกนามเหมือนผู้ฉลาด ก็พึงรู้เถิดว่า นั่นคือคนโง่เขลาในพระพุทธศาสนา ถ้าอธิบายอย่างโง่ ๆ ให้เป็นไปตามความจริงของกิเลส ก็พึงรู้เถิดว่านั่นคือผู้ฉลาดในพระพุทธศาสนา

ถ้าอธิบายฝ่ายเกิดทุกข์อย่างผู้ฉลาด กองทุกข์จากกิเลสมันก็เกิดขึ้นไม่ได้เท่านั้นเอง

เช่น ถ้าใครรู้ว่า สิ่งนี้สักแต่ว่าเป็นรูป สิ่งนี้สักแต่ว่าเป็นนาม มันหาตัวหาตนอะไรไม่ได้เลย มันก็ต้องเป็นเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ หลุดพ้นจากกองทุกข์กองกิเลสไปเท่านั้นเอง

อันนี้ก็เพราะกิเลสมันโง่ มันไม่รู้ตามความเป็นจริง มันเห็นตามสัญญาโอปปาติกะธรรมารมณอันโง่ ๆ ว่าเป็นรูปเป็นร่าง เป็นตัวเป็นตน เป็นผู้เป็นคน เป็นเราเป็นเขา เช่น เราคิดเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมามาตั้งหลายเดือนหลายปีแล้ว สัญญาความจำโอปปาติกะชนิดนี้มันยังมองเห็นรูปภาพของเราหรือรูปร่างตัวตนของเราจริง ๆ ไปร่วมสุขร่วมทุกข์อยู่กับใคร ๆ ก็สุดที่จะพรรณนาให้ละเอียดได้ เพราะมันผิดวิสัยของสมณะ

ก็สัญญาโอปปาติกะชนิดมหาประลัยนี้แหละ มันร้อยรัดรูปนามขันธห้าของสรรพสัตว์ ให้เวียนวนทนทุกข์เวทนา พาเป็นสังโยชน์โอดโดยไปตามกระแสทุกข์กระแสกิเลสอยู่ร่ำไป สรรพสัตว์น้อยใหญ่จึงตกอยู่ใต้อำนาจ

ของโอบปาติกะธรรมารมณฺ์ ที่มันล่องหนเข้าไปเป็นรูปเป็นร่าง เป็นผู้เป็นคน เป็นเราเป็นเขา อยู่ในวิถีวิถญาณการรู้เห็นของกิเลส อันมีดล้าล้าลึก อย่างโง่ ๆ นั้นเอง

ขออภัย ยกตัวอย่างเช่นหนุ่มสาวเขารักกันชอบกัน แต่ถ้าหนุ่มสาว คู่ นั้นเขามองกันเห็นกัน สักแต่ว่ารู้ สักแต่ว่าเห็นเฉย ๆ กิเลสตีดมามัน ก็มีขึ้นมาไม่ได้ ที่มันไม่เป็นอย่างนั้น ขนาดอยู่คนละหมู่บ้าน คนละอำเภอ คนละจังหวัด แถมบางที่อยู่คนละประเทศด้วยเข้าไป จากกันไปแล้วตั้ง นมนานหลายวันหลายเดือน เสียงอันหวานจ้อยของแต่ละฝ่าย มันยังเป็น สัญญาโอบปาติกะธรรมารมณฺ์ดังก้องอยู่ในหูไม่รู้จะจืดจาง และรูปภาพ ทรวดทรงของแต่ละฝ่าย มันยังอุตริล่องหนเข้าไปนอนยืมนั่งยืม จู้ ๆ จี้ ๆ อยู่ในใจของแต่ละฝ่ายอย่างไม่รู้ลืมเลยทีเดียว ถ้าอาการลงได้แบบนี้บางที่ หน้ามืดไปเลยก็มี บางที่ยืนละเมอ ยืมหวานอยู่คนเดียวก็มี ถ้าอาการ หนัก ๆ เข้า ออรอนทนไม่ไหวก็ขึ้นรถจ๋าอ้าวไปถึงตัวจริง รีบขอแต่งงานกัน ชะเลย ถ้าไม่ได้แต่งงานกันอยู่ด้วยกันจริง ๆ แล้ว มันก็อาจจะตายจริง ๆ ว่างั้นเถอะ ลงได้หิว ๆ อยู่ที่ใจแล้วมันก็เข้าชั้นโคมาเลยทีเดียว

ดังนั้น สภาพสัตว์น้อยใหญ่ล้วนทั่วทุกตัวตนจึงได้หมุนวน ตะเกียกตะกาย เวียนว้ายตายเกิดไปกับกระแสสัญญาโอบปาติกะ ธรรมารมณฺ์ที่กิเลสมันเห็นเป็นรูปเขารูปเรา กำลังเสวยวิมานแห่งกามสุข อยู่ในห้วงของใจกิเลสอันโง่ ๆ อย่างไม่มีภพชาติที่จะสงบจบสิ้นลงได้เลย นี้แหละกองทุกข์ทั้งหมดของสรรพสัตว์น้อยใหญ่ อยู่ในแหล่งหล้าฟ้าดินนี้ ย่อมมีด้วยประการดังนี้แล

ขอให้ท่านทำความเข้าใจว่า พระอรหันต์ทุก ๆ พระองค์ ท่านได้บรรลุ ถึงองค์ฌานนิโรธสมาบัติมาโดยเฉพาะ ท่านจึงมีวิชชาญาณเข้าไป รู้ยังเห็นจริงในปฏิจสมุปบาททางศีลโนมนทวารได้อย่างแจ่มแจ้งแทงตลอด

อย่างไม่มีการผิดพลาดใด ๆ ทั้งสิ้น เช่น พระโมคคัลลานะ พระสารีบุตร ท่านมีปัญญามากดุจดั่งแผ่นดินที่เดียว ในแผ่นดินนี้จะมีเม็ดดินเม็ดทรายเท่าไรก็ไม่มีใครไปคณนาได้ แต่ปัญญาพระสารีบุตรมีมากกว่านั้น แต่สำหรับอาตมา เป็นสาวกผู้อาภัพ จึงได้เกิดมาในยุคที่มันกำลังบอด ๆ อยู่เช่นนี้ เป็นสาวกผู้เกิดมาสุดท้ายภายหลัง เป็นสาวกผู้มีปัญญาน้อย ไม่อาจเทียบได้กับเม็ดดินเม็ดทรายเพียงแค่เม็ดเดียวเลย และเพื่อจรรโลงไว้ซึ่งพุทธคำสอนอันถูกต้องและเพื่อเผยแพร่พระอมตธรรมให้ถูกต้อง ถ้าสาวกผู้รู้แล้วไม่เอาธุระแทนพระพุทธองค์ ใครที่ไหนเล่าเขาจะมาทำนุบำรุงเชิดชูพระพุทธศาสนาของเราให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป

ต่อไปนี้ถ้ามีใครมีความเห็นว่าอาตมาอธิบายไม่ถูก ก็พึงรู้เถิดว่า นั่นคือท่านกำลังกล่าวคำหิเตติเยน หรือเหยียบย่ำยอดพระอมตธรรมของพระพุทธเจ้าของเราเลยทีเดียว เพราะปฏิจตุสมุปบาทเป็นยอดพระอมตธรรมที่มีความลึกลับลึกซึ้งที่พระพุทธเจ้าของเราค้นพบจึงได้ตรัสรู้ได้ อาตมาเป็นแต่เพียงสาวกผู้รู้ตามพระพุทธเจ้าเท่านั้น เมื่อรู้แล้วอาตมาจึงทำหน้าที่แทนพระพุทธองค์ คือเผยแพร่ประกาศสัจธรรม ให้ชาวโลกได้ดื่มกินพระอมตธรรมเพื่อความพ้นทุกข์ของตนต่อไป

ขอเล่านิทานประกอบเสียก่อน และปฏิจตุสมุปบาททางศีลโฉมโนทวาร
ต่อไปนี้ เอานางพราหมณีเป็นนางเอกในท้องเรื่อง เอาสามีของนางพราหมณีนั้นแหละเป็นตัวพระเอกในท้องเรื่อง คือเอาผัวของนางเป็นอธิบดีอารมณ์ เรียกว่า ผัวของนางเป็นตัวให้เกิดกิเลส เกิดทุกข์ใหญ่ในท้องเรื่อง

เรื่องก็มีอยู่ว่า ยังมีนางพราหมณีคนหนึ่ง เพิ่งแต่งงานในวันนั้นเอง พอตื่นเช้าขึ้นมา สามีของนางก็มีกิจธุระรีบด่วน ออกสำเภาไปค้าขายต่างเมืองซึ่งอยู่ฝั่งทะเลด้านโน้น

อยู่ต่อมานางพรหมณีคนนี้ก็เฝ้าคิดถึงสามีแทบใจจะขาด เรียกว่า มีแต่นั่งคิด นอนคิด นึกเห็นแต่หน้าสามีแทบไม่เป็นอันอยู่อันกินเลยทีเดียวนอกจากวันที่หนึ่งถึงวันที่เจ็ด ตอนนี้นางคิดมากจนลืมนอนลืมตัว พอตกตอนกลางคืนยิ่งคิดหนัก จนนางคลุ้มคลั่งด้วยอำนาจของกิเลส ตัณหา ราคะ นางคิดอย่างไม่รู้สึกสติอะไรเลย จึงเดินลงจากบ้านอย่างไม่รู้เนื้อรู้ตัวใดๆ เลย ตอนนีรูปร่างโอบปาดิกะของนาง เกิดเป็นอุคหนิมิตธรรมารมณติดตาในของนางอย่างชนิดแกะไม่ได้คล้ายไม่ออกเลยทีเดียวนั้น คือรูปตัวของนางนั้นแหละ มันผุดเกิดขึ้นไปสิงสูติติอยู่กับใจของนาง เรียกว่าโอบปาดิกะมันเกิดแบบผุดขึ้นในใจเลยทีเดียวนั้นมันไม่ได้เกิดแบบออกจากท้องแม่แต่อย่างใดเลย

ในระหว่างนั้นนางไม่มีสติตั้งอันใดเหลืออยู่เลย จนกระทั่งนางเดินลุยลงไปในทะเล เรียกว่าทะเลก็ทะเล ไม่มีการหลีกกันเลย นางเดินลุยลงไป ในทะเลจนน้ำทะเลท่วมหัวนาง จึงได้ตะเกียกตะกายว่ายน้ำทะเลต่อไปอีก ว่ายน้ำด้วยอำนาจกามฤทธิ์ของกิเลส ตัณหา ราคะ จนนางจะหมดกำลัง จมน้ำตายอยู่แล้ว บังเอิญในคืนวันนั้น มีเรือของชาวประมงผ่านมาพอดี หัวหน้าชาวประมงจึงได้เข้าช่วยเหลือนางเอาไว้ ถ้าไม่เห็นเรือชาวประมง ในตอนนั้น นางพรหมณีก็คงจมน้ำตายอย่างไม่ต้องสงสัยเลย ฉะนั้น ปรากฏสมุทปาบทวงศ์นี้ มีโทษทัณฑ์ถึงชีวิตเลยทีเดียวนะ

ที่นี้ จะอธิบายยังไงจึงจะเป็นปฏิจจสมุทปาบทวงศ์ใหม่ในทวารได้ อย่างไม่ผิดพลาดใดๆ เลย ขอให้ท่านตั้งใจอ่านต่อไป

ระหว่างวันที่หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก เจ็ด นั้น ปฏิจจสมุทปาบทคือ กองทุกข์ใหญ่ มันก็หมุนอยู่เต็มทีนั่นแหละ และมันก็หมุนเป็นหมื่นๆ แสนๆ รอบผ่านมาแล้ว แต่จะอธิบายสรุปเอาตอนเดียว พอเป็นแนวทางปฏิบัติเท่านั้น

เริ่มเลย

ตามปกติธรรมดา ธาตุสี่ รูปนาม ชันท์ห้า อายุตนะของนางก็มีอย่าง เป็นไปตามปกติตามธรรมดา ตามประสีประสาของธาตุของชันท์อยู่แล้ว

แต่ตอนปกติธรรมดานั้น มันยังไม่ได้ถูกสายฟ้าแลบสายฟ้าผ่า ของกิเลสผ่าเข้าไปให้เป็นใจมหันตะทุกข์เหมือนตอนนี้ แต่บัดนี้สายฟ้า แห่งกิเลสมันได้อุดร็ล่องหนผ่าเปรี้ยงเข้าไปกลางใจนางอย่างรวดเร็ว เหมือนกับสายฟ้าผ่านั่นเอง และในจุดวิถินั้นเองอำนาจกามฤทธิ์ของ สายฟ้าแห่งกิเลส มันได้เข้าบันดลให้รูปนาม ชันท์ห้า อายุตนะของนาง เปลี่ยยวิถึจากปกติธรรมดา ไปเป็นวิถึแห่งกองไฟกิเลสอย่างมหันตะทุกข์ ทันที

เพราะนางมีความโง่เขลาเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว ก็เพราะความโง่ ๆ นี้แหละ มันจะจับหนึบนอนเนืองอยู่กันบั้งของใจนางมาแล้วตั้งแต่เดิม

ความโง่เขลามันจึงเป็นปัจจัยให้เกิดสังขารการปรุงแต่งให้ใจคิด หรือ ให้วิญญูณคิด หรือปลุกให้วิญญูณคิด และวิญญูณชนิดนี้แหละมันได้ เป็นปัจจัยพุ่งออกไปรู้ พุ่งออกไปเห็น พุ่งออกไปสนใจ จึงเกิดมีความจงใจ เกิดมีความดำริ เกิดมีความครุ่นคิดไปถึงรูป กระแสของวิญญูณคือ ความจงใจ ความดำริ ความครุ่นคิดเข้าไปถึงอารมณ์นี้แหละรวมเรียกว่านาม ทีนี้อะไรเป็นรูป รูปก็คือรูปนิมมารผิวโอปปาติกะธรรมารมณ์ที่นางรู้ นางเห็นว่าเป็นรูปเป็นร่าง เป็นผู้เป็นคนทางใจนั้นแหละเป็นรูป มันเป็นรูป ของอะไร มันเป็นรูปอย่างความจริงของพิภพกิเลส กิเลสมันจึงเกิดขึ้น และ มันเป็นรูปของพิภพอวิชาพาให้เห็นอย่างโง่เขลา พาให้นางรู้นางเห็นว่าเป็นรูปเป็นร่าง เป็นตัวเป็นตน อย่างโง่ ๆ นั้นเอง

ในกรณีเช่นนี้ ถ้านางพรหมณีมองเห็นรูปตัวของที่มันล่องหนมา ในนามนิมมารผัว หรือผัวโอบปาติกะธรรมารมณีนั่น ถ้านางมีปัญญาชนิดที่เป็นเจโตวิมุตติ ปัญญาวิมุตติ รู้แจ้งแทงตลอด มีความเห็นอย่างถูกต้องว่าสิ่งนี้ก็สักแต่ว่านาม สิ่งนี้ก็สักแต่ว่าธรรมารมณืเท่านั้น มันไม่มีรูปมีร่าง ไม่ใช่คนไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่เราไม่ใช่เขา สักแต่ว่า...เท่านั้นเอง มันหาตัวหาตนหารูปหาร่างอะไรไม่ได้เลย และมันก็เป็นธรรมดาของการคิดไปตามประสาประสาทของธาตุของขันธเท่านั้น มันหารูปร่างตัวตนผู้เป็นเจ้าของผู้รับผู้รู้เอาใด ๆ ไม่มีเลย ถ้านางพรหมณีมีความเห็นถูกต้องตามเป็นจริงอย่างนี้ นางพรหมณีก็เป็นพระอรหันต์เท่านั้นเอง

แต่ที่นี้มันไม่เป็นเช่นนั้น นางมองเห็นรูปนิมมารผัว หรือโอบปาติกะที่มันผลุบ ๆ โผล่ ๆ วับ ๆ แวม ๆ อยู่ในใจนางนั่นแหละ ว่าเป็นรูปเป็นร่างเป็นตัวเป็นตน เป็นคนเป็นสัตว์ เป็นเราเป็นเขา และก็เข้าไปตามพิภพอันเงืงเขลานั้นว่า ตัวของเราเป็นผู้รู้ ตัวของเราเป็นผู้เห็น เมื่อนางเห็นว่ามันเป็นพิภพอึดตาตัวตนไปเสียหมด ไผมหาประลัยกัลป์อันมหันตะทุกข์จากกองกิเลสนั้น มันจึงได้พุ่งทะยานเข้าเกี่ยววัดคองางในบัดดลนั่นเอง

บางทีตอนนางกำลังเป็นโรคสวิงสวอย กำลังกระเซ็นกระสันฝันหวานอยู่นั้น ตัวจริงของตัวของนางได้ตายไปแล้วตั้งแต่เมื่อไหร่ไม่มีใครรู้ นี่แหละคือการมองเห็นด้วยอำนาจจากฤทธิ์ของกิเลส มันจึงเป็นรูปเป็นร่างอึดตาตัวตน ตามความเป็นจริงของพิภพกิเลส นางมองเห็นด้วยอำนาจของอวิชชาความเงืงเขลา มันจึงเป็นรูปเป็นร่างเป็นอึดตาตัวตน ตามความเป็นจริงของห้วงพิภพอันเงืง ๆ นั้น เมื่อนางมองเห็นด้วยอำนาจจากฤทธิ์ของความมืด ๆ บอด ๆ มันก็เป็นรูปเป็นร่าง เป็นอึดตาตัวตนเราเขาตามความเป็นจริงของพิภพอันมืด ๆ บอด ๆ นั่นเอง

ถ้ามองเห็นตามความเป็นจริงอย่างของผู้ฉลาดเช่นพระอรหันต์แล้ว โฟมหันตะทุกข์จากกองกิเลสมันก็เกิดขึ้นไม่ได้เท่านั้นเอง จะไปหลงละเมอ เพื่อฝัน งามฟ้ามดินกินสวรรค์วิมานอะไรกับมันอีก

บรรยายต่อไป..ที่นี้เมื่อ**นาม** คือกระแสความจงใจ ความดำริความคิดไปถึง**รูป**ผิวโอปาทิกะของนางพรหมณี ผูกกันเข้า พันกันเข้า ผูกกันเข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว จึงเรียกว่า**นามรูป** นามรูปจึงเป็นปัจจัยให้เกิด**สฬายตนะ** คือ หทัยประสาท มันเกิดมีงานกิเลสทำเสียแล้ว ตอนนี้ แต่ก่อนไม่มีงานชนิดที่เป็นกิเลส หทัยประสาทก็ไม่ได้มีทุกข์มีร้อนอะไรมากมาย และหทัยประสาทก็ไม่ได้ตั้งเครียด จนหัวกระหมองจะระเบิดแตกตายเหมือนตอนนี่ ตอนนี่เกิดมีรูปร่างอึดตาดำตัวตนของกิเลส พวกกันไหลกรูเข้ามาเสียแล้ว ทำให้หทัยประสาทแบกรูปร่างอึดตาดำตัวตนเราเขาอย่างเต็มแปล้ไปเลย

ข้อนี้แปลว่า คนอาศัยคือมโนวิญญาณุ มันกำลังทำพิษ มันกำลังก่อกรรมวินาศ ทำระยาป่นปี้กันคราวนี้ เพราะอยู่ดี ๆ หทัยประสาทก็เลยเกิดเป็นอึดตาดำตัวตนไปกับเขาด้วยเหมือนกัน แปลว่าปฏิจุสมุปาบทวงค์นี้มีแต่โง่กับโง่ทั้งนั้นเลย จะหาฉลาดหน่อยเดียวก็ไม่ได้

ที่นี้เมื่อธรรม ๓ ประการ คือหทัยประสาท นามรูป และมโนวิญญาณุ ประชุมกันเข้าแล้วจึงเกิด**ผัสสะ** เรียกว่ามโนสัมผัส และมโนสัมผัสจึงเป็นปัจจัยให้เกิด..**มโนสัมผัสสชาเวทนา** ตอนนี้นางพรหมณีมีทุกข์ใจอย่างหนัก เกิดไฟทุกข์ไฟกิเลสเข้าเผาจนให้กระเสือกกระสนกระวนกระวายใจอย่างเหลือดินเหลือฟ้าสุดจะพรรณนาให้ละเอียด เพราะมันผิดวิสัย

ที่นี้ **เวทนา** เป็นปัจจัยให้เกิด...**ตัณหา** เกิดหิวอยากอยู่ในความรัก ๆ ไคร ๆ ใจกระเซ็นกระสัน ท่านก็เรียก...**กามตัณหา** เกิดหลงไหลอยากได้ออยากเอาในรูปผัวนาง ท่านก็เรียกว่า...**ภวตัณหา** เกิดไม่พอใจตามสภาพอันปกติธรรมดา ตามประสีประสาของธาตุของขันธ์ อันเป็นกิเลสใหญ่ให้ใจเป็นมหันตะทุกข์ หรือเกิดอยากได้ในกามสุขมาบำรุงบำเรอให้ประเสริฐเลิศฟ้าขึ้นไป ท่านก็เรียก...**วิภวตัณหา**

ที่นี้ยิ่งเพิ่มความรุนแรงของกระแสฟ้าผ่าเข้าไปอีกคือ เมื่ออวิชชาสังขาร วิญญาณ นามรูป สฬายณะ ผัสสะ เวทนา ตัณหา ทั้งแปดสมุทัยไปกิเลสนี้ มันวิ่งมาเต็มแรงวิธีการหมุนปั่นของพิภพกามกิเลส แล้วผนึกกันเข้าจนมีมิติอดอย่างเหนียวแน่น แล้วกลายเป็นพลังแห่งสมุทัย เป็นปัจจัยผนึกกันเข้าให้เกิดเป็นกำลังของ**อุปาทาน**...การยึดมั่นถือมั่น

ตอนนี้วิถีกระแสวิญญาณของนาง ได้ยึดมั่นถือมั่นว่า ความไครก็เป็นตัวเป็นตน เราเป็นความไคร ความไครก็เป็นเรา เราก็เป็นของความไคร ความไครก็เป็นของเรา ท่านก็เรียกว่า...**กามอุปาทาน**

กระแสวิญญาณของนาง ได้ยึดมั่นถือมั่นไปตามทิวชิวของกามกิเลส ได้ยึดมั่นถือมั่นไปตามทิวชิวความเห็นอันผิด ๆ อันโง่ง ๆ ของตน ท่านก็เรียกว่า...**ทิฏฐอุปาทาน**

กระแสวิญญาณของนางไม่รู้เรื่องธรรมะของพระพุทธเจ้า

ไม่มีปัญญาเข้าไปพิจารณาให้เห็นโดยแยกคาย

ไม่ได้พิจารณาให้เห็นตามความเป็นจริงโดยถ่องแท้ เพราะใจของนางมัวแต่่วน ๆ เวียน ๆ ลูบ ๆ คลำ ๆ อยู่กับผิวโอปปาติกะ ท่านก็เรียกว่า...**สีลัพพตอุปาทาน** เพราะมัวแต่ลูบ ๆ คลำ ๆ ไม่อยากพิจารณาให้เกิดปัญญารู้เห็นเป็นไปตามความเป็นจริง

กระแสวิญญาณของนางได้เข้าไปยึดเอา แบกเอา หามเอา รูปว่าง ตัวตนของผิวโอปปาทิกะ และนางก็เข้าใจอยู่ในส่วนลึก ๆ ของกันพิภพใจ กิเลสอันมีด้าล้าลึกนั้นว่า เราเป็นผู้รู้ เราเป็นผู้เห็น ผู้รู้ก็เป็นเรา เราเป็นผู้รู้ ผู้เห็นก็เป็นเรา เราเป็นผู้เห็น ทั้งรูปผิวโอปปาทิกะของนาง ทั้งกระแสวิญญาณของนาง จึงกลายเป็นพิภพรูปว่างอิตตาตัวตนเราเขาทั้งหมดนั้น ท่านก็เรียกว่า...**อิตตวาหุปาทาน**

ก็อุปาทานการเข้ายึดครองเป็นเจ้าของนี้แหละ เป็นปัจจัยให้เกิด**ภพ** คือ กามภพ รูปภพ อรูปภพ ตอนนี่กระแสกัณบั้งวิญญาณของนางได้เข้าคู่ จับหีบ มีขีดสุดดิ่งลงสุดโต่งตายตัว ตกอยู่ในกันพิภพของวงจรของกระแสความใคร่ ๆ ใจกระเซ็นกระสันรำพันหาอาลัยอวรณ์ ท่านก็เรียกว่ากามผิว หรือ...**กามภพ**

กระแสกัณบั้งวิญญาณของนางมีขีดสุดดิ่งลงสุดโต่งตายตัว เกิดเป็นพิภพผิวอुकหนีมิติฝังติดอยู่ตาในของใจนาง อย่างเกาะไม่ได้คลายไม่ออก ท่านก็เรียกว่ารูปปะผิว หรือ...**รูปภพ**

ตอนนี่วิญญาณของนางได้เสวยสุขขารมณั์ ชมเชยความใคร่อยู่ในหวังพิภพสนธยาสุขชาวดีอย่างลม ๆ แล้ง ๆ ท่านก็เรียกว่าอรูปผิว หรือ...

อรูปภพ

ที่นี้วิชา สังขาร วิญญาณ นามรูป สฬายตนะ ผัสสะ เวทนา ตัณหา อุปาทาน ภพ ทั้ง ๑๐ พลังสมุทัยไฟแรงสูงนี้ มันวิ่งวนมาเต็มแรงวิถีของพิภพกามกิเลส แล้วหมุนเกลียวผนึกกันเข้าเป็น ๑๐ พลังสมุทัยไฟทุกขไฟกิเลส จึงมีนามเรียกตามสภาพพอให้ความหมายว่า กามภพ รูปภพ อรูปภพ

ที่นี้ **ชาติ**..การเกิดของกระแสใจไฟทุกขไฟกิเลส จึงได้หยั่งลงเกิดเป็น โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส อุปายาส กระเสือกกระสนดิ้นรนกระวนกระวาย ตะเกียกตะกายเวียนว้ายตายเกิดแบบงมฟ้างมดินกินวิมานอยู่ในวิถีของ

๑๐ พลังสมุทัยไฟแรงสูง ชนิดที่มันหมุนตายหมุนเกิดอยู่ที่ใจจุดเดียวอย่าง มีติดบอดตลอดกาลนั่นเอง นี่แหละ พระพุทธองค์ทรงเรียกว่า การเกิด แห่งกองไฟใจมหันตะทุกข์แห่งอุปาทานขันธห้าอายตนะของสรรพสัตว์ น้อยใหญ่ และเมื่อเป็นดังว่ามานี้ กองทุกข์ทั้งหมดของสรรพสัตว์ ในแหล่งหล้าฟ้าดินนี้ ย่อมมีด้วยประการดังนี้แลฯ

ขอให้ท่านเข้าใจว่า หลักการบรรยายปฏิจฺจนสมุปบาท เพื่อให้ผู้อ่าน นำไปพิจารณาเป็นข้อวัตรปฏิบัติให้ถึงความหลุดพ้นทางใจได้นั้น จะไม่มีการบรรยายให้เขวออกนอกเรื่องนอกราวแต่อย่างใดเลย คือบรรยายมุ่ง จับเอาเฉพาะตัวพระเอกกับนางเอก คือจับเอาเฉพาะตัววิญญูณกับตัว อธิปัตติอารมณ์เท่านั้น และก็ไม่ใช่เป็นของจะพูดจะเขียนได้อย่างง่าย ๆ เลย และขอให้ท่านเอาไปเปรียบเทียบกับตอนมันมีกิเลสเข้าเผาจนอย่างหนัก ๆ ลองดูว่าจะเป็นไปตามนี้หรือไม่ อาตมาขอรับรองว่า จะไม่มีการผิดพลาด แต่ประการใด ๆ เลย

เป็นแต่ว่ากิเลสมันอาจจะอยู่ในคนลักษณะเท่านั้นเอง

นี่แหละ คือ กัณฺมมหาสมุทฺธ อັນลึลลบัลลิกซึงของปฏิจฺจนสมุปบาท จะสังเกตเห็นได้ว่า เมื่อตอนพระพุทธองค์ได้ตรัสรู้แล้วนั้น พระองค์ ยังทรงท้อแท้พระทัย ไม่อยากจะแสดงธรรมโปรดเวไนยสัตว์ เพราะ พระองค์เกรงว่าจะไม่มีสัตว์ใดในโลกนี้จะมีปัญญาหยั่งรู้ถึงความลึลลบัลลิกซึงถึงขนาดนี้ได้ แต่ด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันล้นฟ้าล้นแผ่นดิน พระองค์จึงได้ยอมเสียสละวิมุติสุขส่วนพระองค์ ออกจาริกแสดง ธรรมโปรดเวไนยสัตว์ ให้รู้ยิ่งเห็นจริง ให้รู้แจ้งแทงตลอด ตามกำลัง อินทริยแห่งตน จนตั้งศาสนาลงมาได้จนถึงกาละบัดนี้

เท่าที่อาตมาบรรยายปฏิบัติสมุปปาทวงศ์ในมโนวิญญูญาณมานี้ พวกนักอภิธรรม และท่านมหาเปรียญฯ ทั่วประเทศทั้งหลายก็คงเห็นแล้วว่า “นามรูป” ของอาตมาไม่เหมือนกับนามรูปที่อยู่ในปฏิจฺจสมุปปาท ในพระไตรปิฎกเลย ถูกแล้วไม่ใช่อย่างแน่นอน เพราะอาตมาออกบวชเพื่อแสวงโมกขธรรมความพ้นทุกข์ อย่างมอบกายถวายชีวิตต่อพระพุทธองค์ โดยเฉพาะ

ฉะนั้น อาตมาจึงไม่ยอมมงมกายพอที่จะไปมพึ่งมดินแบกเอายึดเอาตัวหนังสือพรค์นั้น อยู่ไม่เป็นที่เป็นทางเอาเสียเลย ก็รูปนามขันธห้าอายตนะชนิดที่กระจายออกแล้วด้วยพระวิชชาญาณของพระพุทธองค์ เพื่อให้เป็นข้อวัตรปฏิบัติ เพื่อให้เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับผู้ที่กำลังประพฤติปฏิบัติให้ได้บรรลุถึงนิโรธธรรมนั้น พระอรหันต์แต่ปางก่อนท่านได้ทำสังคายนาร้อยกรองให้รวมลงในหมวดมคคสังคัจจกันทั้งนั้น (เรื่องปริศนารวมของพระอรหันต์ คือคำว่าร้อยกรองพระธรรมวินัยให้เป็นหมวดเป็นหมู่ นั้น อาตมาจะอธิบายให้เข้าใจในตอนสรุปท้ายเล่ม)

ดังนั้น เมื่อนามรูปในปฏิจฺจสมุปปาท เขาเป็นชื่อแทนทุกข์แทนกิเลสโดยตรง อาตมาจึงไม่ไปโกยเอารูปนามขันธห้าอายตนะ ชนิดที่กระจายออกแล้ว มาอธิบายอย่างงู ๆ ปลา ๆ วกไปวนมาตบตาชาวโลกโดยไร้เหตุผล

เพราะในวงศ์ปฏิจฺจสมุปปาทนั้น มีแต่อุปาทานขันธ ชนิดที่ยังไม่ได้กระจายออกเป็นรูปเป็นนามอะไรเลย คือมันยังเห็นเป็นแท่งทึบ เป็นกลุ่มเป็นก้อนอยู่ จึงได้เรียกว่าอุปาทานขันธ คือ ชาติ...การเกิดของกองทุกข์แห่งอุปาทานขันธ ซึ่งอยู่ในชาติที่วงสุดท้ายของปฏิจฺจสมุปปาทนั่นเอง

และพระพุทธองค์ก็ได้ตรัสไว้อย่างเด่นชัดแล้วว่า การเข้าถึงของกระแสใจ คือ การเข้าถึงด้วยความตั้งใจ ด้วยความดำริ และความครุ่นคิดอยู่กับอารมณ์นั้นแหละคือ...นาม ในปฏิจฺจสมุปปาท

ส่วนรูป เวทนา สัญญา เจตนา ผัสสะ มนสิการ นั้น มันก็คือรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ในขั้นห้านั้นเอง เป็นแต่่าฝือรหันธ์ปลอมรูปนั้นเขาหีบเอาจากที่อื่นไปเขียนยัดเข้าไว้ เพื่อหลอกตาชาวพุทธของเราให้เข้าใจไขว้เขวไปเท่านั้นเอง

และนามรูปชนิดของฝือรหันธ์ปลอมรูปนั้น มันก็คือนามรูปชนิดที่กำลังนอนอยู่ในห้องแม่ของเขานั้นเอง ถ้าเป็นนามรูปชนิดนี้ อย่าว่าแต่อาตมาเลย มาตราแม้นว่าท่านพระโศคคัลลณะพระสารีบุตร ผู้มีปัญญาประดุจดังแผ่นดินท่านก็คงอธิบายไปไม่ได้ เพราะเมื่ออธิบายมาถึงนามรูปของศาสนาพราหมณ์นั้นแล้ว มันเลยหลุดหายเข้าไปในห้องแม่ของเขาตามเดิม ใครจะตามเข้าไปอธิบายได้ แบบนี้มันก็ยุ่งใหญ่เท่านั้นเอง

วิธีการเกิดทุกข์จากกองกิเลสมันเร็วยิ่งกว่าสายฟ้าแลบสายฟ้าผ่าต้งหลายเท่า แต่อุตริปาฏิหาริย์ผู้มีวิญญูณขึ้นถึงสองที่ซ้น ๆ กันอย่างนี้ใครเป็นคนสั่งสอนก็ไม่รู้ วัรับรองว่าคำสอนอันเป็นอมตรรมของพระพุทธรองค์ไม่ได้เป็นแบบนี้เป็นอันขาด ถ้ามันเป็นแบบนี้ มันก็เป็น สฬายตนะ ผัสสะ เวทนา ตัณหา อุปาทาน ภพชาติ ขึ้นมาอีกไม่ได้เลย มันก็จะสุดตอนสุด วิถียู่กับนามรูปชนิดที่มันวกเข้าไปในห้องแม่ของเขานั้นแหละ เมื่อขึ้นไปไม่ถึงผัสสะ มันก็เลยไม่มีทุกข์มีกิเลสอะไรเลย ตอนนีเรียกว่าอยู่ดี ๆ ก็ได้เป็นพระอรหันธ์ไปในตัว โดยไม่ได้ลงทุนลงแรงอะไรเลย

พระพุทธรองค์ได้ตรัสสอนถึงวิธีการเกิดขึ้นของไฟกิเลส ที่มันหมุนเป็นปฏิจจสมุปบาทประจำแต่ละทวารเท่านั้น แต่นี้พวกอุตริไปโกยเอาประสาทตา ประสาทหู ประสาทจมูก ประสาทลิ้น ประสาทกาย ประสาทหทัย และรูป เสียง กลิ่น รส โสภณรูปพะ และการกินอาหาร ทั้งการพูด การทำงาน ตลอดกำลังจะเกิดอยู่ในห้องแม่ ตลอดถึงการกำลังเกิด แก่ เจ็บ ตายไปทางร่างกาย ไปหอบไปโกยมารวมเข้าไว้ที่จุดนามรูป

แห่งเดียวกัน ทั้งวงศ่นอกวงศน์ในของปฏิจุสมุปปาททุก ๆ วงศน์หมดเลย แปลว่านามรูปชนิดของผิอรหันต์ปลอมรูปนั้น **ไปซ้ำกันกับทั้งวิญญาน กับทั้งสฬายตนะ** ทำให้ยุ่งเหยิงปนเปื้อนกันไปทั้งนั้นเลย ไม่บอดคราวนี้มันจะไปบอดคราวไหน นี่แหละเขาเรียกว่าพระอะระบอดที่แท้จริง เขาไม่ได้เป็นพระอรหันต์ในพระพุทธศาสนาของเราแต่ประการใดเลย ถ้าเป็นพระอรหันต์...รับรองได้ว่าจะไม่มีความสอนชนิดมหาประลัยกลับเช่นนี้เกิดขึ้นมาสืบสนในพุทธศาสนาเป็นอันขาด

ที่พระพุทธองค์ทรงตรัสว่า “เมื่อนามรูปดับ...วิญญานก็ดับ” หรือ “เมื่อนามรูปดับ...สฬายตนะก็ดับ” นั้น พระองค์ตรัสเป็นปริศนาธรรมต่างหาก คือ พระองค์ไม่ได้หมายเอาการตายทางเนื้อหนัง ทางร่างกายแต่อย่างใดเลย แต่ พระองค์หมายเอาเฉพาะการตายของกิเลส ตัณหาต่างหาก และก็หมายเอานามรูปอันเป็นตัวอธิบดีอารมณ์ของกิเลส คือหมายเอานามรูปชนิดที่มันเป็นความจริงของกันพิภพใจกิเลสอันใจ ๆ ดังที่อาตมาอธิบายมาแล้วในวงศน์ปฏิจุสมุปปาทของนางพรหมณีนั่นเอง

หรือบางครั้งพระพุทธองค์ก็ทรงตรัสมุ่งหมายเอานามรูปชนิดที่เป็นปัจจุบันอารมณ์ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย นั่นเอง เพราะวงศน์ทางตา หู จมูก ลิ้น กาย นั้นเป็นวงศน์ตื่น ผู้ฟังก็รู้ได้ง่ายกว่ากัน และบางครั้งพระพุทธองค์ก็ทรงตรัสเข้าไปลึก ๆ ยิ่งกว่านั้น เช่นตรัสว่า “ถ้าปราศจากรูป เวทนา สัญญา สังขาร เสียแล้ว เป็นฐานะที่จะมีวิญญานไม่ได้” ตอนนี้พระองค์ตรัสเอารูปในวิถีกำลังจะผัสสะ และก็ตรัสผ่านผัสสะไปเลย ท่านอย่าลืมนึกว่า วิถีสายฟ้าผ่าของปฏิจุสมุปปาทนั้น มันเกิดอยู่จุดเดียวเท่านั้น คือมันเกิดอยู่ที่ใจหรือวิญญานจุดเดียวเท่านั้นเอง แต่พระองค์จำแนกออกเป็นตอน ๆ พอให้พวกเราศึกษาได้ และเข้าใจในการปฏิบัติให้ถูกต้องได้เท่านั้น และการเกิดของมันก็เร็วยิ่งกว่าเรากะพริบตาเสียอีก ฉะนั้น การจะพูดเอา

ตอนใดตอนหนึ่ง ไปเข้ากับตอนใดตอนหนึ่งก็ยอมได้ในบางกรณี แต่การเขียนมันเขียนสลับหน้าสลับหลังเหมือนคำพูดไม่ได้ ยกตัวอย่างเช่น พระองค์ตรัสว่า “เมื่อวิญญูณนั้นตั้งมั่นแล้ว เจริญขึ้นแล้ว ตัณหาจึงมี” แทนที่พระองค์จะตรัสเรียกไปตามนามรูป แต่นี่พระองค์ตรัสผ่านไปตั้งหลายตอน และเช่นพระองค์ตรัสว่า “เมื่อบุคคลละความพอใจในเวทนาทั้งภายนอกและภายในแล้ว วิญญูณจึงดับ” ตอนนี่พระองค์ตรัสย้อนไปหาวิญญูณเลย ความจริงไม่ได้ย้อนหรอก เพราะมันอยู่จุดเดียวกันนั่นเอง แต่นี่พระองค์ตรัสเพื่อให้พวกเราเกิดปัญญาเท่านั้น ความจริงแล้วตัวพระเอกของพิภพกิลเลสคือต้นเหตุ มันอยู่ที่วิญญูณจุดเดียวเท่านั้นเอง

อาตมาจะหาสิ่งมาเปรียบเทียบมาประกอบ พอให้เกิดปัญญาในทางปฏิบัติกันบ้าง เช่นเปรียบเทียบด้วยความฝัน ส่วนมากบุคคลธรรมดาทั่วๆ ไป ถ้าฝันธรรมดาที่ไม่เป็นไรหรอก แต่ถ้าฝันชนิดที่ทางโหราศาสตร์เขาสมมุติว่าจะมีโชคร้าย เช่นฝันเห็นผีร้ายตัวใหญ่ๆ มันจะเข้ามาหักคอหรือฝันเห็นยักษ์ตัวใหญ่ๆ สูงเท่าภูเขาเลากา มันจะมาหักคอให้ตาย หรือฝันเห็นจ๋ายมบาลจะมากลากเอาตัวไปลงนรก หรือจ๋ายมบาลมาบอกว่าแกถึงคราวตายเสียแล้ว และถึงวันที่เท่านั้นแกจะตายอย่างแน่นอน ถ้าลงได้ฝันแบบนี้ ร้ายไหนก็ร้ายนั้น เป็นอันว่าต้องตะลึงตะลานวิ่งหาหมอผี หมอพรานหมณ์ทางไสยศาสตร์มาแต่งแก้สะเดาะเคราะห์ เสียเคราะห์เสียเชิญให้ยุ่งเหยิงกันไปหมด และอันความฝันนี้ทั้งๆ ที่เป็นไปตามธรรมดาตามประสีประสาของธาตุของขันธของเขาเท่านั้นเอง แต่เป็นเพราะว่ากัมมบั้งของพิภพใจอันมีดดำล้าลึกของคนธรรมดาทั้งหลายนั้น ยังเข้าใจฝังติดอยู่กับพิภพของความรู้จักอันล้าลึก อันมืดๆ ดำๆ นั้น จึงทำให้เข้าใจและมองเห็นด้วยการยึดมั่นถือมั่น ว่าเป็นรูปเป็นร่าง เป็นตัวตนเราเขา

แม้กระทั่งความฝันอันลม ๆ แล้ง ๆ และเกิดยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นรูปร่างตัวตนเราเขา ตามความเป็นจริงของกันพิภพใจอันมืดดำล้าลึกลงนั่นเอง

คำต่อไปนี้อย่าสงสัยด้วย เช่นฝันเรื่องลามกอนาจารในเรื่องรัก ๆ ใคร่ ๆ นิमितในความฝันอันบัดสินั้น มันยังทำให้ร่างกายปรวนแปรกระเซ็นกระสันไปตามกระแสของความฝันนั้นได้ ซ้ำมีหน้าเมื่อตื่นขึ้นมาแล้ว มันยังทำให้จิตใจปรวนแปรเกิดหลงใหล รัก ๆ ใคร่ ๆ อยู่ในนิमितจากความฝันนั้น และความฝันอันมหาประลัยนั้น มันยังอุตรวิลองหนเข้ามาติดอยู่ตาใน คือติดอยู่ที่ใจตั้งหลายวันหลายเดือน และก็ยังมาบังคับจิตใจให้ปรวนแปรไปกับมันอยู่เรื่อย ๆ ในกรณีของความฝันดังกล่าวมานี้ จะนับประสาอะไรกับเรื่องของนางพราหมณี จะไม่ละเมอเพื่อฝันกระเซ็นกระสันไปตามความเข้าใจอยู่ในส่วนลึก ๆ ของกันพิภพใจอันมืดดำล้าลึกลงนั้น เพราะขนาดความฝันไปตามประสาประสาของธาตุของขันธ์แท้ ๆ มันยังเป็นนิमितติดตามมาเผาผลาญจิตใจให้กระเซ็นกระสันกระวนกระวาย เกิดร้อน ๆ หนาว ๆ ไปกับมันด้วย และขนาดคนที่เขาตายไปแล้วตั้งหลายสิบปี มันยังฝันเห็นเป็นรูปเป็นร่างเป็นผู้เป็นคนเหมือนเดิม มีหน้าซ้ำ คนเคยร่วมสุขร่วมทุกข์กันมาก่อน เขาได้ตายจากโลกนี้ไปตั้งนาน มันยังอุตรวิฝันว่าได้ร่วมสุขร่วมทุกข์กันอยู่ตามเดิม ทั้งนี้ก็เป็นเพราะว่าความรู้สึกอันเป็นส่วนลึก ๆ ของกันบึงพิภพใจอันมืดดำล้าลึกลงนั่นเอง มันยังมีความเข้าใจฝังติดอยู่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างในโลกนี้เป็นรูปร่างอัตตาตัวตนไปเสียหมด มันก็เลยเป็นความจริงตามความรู้สึกส่วนลึก ๆ ของกันพิภพใจอันมืดบอดตลอดกาลนั่นเอง อุทาหรณ์เรื่องความฝันดังกล่าวมานี้ ขอให้เปรียบเทียบกับเรื่องของนางพราหมณีนั้นดูเถิด ถึงจะไม่เหมือนกันเลยทีเดียว มันก็อาจจะละม้ายคล้ายคลึงกัน และตกอยู่ในเกณฑ์ชะตาของห้วงพิภพกันบึงของความรู้สึกอันมืดดำล้าลึกลงละม้ายคล้ายคลึงกันนั้นแล

ถ้าผู้ใดยึดมั่นถือมั่นหลงไหลไปตามกระแสของความเป็นจริงจาก
กันบังพิภพใจกิเลสอันมืดดำล้าลึกตั้งว่ามานี้ กองทุกข์ทั้งมวลของ
สรรพสัตว์น้อยใหญ่ ย่อมมีด้วยประการดังนี้แลฯ

ปฏิจาสุมุปาบทวงศ์ต่อไป เอานางสิริมาน้องสาวของโกมารภักจ์
เป็นนางเอก คือเป็นอธิบดีอารมณฺ์ เอาภิกษุผู้มีนามสมมุติชื่อว่า ก.
เป็นพระเอกในท้องเรื่อง วงศ์นี้เป็นวงศ์ภักษุวิญญานปัจจุบันอารมณฺ์

เรื่องนิทานก็มีอยู่ว่า นางสาวสิริมาคนนี้เป็นหญิงสาวที่มีรูปโฉม
สวยสดงดงามประจํานครราชคฤห์นั่นเอง และนางสาวสิริมานั้นก็มี
จิตศรัทธาในพระพุทธศาสนาของเราด้วย และได้ยินมาว่า นางก็ได้เป็น
พระโสดาบันคนหนึ่งเหมือนกัน

กิจวัตรของนางก็คือใส่บาตรให้ภิกษุสงฆ์เป็นประจำทุก ๆ วัน วันละ
ประมาณ ๔ รูป พระภิกษุสงฆ์ในเวฬุวันมหาวิหารก็ผลัดเปลี่ยนเวรกันเข้าไป
รับบิณฑบาตที่บ้านนางทุก ๆ วัน กิตติศัพท์ความสวยงามของนางสาวสิริ
มานั้น ได้ยินไปถึงภิกษุ ก. ภิกษุ ก. ก็นึกอยู่ในใจนั้นว่า เมื่อไหร่หนอจะ
ถึงรอบของเราสักที จะได้ดูให้เต็มตาเสียที่ว่านางจะสวยงามขนาดไหน
ต่อมาก็ตึงเวรภิกษุ ก. พอดี วันนี้ท่าน ก. รู้สึกยิ้มแย้มแจ่มใสดีอกดีใจเป็น
พิเศษ ยิ้มน้อยยิ้มใหญ่ไปเลยทีเดียว พอได้เวลาก็รีบครองจีวรพาพวกเดิน
มุ่งหน้าไปที่บ้านนางสาวสิริมาทันที ตอนนี้นางสาวสิริมายังไม่ทันได้ตื่น
หรือ เพราะท่าน ก. รีบมาแต่เช้าเหลือเกิน ท่าน ก. ก็จึงพาพวกยืนรออยู่
หน้าบ้านนั้นแหละ สักประเดี๋ยวนางสิริมาก็พาคนรับใช้ลงมาใส่บาตร
บังเอิญในวันนั้นนางก็เป็นไข้ซะด้วย การแต่งตัวก็มะรุงตุงนังไม่เรียบร้อย
เท่าไรนัก ผมเผ้าก็ปล่อยยาวยุ่งเหยิงไม่ได้หวีเหมือนทุกวัน ตอนนี้นางสาวสิริ
มาก็มายืนอยู่ตรงหน้าท่าน ก. พอดี วิถีโคจรออกมารับบิณฑบาตวันนี้

เกิดมีบุพกรรมของกิเลส ตัณหา ราคะ ได้ตามทันท่าน ก. เสียแล้ว ท่าน ก. ยืนตัวแข็งทื่อ ลืมตสุภกรรมฐานเกลี้ยงเลย นึกอะไรก็ไม่ออก ตื่นตันใจ ไปหมด ทันใดนั้นเอง ด้วยอำนาจกามฤทธิ์จากพิษไฟใจกาม ได้ฟุ้งทะยาน เข้าเผาจนท่าน ก. ทันที จนเปลอตัวอุทานขึ้นมาในตอนนั้นเลยว่า “แหม.. ขนาดนางเป็นไฉนเนี่ยะ ขนาดไม่ได้แต่งเนื้อแต่งตัวอะไรเลย ยังมีความงาม น่าเอ็นดูถึงขนาดนี้ ถ้านางได้แต่งตัวใส่เสื้อผ้าอาภรณ์อันหลากสี มีสายสร้อย ต่างหู กำไลแขน แหวนเพชร สวมใส่เข้าไปอีกแล้ว มันจะขนาดไหน มิเป็นเทวดาไปเลยหรือนี่”

ในวิถีที่ท่าน ก. จ้องมองนางสาวสิริมาอย่างมีความสนใจสนจิตสนใจ หรือ อย่างมีความจงใจจริงจังใจนั่นเอง อนิจจัง ะตะสังขารา สังขารทั้งหลาย ไม่เที่ยงหนอ ท่าน ก. ยืนตกตะลึง ลืมกำหนดอุยพจนอภอกเกลี้ยงเลย และในวิถีที่ท่าน ก. จ้องมองด้วยความจริงจังใจนั่นเอง ทันใดนั้น ปุเรชาติ วิชาสนาแห่งกิเลส ตัณหา ราคะ อันหมักหมมนอนจมอยู่ในใจ คือ ไฟประลัย กามก็ได้ฟุ้งทะยานกระโจนเข้าตะครุบคอบหอยของท่าน ก. ในบัดดลนั่นเอง ตอนนี้อย่างท่าน ก. เลยเกิดมีอาการกามแสดง เกิดมีอาการร้อนๆ หนาวๆ เวียนหัวตัวร้อนเป็นไข้ขึ้นมาอย่างกะทันหัน โดยไม่มีสาเหตุว่าจะแพ้อากาศ ที่ไหนมาก่อนเลย

พอนางสาวสิริมาใส่บาตรเรียบร้อยแล้ว คนรับใช้ก็เข้าประคอง นางขึ้นไปบนบ้าน ท่าน ก. ก็เลยพาพวกอุ้มบาตรกลับวัด สุขโข สุขขัง อนิจจัง ตามเดิม วันนี้ท่าน ก. ไม่ได้อุ้มเอาแต่บาตรเฉยๆ เหมือนทุกวัน หรือก แต่ท่าน ก. ได้เข้าไปอุ้มเอาตัวนางสาวสิริมาโอบปาดิกระบีเดินจ้ำอ้าว เข้าเวฬุวันทันที พอไปถึงกุฏิ ก็ปิดบาตรทิ้งไว้นอกชาน ไม่ต้องงต้อง ฉันทันหรือกวันนี้ รีบเข้าห้องปิดประตูลงกลอนเรียบร้อยเข้านอนคลุมโปง เป็นไข้จับสั่นขึ้นมาจริง ๆ เข้านอนอยู่อย่างนั้นตั้งสามสี่วัน ขำน้ำก็ไม่ยอมฉน

จนหนอนขึ้นบาตรเต็มไปหมด พระเณรในวัดไปถามก็ไม่ยอมพุดยอมจากับใคร ๆ เลย

ตอนนี้ท่าน ก. คงเป็นโรคทางเดินหัวใจอย่างหนัก เพราะนางสาวสิริมาโอบปาดิกะได้เข้ามานอนแนบสนิทติดกับใจท่าน ก. เสียแล้ว ท่าน ก. จึงมีแต่คิดสร้างสวรรค์ถึงกามสวรรค์สิริมา มีแต่ความเส่นหาอาลัยปานใจจะขาด ตอนนี้ท่าน ก. ก็เลยกลายเป็นท่านกีบไปเลย บุญไขที่ไม่เป็นโรคสวิงสวายช็อกตายไปในตอนนั้น แต่ด้วยบุญเพนิวาสุกศุลบารมีแต่ปางก่อน คือ ท่าน ก. ผู้ที่ท่านเคยได้สร้างสมอบรมบารมีมาแล้วอย่างเต็มเปี่ยม จะได้ถึงจุดอิมตัวในเร็ว ๆ วันนี่

ตอนนี้วิถีจิตของท่าน ก. จึงได้ย้อนลงไปสุดโต่งทางกามสุขัลลิกานุโยค หรือย้อนกลับไปสุดโต่งข้างใดข้างหนึ่งเสียก่อน เสมือนหนึ่งเป็นการไถ่ค้นธนู หรือไถ่ค้นศรเพื่อเหนี่ยวเอาสายศรมาใส่ลูก เมื่อไถ่ค้นศรได้ระดับอย่างเต็มเหยียดเต็มกำลังแล้ว จึงได้ปล่อยลูกศร คือบ่วงกามโลกีย์วิสัยพุ่งให้หลุดออกไปข้างหน้าอย่างสุดหล้าฟ้าเขียว อย่างไม่เหลือวหลังยังคิดใด ๆ อีกเลย เพราะอีกห้าวันข้างหน้านี้ ท่านจะได้สำเร็จประโยชน์อย่างยิ่ง คือเป็นพระอรหันต์ ในตอนนางสาวสิริมาตายแล้วมีศพขึ้นอืดแตกพอง มีแต่น้ำเลือดน้ำหนองไหลเยิ้มออกมาท่วมกายนั่นเอง

ก่อนจะบรรยายต่อไป ขออย่าให้ท่านเข้าใจเสียก่อนว่า คือ ตอนพระ ก. ยืนจ้องมองนางสาวสิริมาด้วยความจงใจตั้งใจอยู่นั้น ตอนเช่นนั้น วิญญาณของท่าน ก. ได้ถูกอริชชาสังขาร เข้าไปปรุงแต่งวิญญาณให้คิดไปในด้านกิเลสเสียแล้ว จักขุวิญญาณของท่าน ก. จึงมีกระแสคิดไปด้วยความจงใจ ด้วยความดำริ ด้วยความครุ่นคิดไปถึง ไปผูก ไปพัน ไปติดกับรูปนางสาวสิริมานั้น ตอนเช่นนี้ท่านเรียกว่า...**นามรูป** คือ กระแสความจงใจ ความดำริ ความครุ่นคิดไปผูกพันนั้นแหละเป็น...**นาม** รูปนางสาวสิริมา

นั่นแหละเป็น...**รูป** การจ้องมองด้วยอำนาจของกิเลสนี้ พิภพกิเลสมันมองเห็นเป็นขณะสัญญา คือสำคัญว่าร่างกายอันกว้างศอกยาววาวหนาคียบของนางสาวสิริมานั้น มันเป็นกลุ่มเป็นก้อนตัวตนแท้ที่บอันเดียวกัน มีความเข้าใจอยู่ในกันพิภพอันมีดดำล้าลึกนั้นว่า ด้านในของร่างกายก็สยดสยดย่อยเหมือนกับผิวหนังด้านนอกนั่นเอง

ขอทำความเข้าใจเรื่องวิญญานกับท่านผู้อ่านบ้าง คือหากเป็นวิญญานการรู้ที่ยังไม่มีอวิชชาสังขารเข้าไปปรุงแต่งนั้น ก็เป็นวิญญานการรู้ไปตามปกติธรรมดาของเขาเท่านั้น

เช่นเมื่อมีแสงสว่างเข้าตาแล้ว ก็มองเห็นรูปแห่งที่ต่าง ๆ ตามปกติธรรมดาของเขา คือรู้เห็นไปตามประสีประสาของธาตุของขันธ์เท่านั้น เช่น รู้คนรู้สัตว์ รู้ถนนหนทาง รู้รถรู้เรือ รู้วัดรู้วา รู้กุฏิวิหาร รู้บ้านรู้เรือน รู้สงฆ์จิว รู้ฟ้ารู้ดิน รู้ต้นไม้ภูเขา รู้แม่น้ำลำธาร รู้นกรู้กา รู้เป็ดรู้ไก่ รู้ไปตามปกติธรรมดาของธาตุของขันธ์อันไม่ก่อให้เกิดเป็นทุกข์เป็นกิเลสขึ้นมาเลย ข้อนี้หมายความว่า ถ้าไม่มีกระแสความสนใจ ความจงใจ ความดำริ ความครุ่นคิดชนิดที่เป็นกิเลสเข้าไปผูกพันก่อน รูปเหล่านั้นมันก็อยู่เฉย ๆ ตามมีตามเกิดของมันนั่นแหละ มันจะอุตรีล่องหนเข้ามาเป็นนามเป็นรูปอยู่ที่ใจก็ไม่ได้ จะเรียกว่าเป็นนามรูปก็ไม่ได้ เพราะยังไม่มีการเข้าไปผูกพัน ต่อเมื่อมีกระแสความจงใจความดำริความครุ่นคิดเข้าไปผูกเอาพันเอาเสียก่อน รูปนั้นก็จึงจะล่องหนเข้ามาเป็นนามรูปอยู่ที่ใจทันที และการผัสสะชนิดที่เป็นกิเลสก็เกิดขึ้นอยู่ในวิถีที่กำลังผูกพันนั่นเอง ถ้าไม่สำเร็จเป็นนามรูปเสียก่อนก็เกิดเป็นผัสสะชนิดที่เป็นกิเลสขึ้นมาไม่ได้ เพราะยังไม่มีตัวแม่เหล็กของกิเลสดึงดูด ถ้ายังไม่มีกระแสความจงใจความดำริเข้าไปผูกเอาพันเอา ก็เป็นผัสสะตามปกติธรรมดาไปตามเรื่องตามราว ตามประสีประสาของธาตุของขันธ์เท่านั้น และเป็นผัสสะที่เกิดขึ้น

แล้วก็ดับหายสลายไปไม่ได้ส่งผลไปเป็นเวทนา ตัณหา อุปาทาน ภพชาติ แต่อย่างใดเลย

ในกรณีทีบบรรยายมานี้ ก็ยังมีผู้เอนามรูปอันเป็นตัวสมุทัยในปฏิจตุสมุปบาท ไปอธิบายเป็นรูปนามขันธห้า ซึ่งเขาอยู่ในหมวดมคคคัสัจที่ตนกำลังศึกษาเพื่อการปฏิบัติอยู่ก็มี ท่านอย่าลืมหาพิภพกิเลสอันมีขอบมันไม่มีคำอธิบายเช่นนั้นหรอก

ขอยกตัวอย่างให้ดู เช่น ภิกษุ ๓๐ รูป พวกกันเดินเข้าไปในป่าช้าบังเอิญในวันนั้นมีหญิงสาวคนหนึ่งตายด้วยโรคปัจจุบันทันด่วน พวกญาติก็พากันหามศพไปทิ้งไว้ที่ป่าช้า แล้วถอดเอาเสื้อผ้ากลับบ้านหมดเพราะเขาเป็นคนยากจน และก็กลัวโรคจะติดต่อกันจึงรีบหามเอาศพไปทิ้งไว้ในป่าช้าในตอนขาดใจใหม่ ๆ นั้นเอง ตอนไล่เสี้ยนกันนั้นเอง ภิกษุทั้ง ๓๐ รูปนั้นก็เข้าไปเจอศพสาวเปลือยนั้นพอดี โดยมีทันได้ตั้งนะตั้งโมอะไรเลย เสื่อโครงลายพาดกลอน คือกระแสไฟแรงสูงแห่งกิเลส ตัณหา อาสวะ ก็พุ่งกระโจนเข้าคาบคอกหอยของพระภิกษุทั้ง ๓๐ รูปนั้นให้หน้ามีดตามัวไปในบัดดลนั่นเอง เพราะอสุภกรรมฐานของท่านเหล่านั้นหมดอานิสงส์ลงเสียแล้ว

ในกรณีเช่นนี้จะเห็นได้ว่า ตัวอธิบดีอารมณ์ที่ทำให้เกิดไฟกิเลส คือรูปศพของสาวเปลือยนั้นคงไม่มีรูปธรรมครบทั้ง ๒๘ รูปเลย และนามคือเวทนา สัญญา เจตนา ผัสสะ มนสิการ หรือเวทนา สัญญา สังขาร วิญญานของสาวเปลือยนั้น ก็คงไม่มีอย่างแน่นอน ถ้าจะมีก็คงมีแต่ธาตุดิน น้ำ ไฟ และธาตุลมที่ซึ่งอยู่ในท้องนิดหน่อยเท่านั้น และศพนั้นมันก็ได้อุดตันเริ่มจะแตกพองเปื่อยเน่าไปเท่านั้นเอง

ในกรณีเช่นนี้ ถ้าหากภิกษุทั้ง ๓๐ รูปนั้น ท่านมีวิชาญาณหยั่งเข้าไปรู้เห็นตามความเป็นจริงว่า อันซากศพอสุภะของสาวเปลือยนี้ ก็ปราศจาก

วิญญาณและไออุ่นเสียแล้ว เขาเป็นซากที่อมน้ำเลือดน้ำหนองอัน น่าเกลียดน่าเบื่อหน่าย ไม่มีใคร ๆ เขาต้องการเสียแล้ว ซากเหล่านี้เขาไม่มี ญาติพี่น้องใด ๆ เลย เขาเป็นซากอสุภะของดิน น้ำ ไฟ ลม ที่จะเปื้อยเนา ไปเท่านั้น อันซากของดิน น้ำ ไฟ ลม นี้เขาก็เป็นสาธารณะธาตุ หรือเป็น ของกลางอยู่ในโลกนี้ทั้งนั้น ผู้ใดจะเข้ายึดครองจับจองเอาเป็นของนั้น ไม่ได้เลย มาตราแม้ว่าซากดิน น้ำ ไฟ ลม อันสมมุติว่าเป็นตัวอัตตมานี้ เขาก็จะเสื่อมสลายกลายเป็นของสาธารณะ เป็นของกลางอยู่ในโลกนี้ เช่นเดียวกับศพเจ้านั้นแล และซากดิน น้ำ ไฟ ลม อันสมมุติว่าเป็น ตัวอัตตมานี้ มันก็เป็นซากที่อมน้ำปัสสาวะ อมอุจจาระ อมน้ำเลือด น้ำหนอง เหมือนศพเจ้านั้นแล ถ้าภิกษุทั้ง ๓๐ รูปนั้นมีความเห็นอย่าง ถูกต้องเช่นนี้ อย่างน้อยภิกษุทั้ง ๓๐ รูปนั้น ก็เป็นพระอนาคามีไปเท่านั้นเอง รวดแต่จะได้บรรลุนิโรธธรรมเท่านั้น ก็ได้เป็นพระอรหันต์ไปเท่านั้นเอง

และในกรณีของท่าน ก. ก็เหมือนกัน คือ หากท่าน ก. มีความเห็น ให้เป็นไปตามความเป็นจริงว่า รูปนางสาวสิริมานั้นก็เป็นเพียงธาตุขันธ์ มันอาศัยเหตุปัจจัยอื่นให้เป็นอยู่ เช่น มันอาศัยอาหารให้เป็นไป มันอาศัย ลมหายใจเข้า ๆ ออก ๆ ปรนเปรอพอทรงตัวให้เป็นไปเท่านั้น มันเป็น แต่เพียงวัตถุธาตุที่รวมกันเข้าของดิน น้ำ ไฟ ลม ตามธรรมชาติเท่านั้น แต่ละธาตุนั้นมันก็ไม่มีเจ้าของผู้คุ้มครองและรับผิดชอบใด ๆ เลย มันเป็น สภาวะการทยอยไหลวนเวียนเกาะกุมกันเข้าตามธรรมชาติของเขาเท่านั้น มันอาศัยการทยอยไหลซึมของธาตุน้ำ มันอาศัยอุณหภูมิจากแสงดวงอาทิตย์ มันอาศัยธาตุลมทยอยไหลวนพัดไปพัดมาอยู่ตามช่องว่างของโกฏฐาส หรือตามช่องว่างของลำคอและช่องเส้นของเอ็นเท่านั้น มันอาศัยธาตุดิน โอิชะจากอาหารการกินอยู่ในโลกนี้ให้เป็นไปเท่านั้น ถ้าขาดปัจจัยเหล่านี้ เข้าไปเกื้อหนุนปรนเปรอให้เป็นอยู่แล้ว ร่างกายนี้มันก็ต้องอยู่ไม่ได้ อันรูป

นางสาวสิริมานี้มันก็ไม่ได้เป็นเอกเทศหรือเป็นใหญ่ด้วยตัวของมันเอง เป็นแต่มันอาศัยเหตุปัจจัยอย่างอื่นมาพยุงไว้ให้เป็นไปเท่านั้น และเหตุปัจจัยของธาตุดิน น้ำ ไฟ ลมเหล่านี้ มันก็ทยอยไหลวนเก่าแก่คร่ำคร่า ชราภาพดับหายสลายตายไปอยู่ทุก ๆ วิธีการทยอยไหลวนของมันนั่นเอง และเมื่อกระจายธาตุเหล่านี้ออกเป็นชั้นเล็กชั้นน้อย เป็นส่วน ๆ กระจาย ออกให้เป็นเม็ดดินเม็ดทราย กระจายออกให้เป็นฝุ่นละออง เป็นผงธุลี เป็นอากาศ คือกระจายออกด้วยการหยั่งรู้ด้วยวิชชาญาณแล้ว ทุก ๆ ธาตุมันก็เป็นสูญญตาธาตุ ว่างเปล่าจากความเป็นขึ้นเป็นอันด้วยประการ ทั้งปวง (ความเป็นจริงเราไม่ได้ไปกระจายเขาหรอก เขาระบายของเขาเอง โดยธรรมชาติอันเป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว...แต่ท่านผู้รู้ท่านมีวิชชาญาณเข้าไป หยั่งดูหยั่งรู้ให้เห็นตามความเป็นจริงเท่านั้น)

พูดตรง ๆ เลยว่า รูปธาตุหรือรูปธรรมทุก ๆ ชนิดที่อยู่ในโลกนี้ ทั้งหยาบและละเอียด มันก็มีค่าเท่ากับรูปผิวโอปอปาติกะของนางพรหมณี เท่านั้นเอง (นี่คือพูดอย่างผู้ฉลาด)

ขออย่าอีกที ไม่ว่าจะรูปธาตุหรือนามธาตุ การมีก็เท่ากับไม่มีนั่นเอง (ข้อนี้หมายความว่า “สักแต่ว่า ถ้าสิ่งหนึ่งมี สิ่งหนึ่งจึงมี ถ้าสิ่งหนึ่งหมดไป สิ่งหนึ่งก็หมดไป” อย่าตีความหมายให้เป็นอุจเจททิฏฐินะ)

และไม่ว่ารูปธาตุหรือนามธาตุ มันไม่มีการหยุดมี หยุดเป็น ชนิดที่จะ ชะลอหยุดพักการทยอยไหลวนไว้ ให้มันรวมตัวกันเข้าเป็นอตมันตัวตน อยู่ในระหว่างใดระหว่างหนึ่งในสภาวะของมันเป็นอันขาด แต่มันอธิบาย แสงจะยากเย็นเอาเหลือเกิน จึงอธิบายอิงไปตามสมมุติบัญญัติบ้าง ตามที่เป็นจริงบ้าง และก็เรียกเป็นรูปเป็นนาม พอประกอบกับคำอธิบาย เท่านั้น แท้ที่จริงทุกสิ่งทุกอย่างอยู่ในโลกนี้ เขาไม่ได้เป็นรูปเป็นนาม แต่อย่างไรเลย แต่พระพุทธองค์ท่านทรงบัญญัติ ท่านทรงเรียก พอให้

พวกเราคลำเป้าหมายถูก หรือรู้แนวทางในการปฏิบัติเพื่อความหลุดพ้น จากกองทุกข์กองกิเลสทางใจเท่านั้น

และข้อสำคัญในหลักการปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์นี้ หากท่านผู้ใด ผู้หนึ่ง มีทิฐิเห็นว่าตอนนี้เป็นรูปจึงจะถูกต้อง ตอนนี้เป็นนามจึงจะถูกต้อง หรือ สิ่งนี้เป็นรูปจึงจะถูกต้อง สิ่งนี้เป็นนามจึงจะถูกต้อง หากท่านผู้ใดมีความเห็น สุดโต่งดิ่งลงสู่กันพิภพของความรู้สึกอันมืดดำล้าลึกอย่างตายตัวเช่นนี้ ก็ให้พึงรู้เถิดว่า ตัวถูกของท่านนั้นแหละมันเป็นตัวสัสสตทิฏฐิ มันเป็นตัวอุปาทาน มันเป็นตัวอหังการ มมังการ ปริงการ มันเป็นอาตมันตัวตน ของศาสนาพราหมณ์พุทธ เต็มบ้านเต็มเมือง เต็มจิตเต็มใจ เต็มได้เต็มพุง ของท่านอย่างสง่าผ่าเผยเต็มภาคภูมิเลยทีเดียว

เท่าที่บรรยายมานี้หากพระ ก. มีวิชาญาณหยั่งรู้เข้าไปรู้หยั่งเข้าไปเห็น ให้รู้แจ้งเห็นจริง ตามความเป็นจริงดังว่ามานี้ พระ ก. ก็เป็นพระอรหันต์ ไปเท่านั้นเอง

แต่ที่นี้มันไม่ได้เป็นอย่างนั้น พระ ก. ท่านจึงมองนางสาวสิริมา และเห็นว่านางสวยสดสะดุดใจสะดุดตาอย่างเลิศฟ้าเลิศดินไปเลย กิเลส ตัณหา มันจึงคาบคอเอาไว้ในบัดดลนั่นเอง

วงศ์นี้เป็นปัจจุบันอารมณ์ทางจักขุวิญญาณ จะได้บรรยายเอา เฉพาะตอนนางสิริมาขึ้นอยู่กับหน้าพระ ก. เท่านั้น

ตอนพระ ก. เดินกลับวัด และตอนนอนคลุมโปงอยู่ภูมินั้น ก็อธิบาย เหมือนวงศ์ของนางพราหมณีนั่นเอง

เมื่อเกิดผัสสะแล้วจึงจะหมุนไปเป็นเวทนา ตัณหา อุปาทาน ภพชาติ ต่อๆ ไป เมื่อกิเลสเกาะได้ที่แล้วมันก็หมุนเวียนว้ายตายเกิด ไปทุกๆ จุดในวงศ์ปัจจุสมุปบาทนั่นเอง

ในวิถีปัจจุบันอารมณ์ ที่พระ ก. เห็นนางสาวสิริมายืนอยู่ต่อหน้านั่นเอง **อวิชชา**ความโง่เขลา มันจึงเป็นปัจจัยให้เกิด...**สังขาร** การเจตนาใส่ใจ สังขารชนิดนี้มันจึงเป็นปัจจัยไปปรุงแต่ง ไปปลุก**วิญญาณ**ให้คิดทันที คิดไม่คิดเปล่า ๆ ละคราวนี้ คือ คิดด้วยความสนใจ ด้วยความตั้งใจ ด้วยความดำริ ด้วยความครุ่นคิดไปผูกพันกับรูปนางสาวสิริมา ความสนใจ ความดำริ ความครุ่นคิดนั้นแหละเป็น...**นาม** นามชนิดนี้เลยไปผูกเอาพันเอา ไปถึงสูติดอยู่กับ...**รูป** นางสาวสิริมา และรูปนางสาวสิริมาก็คงไว้เป็น รูปปัจจุบันอารมณ์ทางจักขุวิญญาณตามเดิม เมื่อบุรูปนางสาวสิริมา มีนามไปติด ไปผูกพันเอาแล้วจึงเรียกว่า...**นามรูป** ทั้งรูปทั้งนามชนิดกิเลสนี้ ก็ได้กลายเป็นรูปร่างอัตตาตัวตนขึ้นมาทันที นามรูปชนิดนี้จึงเป็นปัจจัยให้เกิดประสาทตา (**สหายตนะ**) คือ เกิดมีรูปร่างตัวตนเราเขาชนิดกิเลสเข้าไป อยู่ประสาทตาเสียแล้ว ประสาทตาก็เกิดวิปริตปรวนแปรตึงเครียดขึ้นมาทันที ข้อนี้แปลว่า คนอาศัยคือจักขุวิญญาณมันกำลังก่อกรรมทำเข็ญ มันกำลังก่อกรรมวินาศกรรมทำระยำป่นปี้กันคราวนี้ เพราะอยู่ดี ๆ พวกรูปร่างตัวตนแห่งกิเลสทั้งหลาย ก็พากันไหลกรูเข้ามาเสียแล้ว ประสาทตา อตรนทนมไม่ไหว ก็เลยกลายเป็นอัตตาตัวตนของกิเลสไปกับเขาด้วย เหมือนกัน

เมื่อเพียบพร้อมด้วยธรรม ๓ ประการ คือ ประสาทตา นามรูป และวิญญาณ มาประชุมกันเข้าแล้วจึงเกิด...**ผัสสะ** เรียกว่า...จักขุสัมผัส ผัสสะก็เลยเป็นปัจจัยให้เกิด...**เวทนา**

ตอนนี้พระ ก. มีทุกขเวทนา ร้อนร่นกระวนกระวาย เพราะถูกพิษ ไฟประลัยกัมเข้าเผาจนจิตใจ และเวทนาชนิดร้อนแรงเช่นนี้ เลยเป็นปัจจัย ส่งผลไปให้เกิดเป็น...**ตัณหา** เกิดราคะไฟ มีความคิดรัก ๆ มีความคิดใคร ๆ ท่านก็เรียก...**กามตัณหา** เกิดอยากเอาอยากได้ตัวนางสาวสิริมา

ท่านก็เรียกว่า...**ภวตัณหา** เกิดไม่พอใจตามสภาพอันปกติธรรมดา ตามประสีประสาของธาตุของขันธอันไม่เป็นกิเลสใหญ่ให้ใจเป็นมหันตะทุกข์ และเกิดคิดไปต่อเติมเสริมแต่งในรูปร่างสาวสิริมา ให้เลอเลิศประเสริฐฟ้าขึ้นไป ท่านก็เรียกว่า ...**วิภวตัณหา**

เมื่อความคิดสมุทัยใจกระสันชนิดนี้ผ่นึกกันเข้า มันก็เกิดเป็นปัจจัยกลายเป็นพลังของ...**อุปาทาน** การยึดมั่นถือมั่น ตอนนี้อย่าง ก. หลงใหลยึดมั่นถือมั่นกระเซ็นกระสันอยู่ในสภาวะความรัก ๆ ใคร ๆ ท่านก็เรียกว่า **กามุปาทาน** ตอนนี้อย่าง ก. หลงใหลยึดมั่นถือมั่นไปตามทิวทัศน์ความเห็นอันใ้ง ๆ หลงใหลยึดมั่นไปตามกั้นบังพิภพของกระแสใจกิเลส อันมีดดำล้าลึก ท่านก็เรียกว่า...**ทิฏฐุปาทาน**

ตอนนี้กระแสวิญญาณของท่าน ก. ลืมบทพระกรรมฐานของพระพุทธองค์เสียสิ้น แทนที่จะเอาพระกรรมฐานมาป้องกันกิเลสในตอนปัจจุบัน อารมณ์เช่นนี้ แต่ท่าน ก. มัวแต่ยืนกิบอยู่ เลยไม่มีปัญญาเข้าไปพิจารณาให้เห็นโดยแยกคาย ท่าน ก. ไม่มีปัญญาเข้าไปรู้เห็นตามความเป็นจริงโดยถ่องแท้ เพราะมัวแต่ทำกรรมฐานแบบลูป ๆ คล่า ๆ และมัวแต่ไปคิดลูป ๆ คล่า ๆ อยู่กับตัวนางสาวสิริมา

เมื่อไม่ยอมพิจารณาก็ไม่เกิดปัญญาเข้าไปรู้เห็นตามความเป็นจริงของธาตุของขันธ ท่านก็เรียกว่า...**สိद्धัพตูปาทาน** ท่าน ก. มีความยึดมั่นถือมั่น และเข้าใจไปกับกั้นบังของความไม่รู้สักอันมีดดำล้าลึกนั้นว่าเป็นเรา เป็นเขา และเข้าใจว่าตัวของเราเป็นผู้รู้ ตัวของเราเป็นผู้เห็น และเข้าใจว่ารูปร่างสาวสิริมานี้ก็เป็นของเที่ยง เป็นตัวเป็นตน เป็นแห่งที่บีบเป็นกลุ่มเป็นก้อน เป็นสวย ๆ งาม ๆ เหมือนผิวหนังด้านนอกทุกสิ่งอัน ท่านก็เรียกว่า...**อัตตวาหุปาทาน**

ตอนนี้กระแสวิญญาณของท่าน ก. มีขีดสุดโต่ง ดิ่งลงสู่กันบึงพิภพ
ของกระแสใจไฟกิเลสอันมีดดำล้าลึก หมุนเกลียวพนักกันเข้าเป็นพิภพราคาไฟ
ตกลงสู่กันพิภพความรัก ๆ ใคร ๆ ใจกระเซ็นกระสัน ท่านก็เรียกว่า...

กามภพ

ตอนนี้ที่รวดเร็วทรงรูปโฉมโนมพรรณของนางสาวสิริมาเกิดปาฏิหาริย์
เป็นพิภพอุคหนิมิตมาฝังติดกับจักรุวิญญาณของท่าน ก. อย่างเหนียวแน่น
จนแกะไม่ได้คลายไม่ออก ท่านก็เรียกว่า...**รูปภพ**

ตอนนี้วิญญาณของท่าน ก. ได้เสวยสุขารมณ์ชมเชยความใคร่อยู่
ในห้วงพิภพสนธยาแดนสุขาวดีอย่างลม ๆ แล้ง ๆ จนหลงละเมอฝันหน้า
แห่งผาก ท่านก็เรียกว่า...**อรุภพ**

ที่นี้ อวิชชา สังขาร วิญญาณ นามรูป สฬายตนะ ผัสสะ เวทนา
ตัณหา อุปาทาน ภพ จึงพนักหมุนเกลียวกันเข้าเป็นภพสมุทัย คลุกเคล้า
กันวนเวียนอยู่ที่กันพิภพใจ จึงมีสมณานามรวมเรียกไปตามสภาพพอให้รู้ว่า
กามภพ รูปภพ อรุภพ

ที่นี้อุปาทานขันธห้า आयตนะของท่าน ก. จึงหยั่งลงเกิดเป็น โสกะ
ปริเทวะ ทุกซ์ ไทมนัส อุปายาส กระเสือกกระสนทวนทวาย เวียนว้ายตาย
เกิดไปกับกระแสพิภพราคาไฟ ที่มันคุกรุ่นเผาผลนอยู่กันบึงแห่งพิภพใจ
อันมีดดำล้าลึก พนักกันหมุนเวียนตายเวียนเกิดอยู่ในวิถีของ ๑๐ พลังสมุทัย
ใจกระสัน ชนิดที่มันเวียนว้ายตายเกิดอยู่ที่ใจหรือวิญญาณจุดเดียว
อย่างมีดบอดตลอดกาลนั่นเอง

ถ้าเป็นตั้งว่ามานี้ กองทุกซ์ทั้งมวลของสรรพสัตว์น้อยใหญ่อยู่ใน
ในแหล่งหล้าฟ้าดินนี้ ย่อมมีด้วยประการดังนี้แลฯ

เท่าที่บรรยายมานี้ จะพูดจะเขียนก็แสนจะยุ่งยากแสนลำบาก เอาหนักเอาหนา เหลือฟ้าเหลือดินจริง ๆ เพราะสภาวะของใจ จะเอาออกมาพูดมาเขียนเป็นตัวหนังสือมันไม่ใช่ของง่าย ๆ เลย

ฉะนั้น ขอให้ท่านเข้าใจว่า การอธิบายปฏิจจสมุปบาทนั้น ต้องอธิบายไปตามตัวอธิบดีอารมณ์ หรืออธิบายมุ่งจับเอาเฉพาะตัวพระเอกกับนางเอกคือตัววิญญูณ กับ นามรูป เท่านั้น ถ้าอธิบายหลุดออกไปจากวิญญูณกับนามรูปซึ่งเป็นตัวพระเอกนางเอกของกิเลสในท้องเรื่องแล้ว ก็เป็นปฏิจจสมุปบาทวงศ์อื่นไปเลยทันที เช่น พระ ก. หลงรักหลงใหลในตัวนางสาวสิริมา แต่ในปฏิจจสมุปบาทจะอธิบายพาดพิงไปจับเอาคนรับใช้หรือบ้านเรือนของนางก็ไม่ได้ ถ้าไปจับเอาคนรับใช้ก็เป็นวงศ์อื่นไปเลย

ตอนมาถึงต้นหาอุปาทานก็เหมือนกัน ถ้าไปไกลเอามาหมดทั้งโลก มาอธิบายลงต้นต้นหาอุปาทาน หรือตอนภพก็ตาม ก็พึงรู้เถิดว่า มันไม่ใช่หลักการอธิบายเพื่อให้ผู้อ่านได้นำเอาไปเปรียบเทียบเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อดับกิเลสอะไรได้เลย และไม่ใช่หลักการของกิเลสในปฏิจจสมุปบาทแต่อย่างใด แต่หากเป็นหลักการของการฟุ้งน้ำลายแบบชมฟ้าชมดินกินอากาศ แบบอุตริอวดภูมิ หรือแบบจนมุมไปไม่รอดเท่านั้นเอง เพราะกระแสการวิ่งวนของกิเลสในปฏิจจสมุปบาทนั้น มันรวดเร็วยิ่งไปกว่าสายฟ้าแลบเสียอีก ดังนั้น จึงอธิบายพาดพิงไปถึงจุดอื่น ๆ ไม่ได้เลยเป็นอันขาด

ส่วนวงศ์อื่น ๆ เช่น วงศ์ยึดมั่นถือมั่นในแนวรูปกรรมฐาน และอรูปกรรมฐานนั้น เขาก็มีอีกวงศ์หนึ่งต่างหาก แต่ไม่ได้บรรยายลงในนี้ และวงศ์ยึดมั่นถือมั่นในแนวศาลปู่ตา หรือศาลพระภูมิเจ้าที่นั่น เขาก็มีวงศ์หนึ่งอีกต่างหาก และวงศ์หลงใหลลุ่มหลงมัวเมา มีความกำหนัดยินดีอยู่รูปกาย

ทรวดทรงของตนเองนั้น เขาก็มีวงศ์หนึ่งอีกจำเพาะเหมือนกัน และวงศ์ ยึดมั่นถือมั่นในรูปแบบของเสื้อผ้าอาภรณ์ หรือเครื่องประดับประดา แวนตา รากาแพง หรือแก้วแหวนเงินทอง ตีกรามบ้านช่อง ห้องหอ ไร่นาสาโท ข้างม้าวัวควาย จิปาถะเหล่านี้ เขาก็มีวงศ์อื่นเฉพาะแต่ละจุดนั้น ๆ ข้อนี้ แปลว่า วงศ์ไหนก็วงศ์นั้นเป็นจุด ๆ ที่ ๆ ไปตามอธิปไตยอารมณ์นั้นเอง จะอธิบายมาก้าวก้าวกันก็ไม่ได้เป็นอันขาด ถ้าอธิบายมาก้าวก้าวกัน มันก็ผิดหลักความเป็นจริงของพิภพกิเลสอันมืดดำล้าลึกเท่านั้นเอง

และสำหรับวงศ์เมืองฟ้าเมืองสวรรค์นั้น เขาก็มีวงศ์หนึ่งอีกต่างหาก แต่ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับผู้รู้ท่านจะได้อธิบายตามโอกาสอันสมควรเท่านั้น และ วงศ์เมืองฟ้าเมืองสวรรค์นั้น จะได้บรรยายขึ้นไปถึงเทวโลก พรหมโลก แต่ตัวพระเอกอยู่เมืองมนุษย์ แล้วก็หยั่งลงไปถึงอเวจีมหานรกเลยทีเดียว แต่ไม่ใช่เรื่องปรัมปราแต่อย่างใดนะ แต่เป็นเรื่องจริงในพระพุทธศาสนา ของเราเมื่อครั้งพุทธกาล และตัวพระเอกในท้องเรื่องก็จะเอาตัวท่าน พระอุรุเวฬุกัสสปะ คือ จะเอาตอนที่ท่านเป็นชฎิล มีการบวรสรวงบุญชายัญ อยู่ นั้น มาเล่าลงในปฏิจุจสมุปปาท และวงศ์นี้เป็นวงศ์โลกแตกกระจายเลย ทีเดียว และก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งใหญ่ไพศาล อย่างล้นฟ้าล้นแผ่นดิน ใ้กับพระพุทธศาสนาของเราอีกด้วย แต่เป็นวงศ์ยาวมาก พิมพ์เรื่องเดียว ได้เป็นเล่ม ๆ เลยทีเดียว ตอนนี้อาตมาไม่มีอะไรไปจ้างเขาพิมพ์ จึงขอ งดการบรรยายวงศ์เมืองฟ้าเมืองสวรรค์ไว้ก่อน

สรุป

ข้อสำคัญที่สุดใ้ในพระพุทศศนษนษของเรานี้ พระพุทศองค์ทรงมุ่งหมษยให้พุทศบริษัทของพระองค์ ให้ปฏิบัติบำเพ็ญตนให้ได้บรรลุถึงสัญญษเวทษตินิโรธเป็นข้อสำคัญที่สุด และเมื่อผู้ใดมีวษสนษนุญญษธิกรณได้บรรลุถึงสัญญษเวทษตินิโรธ ทุก ๆ สิ่งทุก ๆ อย่าง อยู่ในสณนร์ภษยและจิตภษยของตนนี้ก็จะแจ่มแจ้งแทงตลอดไปหมดสิ้น เท่ำที่อษตหมษบรรยษยนิโรธธรรม และปฏิจขสมุภษทหมษนี้ ก็เพื่อให้ทษนทั้งหลษย ได้คล่ำเป่ำหมษยในกรณปฏิบัติให้ถูกต้องตษมพุทศประสงค์เท่ำนั้น อษตหมษมีได้มีจตุมุ่งหมษยเพื่อควษมอຍกโด่งอຍกด้ง หรือเพื่อไปขมไคร ๆ ทั้งสิ้น ถ่ำรู้แล้วมัวแต่อ่ำอึ้งอຍู่ มันก็ไม่ใช่สวษทที่แท้จริงของพระพุทศองค์เท่ำนั้นเอง ถ่ำรู้แล้วพุทศไม่ถูกอธิบษยไม่เป็น และแนะนำผู้อื่นอຍกถูกต้องไม่ได้ ก็แปลวษคณนั้นโกหกตัวเองและโกหกผู้อื่นอีกด้วยเท่ำนั้นเอง หรือถ่ำรู้แล้วมัวแต่อ่ำอึ้งอຍู่ มันก็เท่ำกับส่งเสริมพวกจินตณษกรเดษอษยอຍกผิด ๆ เท่ำนั้นเอง หรือถ่ำรู้แล้วมัวแต่อ่ำอึ้งอຍู่ พระพุทศศนษนษของเราก็ป็นไปกับพวกผิด ๆ เท่ำนั้นเอง หรือถ่ำรู้แล้วมัวแต่อ่ำอึ้งอຍู่ มันก็เท่ำกับพระพุทศศนษนษของเรษไม่มีผู้รู้อะไรเลยเท่ำนั้นเอง

จะนั้น ในหนังสือเล่มนี้จะได้สรุปลงเป็นอริยสัจสี่เสียเลย หลษยปีผษนหมษแล้ว ที่อษตหมษไปพักปฏิบัติธรรมอຍู่ดอຍสัทพิญญ หรือดอຍกอ่งข่ำวต่ำบลแม่ยว อ่ำเกอเมือง จ้งหวัดเชียงรยษย ตอณนั้นพระหมษฯ ทษนหนึ่งไปสนทณษธรรม เป็นเชิงสอนอษตหมษไปในตัวด้วย ทษนหมษฯ องค์นั้นพุทศวษ อริยสัจสี่เป็นอริยสัจเล็ก ปฏิจขสมุภษทจึ้งเป็นอริยสัจใหญ่

เพราะมันมีถึง ๑๑ ตัวมันจึงใหญ่กว่าอริยสังขี ซึ่งมี ๔ ตัวเท่านั้นเอง ท่านมหา องค์นั้น ท่านก็พูดเอาจริงเอาจังและเป็นเชิงแนะนำเอาตมาไปด้วย เอาตมาก็หลงเชื่ออยู่ตั้งหลายปี เพราะตอนนั้นเอาตมาไม่มีปัญญาเป็นที่พึ่ง ของตัวเองได้เลย เรียกว่าใครเขาสอนยังไง อ่านพบยังไง ก็อยากจะเชื่อไป ตามมันเลย แต่ที่ใช้ว่าเอาตมาจะงมงายไปยึดมันถือมันตลอดไปแต่อย่างเดียว คือเชื่ออย่างฟงหูไว้หูเท่านั้นเอง

แต่บัดนี้ เอาตมาขอประกาศก้องพิภพโลกาอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ เสียเลย ว่า อริยสังขีนั้นแหละ เป็นอริยสังขีที่วิเศษสุด ยิ่งใหญ่ประเสริฐที่สุดในโลก ส่วนปฏิจัสมุปปาทฝ่ายเกิดทุกข์นั้นมิใช่สองสังขีจะเท่านั้นเอง คือมันมีแต่ สมุทัยเหตุให้เกิดทุกข์กับตัวทุกข์เท่านั้นเอง เมื่อดับกิเลสในปฏิจัสมุปปาท ฝ่ายเกิดทุกข์ลงได้เมื่อใด จึงเป็นอริยสังขี โดยวิเศษสุดนั้นแล

ข้อนี้แปลว่า เมื่อดับสังขารการปรุงใจให้คิดลงได้เมื่อใด จึงเป็น นิโรธสังขี ทีนี้พระพุทธรองค์ของเรา พระองค์เห็นว่าสรรพสัตว์ทั้งหลาย เป็นผู้เวียนว่ายตายเกิดไปกับกระแสกามโสมพะวิญญูะสงสาร และเป็นทุกข์ ไปตามกระแสอุบาทวนขันธห้าอายตนะนี้ พระพุทธรองค์จึงได้แยก रूप แยกนาม หรือกระจายรูปร่างของคนเรานี้ ออกเป็นธาตุสี่ ขันธห้า อายตนะ สิบสอง ธาตุสิบแปด อินทริยียี่สิบสอง ออกเป็นส่วนๆ ออกเป็นกองๆ เรียกว่า กองรูป กองนาม กองธาตุ กองขันธ เพื่อให้พวกเราได้ศึกษา แนวทางปฏิบัติ สรุปรูปเรียกอีกวิธีหนึ่งว่า กองศีล กองสมาธิ กองปัญญา ทั้งหมดที่ว่ามาโดยย่อๆ นี้ เขาก็อยู่หมวดมคคสังขีทั้งสิ้น เขาจะไปอยู่หมวด กิเลสสมุทัย หมวดกิเลสทุกข์ หาสวรรค์วิมานอะไรกันอีก

แต่ยุคนี้สมัยนี้ พวกเล่นไปโกยเอาขันธห้า ชนิดที่กระจายออกมา แล้วด้วยพระวิชาญาณของพระองค์นั้น แล้วจับอัดเข้าไปใส่ตรงนามรูป ในปฏิจัสมุปปาท ซึ่งเป็นอธิบดีอารมณ์ของกิเลส และเป็นชื่อแทนกิเลส

โดยตรงทีเดียว แล้วก็พากันแยกรูปแยกนาม หรือกระจายออกแทนกิเลส
มันซะเลย เพราะกิเลสนามรูปตัวนี้มันโง่ มันยังมองเห็นเป็นเราเป็นเขาเป็น
คนเป็นสัตว์ เป็นกลุ่มเป็นก้อนอยู่ กิเลสมันไม่มีปัญญาไปกระจายออกได้
เราก็ช่วยเหลือมันมั่ง บางทีถึงวันดีคืนดีก็จะได้พากันเป็นอรหันต์เร็ว ๆ
ว่าจ้างเออะ บางท่านอธิบายตอนนามรูป ไปไม่รอด ก็เลยจับเอานามรูปวก
เข้ามาตดชะลอปักไว้ หรือเอาเข้ามาเป็นกายกับใจของเจ้าของตามเดิม
ทำแบบนี้มันก็เพิ่มวิญญูณเข้าไปอีกหลายจุดหลายที่เท่าตัวเอง และ
ก็แปลว่า ไปจับเอาตัวอธิบดีอารมณ์ของกิเลสมาเป็นตัวเจ้าของเสียเลย
วงศ์ปฏิจสุมุบาทเลยขาดอธิบดีอารมณ์อยู่ตอนนามรูปนี้เอง การวิ่งของ
กิเลสในปฏิจสุมุบาทเลยไม่เป็นวงชะแล้วคราวนี้ เกิดวิ่งซิกแซ็ก วนหน้า
วนหลัง วกไปวนมา ตัวพระเอกของกิเลสคือวิญญูณเพนจร ก็เลยตกม้า
ตายอยู่ตรงนามรูปนี้เอง เมื่อกิเลสไปถึงผัสสะไม่ได้ ตอนนั้นก็เลยเกิดมีบุญ
หล่นทับ เลยได้กลายเป็นพระอรหันต์ฟรี ๆ โดยที่ไม่รู้เนื้อรู้ตัวมาก่อนเลย

ท่านผู้ใฝ่ความพันทุข์ทั้งหลาย ต่อแต่นี้เป็นต้นไปท่านพึงรู้เถิดว่า
ถ้าเรียกนามรูปอยู่ที่ใดแล้ว ก็แปลว่านั่นเป็นชื่อของกิเลสสมุทัยโดยตรง
ทีเดียว ถ้าเป็นธาตุหรือเป็นขันธุ์ห้าชนิดที่กระจายออกแล้ว ก็ต้องเรียกว่า
รูปขันธุ์ นามขันธุ์ หรือเรียกตามพระนักปฏิบัติท่านพากันเรียกว่ารูปนาม
เท่าตัวเอง

เหตุที่ได้เรียกว่านามรูปนั้น เพราะกระแสของนามสังขาร คือ
ความจงใจ ความดำริ ความครุ่นคิด มันเป็นชนวนก่อน คือมันเป็นปัจจัย
เป็นต้นเหตุให้กิเลสเกิดก่อน ท่านจึงเรียกเอานามก่อน เลยรวมกันเข้า
จึงเรียกว่านามรูปเท่าตัวเอง

แต่พระภิกษุยุคต่อ ๆ มา ตีปริศนารวมของพระองค์ไม่ออก เลยไป
โกยเอารูปนามขันธุ์ห้าชนิดที่กระจายออกแล้วด้วยพระวิชาญาณของ

พระองค์ ซึ่งเขาอยู่หมวดมดคัสจันนั้น เามาจับยึดเข้าไปเป็นนามรูปในหมวดสมุทัยในวงศ์ปัจจุสมุปะบาทให้ยุ่งเหยิงไปหมดเลย แล้วก็พากันเขียนเหมาเอาเองว่าเป็นพุทธพจน์ทั้งนั้นเลย ข้อนี้แปลว่ากิเลสสมุทัยในปัจจุสมุปะบาทของยุคปัจจุบันนี้ เขาฉลาดหลักแหลมเอาเหลือฟ้าเหลือดินจริง ๆ อาตมาไม่เคยพบเคยเห็นว่า กิเลสสมุทัยโลกไหนมันจะกำแหงกล้ามาอวดอุตริมนุสธรรม มีวิชาญาณไปเที่ยวแยกรูปแยกนามอย่างหน้าตาเฉยอยู่ถึงขนาดนั้น เห็นมีแต่ว่าเมื่อกิเลสมันเจของสวय ๆ งาม ๆ แล้ว เห็นแต่ว่ามันคอขึ้นหืด หน้ามืดตามัวกระเซ็นกระสายตาดลายไปเท่านั้นเอง และเมื่อกิเลสยุคปัจจุบัน มันหัวสมองใสถึงขนาดนี้ มันน่าจะถึงตีปริศนาธรรมของพระองค์ไม่ออก และอาตมาก็ขอรับรองยืนยันได้ว่าไม่มีใคร ๆ จะตีปริศนาธรรมของพระองค์ออกอย่างแน่นอน นอกเสียจากว่าท่านผู้นั้นได้ผ่านวิชาญาณในนิโรธสมาบัติมาก่อนแล้ว จึงจะรู้แจ้งแทงตลอดในปริศนาธรรมของพระองค์ได้ นอกนั้นไม่มีเลยเป็นอันขาด

และอาตมาได้ตั้งสัจจะปฏิญาณตนเอาไว้แล้วว่า จะเผยแพร่สังฆธรรมพุทธคำสอนอันถูกต้อง เพื่อทดแทนพระคุณอันวิเศษสูงสุดของพระองค์ไปจนกว่าชีวิตจะหาไม่ ดังที่แจ้งอยู่ในคำนำนั้นแล้ว

ฉะนั้น ต่อไปนี้จะได้บรรยายถึงวิธี **การทำสังคายนา** ให้ชาวพุทธของเรารู้ไว้เป็นขวัญตาขวัญใจกันบ้าง

คือการทำสังคายนาร้อยกรองพระธรรมวินัยให้เป็นหมวดหมู่ที่รวมเรียกว่าพระไตรปิฎกนั้น

พระอรหันต์แต่ปางก่อน ท่านไม่ได้ร้อยกรองให้เป็นหมวดพระวินัยหมวดพระสูตร และหมวดพระอภิธรรม ดังชาวโลกทุกวันนี้เข้าใจกันเลยคือถ้าเพียงแต่จะร้อยกรองให้เป็นหมวดพระวินัย หมวดพระสูตร หมวดพระอภิธรรมเพียงแค่นี้ มันไม่จำเป็นจำเป็นต้องให้เด็อดร้อจนถึง

รวมเรียกว่าร้อยกรองพระธรรมวินัยลงในอริยสัจสี่ให้เป็นสามหมวด คือ หมวดทุกข์ สมุทัย และหมวดนิโรธธรรมหรือหมวดนิพพาน และหมวดมัคคัลลัจจ์ รวมเรียกสั้น ๆ ว่า ร้อยกรองเป็นสามหมวด หรือสามปิฎกเหมือนกัน นี้แหละคือพระไตรปิฎกของพระอรหันต์ตั้งแต่ปางก่อน รวมเรียกว่าพระไตรปิฎกเหมือนกัน แต่มีคนละครูปการ หรือคนละความหมายกับพระไตรปิฎกของพวกเราทุกวันนี้

จะยกอุทาหรณ์มาให้ดูประกอบเป็นตัวอย่างที่แน่นอน เช่น ตอนจะทำปฐมสังคายนานั้น ก่อนจะถึงวันกำหนดทำสังคายนา พระมหากัสสปะผู้เป็นประธานสงฆ์ ท่านได้ตักเตือนให้พระอานนท์เร่งกระทำความเพียรให้มากขึ้น เพื่อให้ได้บรรลุถึงนิโรธธรรม คือให้ได้เป็นพระอรหันต์นั่นเอง จึงจะเข้าวิสัยขาร้อยกรองบทพระธรรมลงในหมวดอริยสัจสี่ให้ถูกต้องได้ คือถ้ายังไม่บรรลุถึงนิโรธธรรมเสียก่อน ก็แปลว่ายังไม่รู้แจ้งแทงตลอดในอริยสัจสี่ นั่นเอง

และตอนนั้น ถึงพระอานนท์จะเป็นผู้จำหมวดพระธรรมได้มากกว่าใคร ๆ ก็จริง แต่ถ้าไม่ได้บรรลุถึงนิโรธธรรมเสียก่อนแล้ว ก็จะไม่มีความฉลาดไปร้อยกรองจัดแจงบทพระธรรมลงในหมวดอริยสัจสี่ให้ถูกต้องได้เลยเป็นอันขาด และเมื่อร้อยกรองบทพระธรรมต่าง ๆ ลงในอริยสัจสี่ให้อยู่เป็นหมวดเป็นหมู่อย่างเรียบร้อยแล้ว หมวดพระธรรมอันมากมายนั้นก็มักจะจัดกระจายหรือสับสนกันแต่ประการใด และก็ง่ายแก่การศึกษา และก็ง่ายแก่การประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องยิ่งขึ้นอีกด้วย

แต่ในยุคต่อ ๆ มา เมื่อหมดสมัยพระอรหันต์แต่ปางก่อนนั้นแล้ว สมัยต่อ ๆ มา ภิกษุส่วนมากไม่มีความมุ่งหมายในการทำสังคายนาของพระอรหันต์แต่ปางก่อน และประกอบกับมีผู้บวชปลอมแปลงเข้ามาบ่อนทำลายพระพุทธศาสนาของเราอยู่เรื่อยมา และบางยุคบางสมัย

ผู้เป็นใหญ่เป็นโตเป็นประธานของคณะสงฆ์ในยุคหนึ่ง ๆ ก็เป็นผู้บวช ปลอมแปลงเข้ามาทำลายพระพุทธศาสนาโดยตรงก็มี และเมื่อมีโอกาส จึงพากันทำสังคายนาขึ้นมาในรูปแบบทำลายพระพุทธศาสนาไปในตัวเลย ก็มี และก็พากันงุบงิบโมเมร้อยกรองให้เป็นหมวดพระวินัย หมวดพระสูตร และหมวดพระอภิธรรม ไปเสียเลย ข้อนี้แปลว่า เขาเหล่านั้นพากันทำให้ พระสังฆกรรมของพระพุทธองค์เลอะเลือนเคลื่อนหยาบแตกกระจาย ออกนอกกลุ่มนอกทางของหมวดอริยสังขีไปเสียสิ้น

และประกอบกับพระภิกษุผู้ร่วมทำสังคายนาในยุคต่อ ๆ มานั้น ก็ยังไม่ได้บรรลุถึงนิโรธธรรมแต่ประการใดเลย เมื่อพระภิกษุเหล่านั้น ยังไม่ได้บรรลุถึงนิโรธธรรมเสียก่อน จะอุตริเกิดมีวิชาญาณไปร้อยกรอง บทพระธรรมวินัยตั้งมากมายกองลงในหมวดอริยสังขีให้ถูกต้องได้ อย่างไรกัน ข้อนี้เอาตม้ายังมองไม่เห็นทางที่จะเป็นไปได้เลย เพราะผู้ที่ จะรู้แจ้งแทงตลอดในอริยสังขีโดยไม่มีการผิดพลาดใด ๆ นั้น ต้องเป็นผู้ผ่าน การบรรลุนิโรธธรรมมาโดยเฉพาะเท่านั้น จึงจะรู้แจ้งแทงตลอดได้ นอกนั้น เป็นฐานะที่จะมีไม่ได้เลยเป็นอันขาด

และท่านอย่าลืมนะว่า พระพุทธเจ้าของเรา และพระอรหันต์ทุก ๆ พระองค์ ท่านเป็นผู้ได้ตรัสรู้ในอริยสังขีอย่างแจ่มแจ้งแทงตลอดกันทั้งนั้น ฉะนั้น หมวดพระธรรมวินัยทุก ๆ หมวด จึงถือเอาอริยสังขีเป็นเกณฑ์ ตัดสิน และขอให้ท่านเข้าใจว่า หมวดพระธรรมวินัย หรือรวมพุทธคำสอน ทั้งแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์นั้น ก็ร้อยกรองให้รวมลงในหมวดอริยสังขี ได้ทั้งนั้น ถ้าบทไหนร้อยกรองเข้าไปในอริยสังขีไม่ได้ คือหมายความว่า ถ้ามันไม่มีประโยชน์อะไรกับชาวพุทธของเราเลยแม้แต่นิดเดียว ก็แปลว่า พระธรรมวินัยเนืองอกเหล่านั้น มันเป็นของศาสนาอื่น ต่างหากไปเลย

ทุกวันนี้อาตมายังนึกในใจอยู่ว่า ถ้าเชื่อว่าอาตมามีเงินเป็นหมื่น ๆ จะไปซื้อพระไตรปิฎกมาสักหนึ่งชุด (เพราะสำนักสงฆ์ที่อาตมาอยู่นั้นไม่เคยมีพระไตรปิฎกกับเขาหรอก) เมื่อได้พระไตรปิฎกมาแล้ว ก็จะจัดแจงเข้าเป็นหมวดเป็นหมู่ในอริยสัจสี่ และปฏิบัติสมาธิภาวนาให้เรียบร้อย แล้วก็จัดพิมพ์ขึ้นเพื่อให้ลูกหลานชาวพุทธของเราได้ศึกษา และนำไปประพฤติปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น และให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น และพระพุทธรูปของเราจะได้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อไป จนกว่าดินฟ้าจะสลายหายไปเป็นที่สุด

เท่าที่บรรยายเรื่องการทำสังคายนายกพอย่อ ๆ มาแล้ว อาตมาพูดออกไปเปิดเผยความลับออกไป หรือบอกข่าว หรือแจ้งข่าวอันวิเศษออกไปอย่างไม่มีที่ปิดที่บังใด ๆ เลย หากชาวพุทธยุคนี้จะเชื่อหรือไม่เชื่อนั้นก็ตามใจเถิด เพราะเรื่องสำคัญที่มีความวิเศษสูงสุดถึงขนาดนี้ หรือเรื่องที่จะเป็นประโยชน์อันยิ่งใหญ่ไพศาลถึงขนาดนี้ อาตมาเองก็รู้แน่แกใจอยู่ว่า คงไม่อยู่ในฐานะที่พวกท่านจะยอมเชื่อ และคงไม่อยู่ในวิสัยของพวกท่านที่จะรู้แจ้งแทงตลอดได้เลย

เพราะมีแต่พระภิกษุผู้ผ่านการบรรลุนิโรธธรรมมาแล้วเท่านั้น จึงจะเกิดมโนคติตั้งสัจญาณหยั่งไปรู้เหตุการณ์เรื่องต้นลึกหนาบางถึงขนาดนี้ได้โดยแจ่มแจ้งแทงตลอด อย่างไม่มีที่ปิดที่บังใด ๆ เลยทั้งสิ้น

เท่าที่บรรยายมานี้ บางท่านอาจจะนึกเขม่นอาตมาด้วยซ้ำไปว่า เกิดอยู่ในยุคเดียวกันแท้ ๆ ทำไมจึงไม่รู้เรื่องการทำสังคายนายกของพระอรหันต์ แต่ปางก่อนได้อย่างไรกัน เรื่องเช่นนี้ ถ้าท่านผู้ใดมีความสงสัยถึงขนาดนั้น หรือถ้าเป็นผู้คอยแต่จะจับผิดจับถูกผู้อื่นอยู่เรื่อยไป จำเป็นก็จะขอยกเรื่องอินไตย คือเหตุสุดวิสัยของคณาจารย์มัจฉาจะรู้ไปถึงได้

เรียกว่าอินไตย แปลว่าสุดที่จะหยั่งรู้ได้ มาเล่าให้ฟังสัก ๔ อย่าง คือ

๑. พุทธวิสัย คือ เรื่องเกี่ยวกับพระพุทธเจ้า เราไม่ควรคิด

๒. ญาณวิสัย คือ เรื่องญาณ เรื่องอภิญญาของผู้ที่ท่านผ่านการบรรลุนิโรธธรรม (สัจจญาณเวทิตินิโรธ) มาแล้ว เราก็ไม่ควรคิด

๓. กรรมวิบาก คือ เรื่องเกี่ยวกับผลกรรมของสรรพสัตว์ต่าง ๆ กัน เช่น คนหูหนวก ตาบอด แขนขาด ขาขาด มาแต่กำเนิด และหมู หมา เป็ด ไก่ ช้าง ม้า จั้ว ควาย ว่ามันทำกรรมอะไรไว้ มันจึงเป็นเช่นนั้น เรื่องนี้เราก็ไม่ควรคิด

๔. เรื่องความเป็นไปของโลก หรือของจักรวาล คือ เรื่องเกี่ยวกับ ดินฟ้าอากาศ แผ่นดิน ภูเขา ต้นไม้มานานาพันธุ์ ท้องทะเลมหาสมุทร แม่น้ำลำธาร ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ ดวงดาว วันเวลา กลางวัน กลางคืน ว่าสิ่งเหล่านี้ ใครเป็นคนสร้างมา เรื่องเหล่านี้เราก็ไม่ควรคิด

เพราะพระพุทธองค์ทรงตรัสไว้ว่า “ดูกร ภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่ไม่ควรคิด ๔ อย่างนี้ ถ้าผู้ใดคิด ผู้นั้นจักเป็นบ้า หรือมีความยุ่งยากลำบากใจเป็นแน่แท้”

ฉะนั้น เท่าที่บรรยายมาในหนังสือเล่มนี้ ก็ได้มีความประสงค์เป็นอย่างอื่นเลย เพียงแต่ว่าอาตมามีความสมเพชเวทนาเพื่อนมนุษย์ผู้ปฏิบัติธรรมเพื่อความพ้นทุกข์ทั้งหลาย ที่กำลังปฏิบัติแบบงมงายมดินเป็นส่วนมาก อยู่ในขณะนี้ และเพื่อให้เป็นประโยชน์กับชาวพุทธของเราสืบต่อไป

และคำบรรยายบางตอนก็อาจจะหนักไปบ้าง แต่ก็เพื่อกระตุ้นความรู้สึก หรือย้าให้เข้าถึงความรู้สึกอันลึกๆ ของท่านผู้อ่านท่านนั่นเอง และก็ได้มีความประสงค์จะอวดดีอวดเด่นแต่ประการใด ๆ เลย

แต่ถ้าผู้ใดยังมีทิฐิอันลามก จะเหมาเอาว่าอาตมาอวดดีอวดเด่น ก็แปลว่า พระสาวกทั้ง ๖๐ รูป ที่พระพุทธองค์ส่งออกไปเผยแผร์พระพุทธศาสนานั้น ก็ต้องอยู่ในเกณฑ์ออกไปประกาศอวดดีอวดเด่นเหมือนกันท่านนั่นเอง หรือแปลว่า พระสาวกที่ท่านพากันทำสังคายนา มานั้น ก็อยู่ในเกณฑ์ที่ท่านทำด้วยความอวดดีอวดเด่นเหมือนกันท่านนั่นเอง

หรือมิฉะนั้นก็แปลว่า ถ้าภิกษุสามเณรรูปใดได้บรรลุถึงนิโรธธรรมแล้ว ก็ต้องให้ตายกันไปเลย ไม่ต้องมาเผยแพร่ศาสนาธัมมะธัมมอะไรกันหรอก ท่านจะเอาอย่างงั้นเสียหรือ

ข้อนี้อย่าลืมว่า พระพุทธองค์ไม่ได้ทรงบัญญัติห้ามไว้ในที่ไหน ๆ เลย มีแต่พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญว่าเป็นสัตบุรุษ ผู้ทำหน้าที่สืบต่อแทนพระองค์ เป็นอย่างดีเท่านั้นเอง

และคำบรรยายในหนังสือเล่มนี้ เขาก็ไม่ได้เป็นประโยชน์ใด ๆ กับ ตัวอตมาเลย ผู้ที่จะได้ประโยชน์ คือ สาวกของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คือ ผู้ที่กำลังดิ้นรนแสวงหาโมกขธรรมเพื่อความหลุดพ้นจากกองทุกข์อย่าง จริง ๆ จัง ๆ เท่านั้น

ฉะนั้น ท้ายที่สุดนี้ อตมาได้นมัสการน้อมเอาพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ อันหมดจดวิเศษสูงสุดล้วนฟ้าล้วนแผ่นดินนี้ เข้ามาสถิตบูชาไว้เหนือเศียรเกล้า

แล้วจงใจตั้งสัจจาธิษฐานลงในหนังสือเล่มนี้ด้วยว่า

“ถ้ามาตรแม้นผู้มีสัจจะความจริงใจ ได้นอบน้อมเอาพุทธคำสอน อันวิเศษสูงสุดของพระพุทธองค์ ไปประพฤติปฏิบัติอย่างมอภาย ถวายชีวิต อย่างเอาเป็นเอาตายจริงๆ แล้ว ก็ขอให้ท่านจงเป็นผู้ได้รับ แสงสว่างแห่งพระอมตธรรม และขอให้ท่านจงบังเกิดธรรมจักขุ ได้บรรลุเข้าถึงนิโรธธรรม คือพระนิพพานแดนศานตสุข ตามวาสนา บารมีของตน ทุกๆ ท่าน เทอญฯ”

และอตมาขอตั้งสัจจาธิษฐาน

“ขอให้พุทธคำสอนอันวิเศษสูงสุดของพระพุทธองค์ จงได้ยืนยง คงสถิตสถาพรคู่ฟ้าดินตลอดไป และขอให้ป็นร่วมโพธิ์ทอง ของประชาชนชาวไทยตลอดไปชั่ววันรันดรฯ”

บุญประเสริฐ
จอมบวร
ชี้ทางธรรม
ชุบชีวิต

เกิดมา
ชินวงศ์
นำเห็นห่าง
ที่มีตบอด

พบคำสอน
ผู้ทรงศีล
ทางมลทิน
ได้ปลอดภัย

ด้วยความปรารถนาดี
หลวงปู่สาวกโลกอุดร ฐมฺมปาโล

รายนามเจ้าภาพสร้างหนังสือ

“หยังลงกัณมหาสมุทร”

หนังสือที่ประกาศพระอมตธรรมอันวิเศษสูงสุดของพระพุทธองค์

“หลวงพ่อบุญตั้งสัตยาธิษฐาน ขออวยพร ขอให้ทุกๆ ท่านจงได้เพิ่มพูนวาสนา บุญญาธิการให้สูงส่งยิ่งๆ ขึ้นไป และขอให้กองมหากุศลส่วนนี้ จงดลบันดาลให้สัมฤทธิ์ผลเป็นสำเนาแก้ว สำเนาทองคำรองรับเนื่อนานาบุญ ของตนเองในภพชาติต่อๆ ไปด้วยเทอญ”

คำอวยพร...จากหลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล

ในการพิมพ์หนังสือ อานาภาพานสายฟ้าผ่า ครั้งที่ ๑ พุทธศักราช ๒๕๓๓

พิมพ์ด้วยเงินทำบุญจาก *กองทุนธรรมะหลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล*

พระภักฎมิ วรพงศ์

พระชิต กุศลจิตโต

พระลำอางค์ ธีรญาโณ

พระสถิตย ขันติโก

คุณพ่อสมศักดิ์ ศรีตะพันธ์

คุณณัฐระกา ศรีตะพันธ์

คุณธัมมลดา นภาพร และครอบครัว

คุณรันรวิณ การบรรจง

คุณตฤณ กิตติวัฒนชนก

คุณสุชาติ เฉลิมสันต์

คุณนัชชา รัญทิพขยางกูร

คุณมณีนีรัตน์ ไชยวังษา

คุณมณฑัย มาลัย

ร.ต.พีระพิทักษ์ วณิชกุลธวัช

คุณสุรเชษฐ์ อินฤทธิ์

คุณอัศวเชษฐ์ สิมมาลา

คุณแม่วิไล แก้วไวยุทธ

คุณมณีนุช แก้วไวยุทธ

คุณอนุพันธ์ สุทธยากร

คุณกมลวรรณ จันทร์งาม

คุณไชษิต จันทร์บัว

ส.อ.ดำรงศักดิ์ ทองดินนอก

คุณปัญญา พวงประเสริฐกุล

คุณเยาวภา นิมิตี

คุณอนุศาสน์ ศิริรัตนากरण์ และครอบครัว

คุณจิตตานันท์ วตินระพี

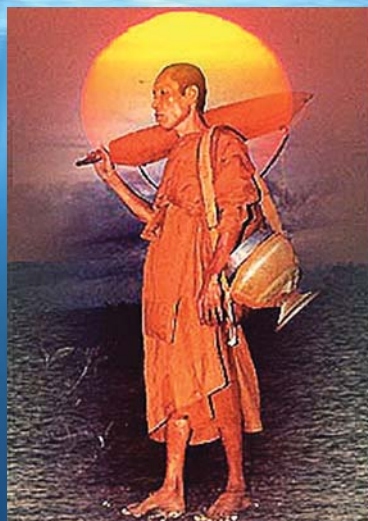
คุณทวีสิน อิทรนอก

คุณพุทธรักษ์ อิทรนอก

คุณปิติพัฒน์ ศิริพันธ์โนน
 คุณธีรวีร์ ศิริพันธ์โนน
 คุณสุจิตรา มณีพันธ์
 คุณณัฐวุฒิ ใจหาญ
 ดร.บุษกร แสนยะบุตร
 คุณสุมาวัฑฒ์ สมศรีสุข
 คุณเยาวลักษณ์ สอนสนาม และครอบครัว
 คุณเสาร์ สอนสนาม
 ดช.ธนันท์ ดีกา
 คุณเกตุสุขบารมี ดีกา
 คุณศักดิ์ณรงค์ มงคล
 ร.ท.นิธิกร คำจำปา
 คุณจำลอง พุทธปวง
 คุณภาณุวัฒน์ จอมภา
 คุณวรัญญา จอมภา
 คุณศจี กิ่งชัยภูมิ
 คุณป้อมเพชร สาระพุทธิ
 คุณแม่วิไล ยนต์การ
 คุณเมืองมนต์ จันทร์ขอนแก่น
 คุณวรวรรณ สุานะ
 คุณตุ ศิลปะแก่น
 คุณพ่อประดิษฐ์ พิณีผล
 คุณดุษฎี แจ่มภูเขียว
 คุณพุทธพงษ์ ยนต์การ
 ด.ช.ปวีศ ยนต์การ
 คุณนัฐสุริกา เอี่ยมทราย
 คุณแม่ทุเรียน เกสุดา
 คุณดิณ ตันอุด
 คุณวนิดา ตันอุด

คุณเจนวิทย์ ศิริพันธ์โนน
 ดช.ณภัทร ศิริพันธ์โนน
 คุณदनัยพร จันทร์แทน
 คุณกุลนาฏ ใจหาญ
 เด็กชายปรัชยากร ทองวล
 คุณภัทราภรณ์ สมศรีสุข
 คุณรักชาติ ศรีสูงส่ง
 คุณปัญญาปณัฑ์ สอนสนาม
 ดช.พิตรพิบูล ดีกา
 คุณวันริน การบรรจง
 คุณดรุณี ร่องพิช
 คุณกชกร ศิลปี
 คุณฟ้ารุ่ง พุทธปวง
 คุณชาคริยา จอมภา
 คุณปฎิมา พุทธปวง
 คุณดวงเดือน ปุอุบล
 คุณนิพนธ์ จันทร์ขอนแก่นและครอบครัว
 คุณสำเนียง จันทร์ขอนแก่นและครอบครัว
 คุณไพชยนต์ จันทร์ขอนแก่นและครอบครัว
 คุณชาญชัย จันทร์ขอนแก่นและครอบครัว
 คุณรัญจวน นันทวงศ์และครอบครัว
 คุณแม่อนงค์ พิณีผลและลูกหลาน
 คุณฐิติมา ศรีบุญและครอบครัว
 คุณหนูพิญ์ จันทร์ขอนแก่นและครอบครัว
 คุณสมชาติ เพชรศรี
 คุณณัฐกร วรณมาศและครอบครัว
 คุณบำรุง ช่วยเจริญ
 คุณตัน ตันอุด

การออกเที่ยวเทศนาของสาวก
เพื่อสอนกบวชะพุทธศาสนา
เพื่อเชิดชูคำสั่งสอนศาสนา
ให้เฝ้าจำไปชั่วชีวิตตลอด

หลวงปู่สาวกโลกอุดร ธมฺมปาโล